

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, február 17-én.

48. szám.

Tanügyi politika.

Wlassics Gyula kultuszminiszter tegnapi beszédjében sok mindenre kiterjeszkedett, beszélt tevékenységéről és terveiről, melyek többé-kevésbé jók, de inkább többé. Egy pár szerencsétlen ideát is hallottunk, ilyen az egyetem autonómiájának kiszélesítése. Az egyetem másnemű reformokat igényel, de Wlassics, úgy látszik, süket azokkal az érvekkel szemben, melyek az egyetem hanyatlását bizonyítják. Psychologikai dolog. A bagoly is szépnak találja az odút, amelyben nőtt. S azonfelül az egyetemi professzor urak tele vannak dicsekedéssel s egymást per „európai hírű tudós” titulálják, de már a szomszéd emeleten senki se ismeri őket. Olyant is hallottunk és olvastunk nemrég, hogy a budapesti orvos-professzorok különbek, mint a gráciak vagy a bécsiek. Wlassics ezt is elhitte.

És ha mutat nekünk egy olyan bécsi embert, aki a pesti professzorokhoz jött magát gyógyíttatni, akkor mi is elhiszünk. Mi azonban mindennap mutatunk neki jómódu betegeket, akik bécsi professzort mennek konzultálni. Budapesten csak a szegény ember gyógyíttatja magát. Hanem azért itt vannak a jó orvos-professzorok s ki kell szélesíteni az egyetem autonómiáját, hogy még jobbak jöhessenek be.

Am ez csak részlet az ő közoktatási politikájából. Ez egy bogara. Vannak azonban jobb tervei is. Általában agilis kultuszminiszter és kitünően tölti be he-

lyét. Nincs semmi kifogásunk ellene. Sőt merész keze van és a fején nincsen vas-kalap (kivéven, ha az egyetemre gondol). Széles látókörből figyeli a dolgokat és európai niveaun áll. Van érzéke a kultúra szükségleteivel szemben — habár kissé egyoldaluan. Még valamivel nagyobb kaliberűnek kellene lennie, hogy átérzeze a szépművészetek és az irodalom jelentőségét egy nemzet haladásában, nagyságában. Kivált az utóbbi iránt tompa. De még tompábbak voltak az elődei s így mindent összevéve, Wlassics kitünő kultuszminiszter. A püspökökkel csinyján tud bánni, úgy, hogy ezek, bár a legrosszabb időkben vette át őket — szelid, kezes bárányok ahhoz képest, hogy a leltárban mint maró viperák voltak átveve — a professzorokkal is jól tud bánni, azok élnek-halnak érte; az asszonyokat ő emancipálta — azok is szeretik. Uszik a népszerűségben (a könyv-matos ujságokkal is jól tud bánni) és már nem is igen hiányzik az ő dícsőségéhez semmi, minthogy a tanügygyel ne csak neveljen, hanem egy kis politikát is csináljon. Nagy eszköz az. És a nemzetiségi kérdés egy részét a kultuszminiszternek kell megoldani.

Deák Ferencz mondja, egyik 1872-ki beszédjében:

— Mindkét félnek (a magyar nemzetnek és a nemzetiségeknek) arra kell törekednie, hogy együtt és egymás mellett minél jobb egyetértésben megéljünk.

Harmincz évnek történetét bizonyítja, hogy a magyar nemzet, őszintén és loya-

lisan iparkodott és iparkodik e cél elérésére; de a nemzetiségek (a román, szász, szerb, tót) abszolúte mit sem tettek, hanem inkább arra törekedtek, hogy a magyar nemzetet e munkájában megbénítsák, megakadályozzák. Ma távolabb állunk a haza bölcsének céljától, mint valaha; napról-napra szélesedik az úrs talán nemsokára nálunk is cselhül kezdenek állni az ügyek e tekintetben. Igaz ugyan, hogy a magyar állam, hatalmánál fogva, elnémíthatja a hivatás-szerű izgatokat, fentarthatja az állam tekintélyét; de jövő belső békéjének alapját csak céltudatos intézmények és törvényes intézkedések vethetik meg. Egyetértésről szó se lehet, mikor azt olvassuk, hogy majd szász atyánkfiaink asszonynepe siet panasza Bécsbe és Budapestre (ahol — melleleg mondván — udvarias miniszterelnökünk egy-egy köteg pamuttal s kötöttükkel ajándékozhatta volna meg őket) majd román testvéreink nyilvánosan tárgyalnak lapjaikban 1848. május 15-ének Balázsfalván „a szabadság mezején” leendő megünnepléséről. A külföld előtt való megragalmazásokról és hazugságokról nem beszélünk, hiszen ezeket már másnap úgy sem hiszi el senki.

Még főiskoláink nemzetiségi ifjai is részt vesznek a hazaellenes mozgalmakban. Ha nem tehetik nyilvánosan, megteszik titokban. Kevés kivétel le már szeparatiztikus tendenciákkal kerülnek a felsőbb iskolákba és tanulmányaik befejezése után a hazaellenes esz-

Exceptio veritatis.

A női becsületről.

Az embernek, mire harmincz esztendő tesz, több sikerei voltak a szerelemben, semmint balsikerei. Ez onnan van, mert minden testületben vannak ifjai tévelygők, akik vétének a testületi szellem ellen; mikép például a hadseregben is találhatók fiatal hadnagyok, kik minden becsületügyi szabályok ellenére száz forintot kérnek kölcsön az őrmestertől. Az ügylet lényege a hallgatás. A női becsület tudvalevőleg szintén az esprit de corps-on alapul, mert testületi szellemük parancsolja az erényt, vagyis azt, hogy a férfiak házasságra kényszeríttessenek. Azonban ebben a hadseregben szintén találhatók fiatal hadnagyok, akik száz forintot kérnek kölcsön az őrmestertől és akkor is az ügylet lényege a hallgatás: az emberek nem szolgáltatják ki az ifju tévelygőt az öreg majoroknak és a fiatal kollegáknak, hogy a vétkes mindjárt kiközösíttessék. Mindezt különben már rég megmondta az emberiségnek egy nagy bölcs és én csak az őrmester száz forintját tettem hozzá.

A női becsület tehát — hogy a saját szerény tárházamból is valamit adjak — relativ fogalom, mert abból következik, hogy a modern férfitársadalom az asszonyra rá ró egy

nagy kötelességet. Mylitta példája és Thomasius könyve azt vallja, hogy a férfitársadalom nem volt mindig ilyen szigorú, és hanyatló századunk alkonyán szintén vannak már a szerelmi szabadságnak hirdetői. A viszonylagosság kiderül abból is, hogyha Lukréczia haláláról olvasunk, kedvetlenül kérdezzük: van-e abban igazság, hogy Lukrécziának meg kellett halni?! Philosoph ösztönünk ugyanis meg-sugja a viszonylagosságot és elménk megérzi, hogy a halál, az abszolút rossz, ebben az esetben kelletnél nagyobb ellenérték. Az igazság ellenben Zách Klárában van. Az nem öli meg magát, hanem tépett fátólában odatérdel Feliczián elé és sir keservesen. Mintha be akarná várni a világ fordulását szegény: — Minek öljem én meg magamat, mikor ez még másképp is lehet egyszer?!

Mi jelenleg nem várjuk a világnak nagy fordulását és meg vagyunk elégedve a létező relativitással. Különösen nagyra is tartjuk a női becsületet, mert tudjuk, hogy ha az én hadnagyomat lefokozzák a száz forintjáért, akkor az mehet másfelé is: tuazatszámra kínálkoznak az olyan pályák, ahol még szabad csinálni adósságot. A hadnagyoknak nem kell kivándorolni Amerikába. — Ha ellenben a női nemem levő vétkező kerül becsületügyi eljárás alá, akkor az jól teszi, ha mindjárt eltűnik

Amerikába. Ennélfogva az is hallgat, akinek a szerelemben többek voltak a sikerei, mint a balsikerei. Aki pedig indifferens személyiség, az pláne óvakodik valakinek a női becsületét megsérteni. A közfelfogásban osztozódik a törvény is és midőn a női becsületről van szó, becsükja a száját. (Noha neki többek a balsikerei, mint a sikerei.) Ha valakinek megsértik a női becsületét, akkor ugyanis a törvény nem engedi meg a bizonyítást; legalább a magyar törvény nem engedi meg, míg a német megengedi. De minek utánozzuk mi a németet, mikor mi hajlamainknál fogva közelebb vagyunk a lovas-gias francziához?

Ez a létező relativitás.

Társadalmunk régóta hódol ennek az elvnek és szintén nem engedi meg az exceptio veritatis. A közfelfogás megvédi a női becsületet akár egyszerű családanyáról, akár kenyérkereső asszonyról, például tanítónőről, vagy színésznőről van szó. Ez utóbbi társadalmi osztály már akkor is védelemben részesült, midőn még nem volt hat színház Budapesten, hanem az emberek a rondellába jártak és színházba menet a búsuló lengyelt füttyörészték, mert színházba hazafiságból volt szokás járni.

Ezen időtájban volt a rondellában egy Kovácsné-Szalai Kornélia nevű színésznő, aki kivánatos természetű és vörösésbarna hajánál

méneknél legbuzgóbb apostolává lesznek otthon. Mit mondjunk a papok s a felekezeti néptanítók nagyrészeről? Ezek csak az esetben viselkednek passiv, ha vagy az állam, vagy valamely befolyásos és hatalmas patrónus féken tarja őket.

Mig tehát egyrészt a nemzetiségek most élő nemzedékét a fennálló törvényekhez szorosán ragaszkodva kell rákényszeríteni a törvényfiszteletre, másrészt a legmesszebbmenő törvényhozói intézkedésekkel kell gondoskodnunk, hogy az összes nemzetiségi középiskolák, tanító- és tanítónőképző-intézetek és leányiskolák úgy legyenek szervezve, hogy többé onnan szeparatistikus tendenciákkal bíró ifjúság ki ne kerülhessen. Ennek pedig az a módja, hogy a fennálló törvények alkalmas és célirányos módosítása mellett vagy az összes ilyen középiskolákat, tanítóképzőket, leányiskolákat államosítsuk s az oktatás nyelvül az állam nyelvét rendeljük, vagy különös szigorú állami felügyelet alá helyezve az összes nemzetiségi középiskolákat, törvényben megköveteljük, hogy a tárgyak felét tanulják az állam nyelvén, a másik felét az illető nemzetiségi nyelven.

Mert a mai rendszer mellett még a józan gondolkozású nemzetiségi ifju is megromlik: már pedig minden államnak első kötelessége, hogy jövődöntő intelligenciája ne csak törje, hanem tökéletesen bírja az állam nyelvét, irodalmát és hiteles történetét. Pedig ma a nemzetiségi középiskolákból vagy tanítóképzőkből kikerülő ifjak és leányok, a tapasztalás szerint csak törlik a magyar nyelvet, a magyar irodalom remekeinek legfeljebb tartalmát ismerik a tankönyvekből s ferde, alig megkorrigálható gondolkozásmódjukról, fantasztikus eszméikről a nemzetiségi vidékeken lakók tudhatnának hihetetlen dolgokat mesélni. S így maga a magyar állam nyújt segédkezet, hogy saját szemé-

láltára, saját aegise alatt neveltetnek a haza jövődöntő ellenségei. A szegény ember gyermeke, ha odakerül egy nemzetiségi iskolába, ahol a magyar nyelven való társalgást — mint biztos forrásból tudjuk — tiltják, ugyan nem tanul meg magyarul; hiszen élő nyelvet csak folytonos beszélés, írás és tanulás útján lehet elsajátítani s a magyar állam elzárja a szegény nemzetiségi ifju elől az utat, hogy ezt megtehesse. Pedig sokan vannak ám, akik későbbi korokban meg-sajnálták, hogy anyagi és családi körülményeik miatt magyar középiskolába nem járhattak. De többet mondunk; ha ma megszavaztatnók titkon a nemzetiségeket úgy, hogy az izgatók, papok, tanítók befolyásától menten nyilatkozzanak: kevés kivétellel azt akarnák, hogy a középiskolák s a fentebb említett intézetek magyarok legyenek, csak amellet tanulhas-sák saját nemzetiségi nyelvüket és irodalmukat, ami természetes is és jogos.

Meg vagyunk győződve, hogy ilyen módon néhány évtized alatt önmagától oldódnék meg az ugynevezett nemzetiségi kérdés, mely jelenleg annyi ártatlan embert félrevezet, de a lelketlen izgatónak kitünően jövedelmező üzlet.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A kultuszminister a német egyetemekről. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi minister, mint értesülünk, a záróbeszédében *Hock* János támadásaival szemben meg fogja védelmezni Banczurt és működését. Főként pedig *Hock*nak a német egyetemek és a német tudományosság ellen felhozott érveit fogja megczafolni. A minister különben mindjárt a *Hock* beszéde után megjegyezte több képviselő előtt, hogy a francziák is a német egyetemi rendszerre térnek át és sehol sem tanulnak most oly szorgalommal németül és sehol sem sajátítanak el annyit a németektől, mint éppen Franciaországban.

fogva mindig tetszett az ifjúságnak; akár „egynitette” a szerepét, akár pedig nem is ért rá a szerepét egyeníteni, mivelhogy figyelmet követelt a sugó. A Kovácsné férje (történt a dolog 1841-ben) tubákbarna redingóban járt és aktuárius volt a királyi táblán, vagyis az volt a hivatása, hogy a személynöki ítélő mesterek manupropriája alá odairja szép gömbölyű betűkkel a titulusukat:

„Protonotarius Regius”.

Kovács ur tehát nem sok vizet zavart az igazságszolgáltatásban és latinul sem igen értett, csak a hütlenségi ítéletek bevezetését tudta fejből írni: „In causa fisci regii contra N. N. propter crimen lacsae Majestatis seu perduellionem”. Különben játék közben a rondellában a felesége mindig reá nézett. (Azt mondják, hogy ha Kovács ur nem volt jelen, akkor egészen másképp viselkedett Szalai Kornélia.)

Továbbá F. Iván gróf ur huszonöt esztendősen szép fiu volt és gyakran udvarolgotott Szalai Kornéliának. A fiatal gróf egy, most már kihalt nemzetség tagja volt; elődjei közül F. András báró főispánja volt Bács vármegyének abban az időben, mikor azt egyesíteni kellett Bodrogh vármegyével. Az utódok grófságot kaptak ezért a nagy fáradságért.

— Hol jártál? — kérdezte Ivántól valamelyik délután a Nemzeti kaszinóban egy

gróf. Egy Teleki gróf. — Hol jártál? Csupa zsirpecsét a szarvasbőrnadrágod!

— Ejh, az a konyhában történt, a Szalai Kornélia konyhájában, — nevetett Iván. Oda bujtam, mikor ma délelben hazajött az ura, mert korán végződött az ülés a királyi táblán. A Koháry-majorátus perélt valami gömöri birtokosokat és akkor nemigen sokáig tárgyalják az apellátát, mivel ugyanis csak egy lehet a vége.

A beszélgetők köré odagyűlt egy-két fiatal mánás, karesz, hosszuszárnyu kabátokban, melyek felül-alul széles tölcserben végződtek, mint a tizenhatodik századbeli kettős menyasszonyi kelyhek.

— No, ne beszélj erről — intette Ivánt a Teleki gróf.

— Ugyan — mondta Iván — egy színésznőről ne beszéljek? Akiről még azt is mondják, hogy leánykorában egy oláh bojárnak volt a háremhölgye! Be is bizonyíthatom ezt. (Az exceptio veritatis kezdte emlegetni.)

— No, no — csillapította az idősebb gróf Ivánt. A többiek összenéztek és végigmérték F-t. Az szerencsétlenségére nem vette észre a hangulatot, hanem fecsegett tovább:

— Ha semmi közöm sem volna hozzá, akkor is jogom volna szabadon beszélni róla. Aki elébem áll a szinpadon, az lemond arról az asszonyi igényéről, hogy a személyét kimélgem. Színésznőről beszélhetek, ahogy tetszik.

A várnai választás és a pártok. A néppárt, a várnai választásnál állítólag előfordult visszaélések miatt, nagyobb vitát akar provokálni a képviselőházban. E tárgyban felhívást is intéztek az összes ellenzéki pártokhoz, hogy csatlakozzanak az akcióhoz, mert a törvénytelen választás az egész parlament elbirálását követeli. A pártok azonban nem igen érznek kedvet arra, hogy ebben az esetleges vitában tevékeny részt vegyenek.

Pártértekezletek. A függetlenségi és 48-as *Bartha*-párt ma délután 6 órákor értekezletet tartott, amelyen a néppártnak a várnai választás tárgyában megindítandó akciójára vonatkozólag úgy határozott, hogy amennyiben a választásnál törvénytelen ségek történtek volna, a párt hajlandó a törvénytelen ség megtorlására irányuló javaslatokat támogatni. A *Robonczy* legutóbbi beszédében felvetett dolgokra nézve a párt készséggel csatlakozik az ellenzék által esetleg megindítandó akcióhoz. — A függetlenségi és 48-as *Kossuth*-párt február 17-én tart értekezletet.

Katholikus autonomia. A katolikus kongresszus huszonhetes bizottsága által tegnap megválasztott kilenczes bizottságnak gróf *Szapáry* Gyula elnöklése alatt ma délelőtt tíz órákor Nemzeti muzeumban ülése volt. A bizottság revízió alá vette az 1870—71-iki kongresszus által kidolgozott alapszabályzatot és főként az alapítványi javak kezelésével és az ezekből fenntartott iskolák és tanintézetek kérdésével foglalkozott. E kérdéseket igen behatóan vitatták meg. A bizottság pénteken délután három órákor folytatja tanácskozásait és ekkor már a javaslatokat is szövegezni fogják.

A kongrua-javaslat ellen.

— A protestáns papok mozgalma. —

A református lelkészek sanyaru helyzetök javítása céljából mozgalmat indítottak és legutóbb egy tizenhat-tagu küldöttséget alakítottak — különböző vármegyék küldötteiből. A küldöttség ma járt el megbízatásában és báró *Bánffy* Dezső miniszterelnöknél, *Wlassics* Gyula kultuszminiszternél és *Szilágyi* Dezső képviselőházi elnöknel tisztelgett.

A miniszterek előtt amiatt panaszkodtak, hogy a református lelkészek többnyire terményekben kapják a fizetésüket, ami gyakori surlódásokat kelt a papság és a hívek között. Sajnos, ez is egyik oka annak, hogy sokan felekezetiülieké lesznek és a szocialista

Ilyen körülmények közt meg pláne — henczegett Iván.

Ebben a pillanatban aztán alapszabályellenes dolog történt a kaszinóban. Kétoldalról ugyanis két tölcserkabátos fiatal mánás úgy arcul ütötte Ivánt, mintha a női becsület nem is relativ fogalom volna, hanem abszolút és érintetlen. Még „ilyen körülmények” közt sem türték a női becsület megsértését.

F. Ivánnak aztán teljes boycot lett a sorsa. Kénytelen volt el is tűnni Pestről és hosszú ideig vadászgatni Szenegálban és Nubiában. Később a képzőművészeteknek szentelte idejét, de képei között egy sincs, amelyen Kovácsné-Szalai Kornéliát ábrázolta volna. A kaszinóbeli jelenetet is csak öreg urak ecseteléséből tudjuk.

Ez a pár szó abból az alkalomból íródik, hogy azóta is — ámbár kevésbé erősen, kevesebb szándékossággal, tehát büntetésre is kevésbé méltóan — de mégis megtámadják nálunk a női becsületet néha. És csudálatos, hogy a közönség és közvélemény, ámbár meg van elégedve a létező relativitással, mégis kegyetlenebb, mint a törvény. Megengedi ugyanis az exceptio veritatis és nem követi a két tölcserkabátos mánást. Nemesak hogy nem üt — ami végre nem is kívántatik — hanem még a fülét sem sziveskedik megmozgatni. Ugy látszik, be akarja várni a világ fordulását, mint Zách Klára. D.

agitátorok karjaiba vetik magukat. A terménybeli fizetés beszüntetését és tisztességesebb fizetést kérnek tehát, hogy hivataluknak éhessenek és sorsuk javítását már most kérik, nem pedig kilencz év múlva mint ahogy azt a kongruáról most benyújtott törvényjavaslat kontemplálja. *Wlassics* kultuszminiszternek memorandumot is nyújtottak át és a fentiekben kívül arra kérték, hogy az 1848. évi XX. törvényzikk életbeléptetésével javítson a helyzetükön.

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök elismeréssel emlékezett meg a református papság hazafiságáról. Kijelentette, hogy sem a kormányban, sem a törvényhozásban nem hiányzik a jóakarát a nyomasztó anyagi helyzet javítására. Ezt megelőzve a jelenlegi törvényjavaslat is, amelynek lehetnek módosításra váró hiányai, ez első sorban azonban pénzkérdés. A viszonyok kellő mérlegelésével kell a fizetésjavítást keresztülvinni. Nyugodt lehet a protestáns lelkes kar. Ha talán a mostani *szociális mozgalmak* erősebb hullámokat vernek is, azok a hullámok le fognak simulni. Hiszen az egész mozgalom az általános európai irányzatnak a szülőtte. A kormányon nem fog mulni, hogy békésebb közállapotok teremődjenek minden irányban. Megköszönte a bizalmat, amelyvel hozzáfordultak és kéri azt továbbra is.

Wlassics Gyula miniszter szintén meleg rokonszenvvel fogadta a küldöttséget. Ő is felmentette a lelkes kar hazafiságát. Az ő jóakarata kétségtelen és minden csupán a pénzkérdésen mulik. Szívesen beszélgetett a küldöttség összes tagjaival és ismételt kijelentette, hogy a viszonyokhoz képest a legjobbakat remélhetik.

Szilágyi Dezsőt a küldöttség arra kérte, hogy nagy befolyásának a latba vetésével iparkodjék szerencsétlen helyzetükön segíteni.

Szilágyi meg is ígérte, hogy az ügy érdekében, amelyet eléggé méltányolni nem lehet, tőle telhetőleg mindent meg fog tenni.

Több tekintélyes képviselő szintén megígérte az ügy támogatását.

A mai ülés.

— A képviselőházból. —

Három interpelláció volt az ülés végére bejelentve, ilyenformán a kultusz-vitára a mai napon csak két szónok jutott.

Az első: *Mócsy* Antal volt. Ez a jószívű, öreg néppárti bácsi, aki mindenkor kijelenti, hogy nem antiszemita s ugyanakkor egész fiatalos hevéllel kell ki a judaizmus ellen. Ma is ezt cselekedte. S bár másfél óránál tovább beszélt, nem lehetett rá haragudni, mert minden szavából kiért a rajongás, amely legkeservebben egy egyetemi tanár ellen tört ki, mivel a csodákban való hitet akarja lerombolni. Az ő csodáit, a csodákban való hitét védelmezte a jó öreg — és szabad-e valakire haragudni, ha a csodákban való hitet védelmezi?

Nem haragudtak rá, pedig dél is elmult, amikor végzett.

A komolyabb beszéd a második volt. *Komlóssy* Ferencz mondotta és bár a néppárt eleinte meg szeretné volna zavarni, ez a szabadelvű pap a legnagyobb hatással emelte fel szavát, hogy a szociálizmus tanaival szemben legalább a jövő generációt tegye immunissá. Nagyon világos képét adta a pusztá elkeseredésből rombolásig fejlődött mozgalomnak s miután a szociálizmus csatakiáltása a haza és az isten ellen fordul, *Komlóssy* az állam és az egyház közös védekezésének eszméjét vetette fel. Az állam erősítse az ő tanítóját, az egyház az ő papját s ha aztán tanító és pap hivatásának igazi magaslátán fog állani, ha az egyik a hazaszeretben, a másik az istenben való hitben fogja erőssé tenni a gondjaira bízott ifjúságot: — akkor a jövő generációt semmiféle izgatás sem fogja eltántorítani olyan táborba, amelynek mai jelszava:

— Nincs haza és nincs isten!

Komlóssy nagy hévvel mondotta el az ő emelkedett szellemű beszédét és a néppárt kivételével az egész törvényhozás lelkesen megéljenzte. A szélsőbal egyes tagjai hozzá is siettek, hogy személyesen meggratulálják.

... Az ülés végére három interpelláció maradt. Ebből kettőt *Molnár* apát mondott s ezek nem vertek fel nagyobb port. De a harmadikat, a *Sima* Ferencz urét szenzációsfabbá tette a szociálizmus iránt ujabban felébredt érdeklődés. *Sima* ur ugyanis a mai napon megint jónak látta véres szavakkal nekirontani a belügyminiszternek, mert házkutatást mertek tartani annál a *Várkonyinál*, aki bujtogatásával az egész szabolcsi zendülésnek lett okozója. De a *Sima* ur kirohanása az egész törvényhozásnak visszatetszett s a belügyminiszter ezuttal a közérzésből vette szavait, amikor így szólt:

— Miért kimélnék a *Várkonyi* álmát, holtlott ómiatta *Szabolcsban* ezren rettegnek hosszú éjszakákon át?!

A képviselőház ülése.

A jegyző három új interpellációról tett jelentést és aztán *Psik* Lajos az állandó igazoló bizottság nevében jelentette, hogy *Rossvival* Istvánt a szokásos fentartással igazolták.

A néppárt ekkor zajongott és a többség sorából *Szöts* Pál valamit átkiáltott.

Erre *Sima* rászólt:

— Előbb fizesse a pénzt vissza, amiért a parlamentbe bevásárolták.

— Én visszafizethetem! — kiáltott vissza *Szöts*.

És csetepaté támadt volna, ha *Szilágyi* Dezső meg nem szólal.

— Egy kicsit korán kezdik az urak.

Nevettek a megjegyzésen s ezzel az incidens szerencsésen elmult. Egész csöndben térhettek át a kultusz-budget folytatólágos tárgyalására.

A kultusz-vita.

Mócsy Antal hosszabb beszédben fejtegeti, hogy minő veszedelmekbe sodorta az országot a vallástalanság s a keresztény alapra való visszatérést sürgeti. A költségvetést, mely erre nem nyújt kilátást, nem fogadja el.

Komlóssy Ferencz szerint téma miatt most nem kell zavarba jönnie a szónokoknak, mert mintha csak a virágyűjtő botanikust várná, teljes virágzásban áll a kultuszmező; autonómiáról, kongruáról, közoktatásról vagy művészetéről egyforma aktualitással lehet most beszélni. De ő nem nyul ezuttal a kínálkozó virágokhoz. Ismeretes az ő álláspontja ez aktuális kérdésekben ugyanis...

Zmeskál Zoltán: Tudjuk. Püspök akar lenni.

Az elnök rendentasítja *Zmeskált* és csendet kér, mert különben a szabályok szigorával fog eljárni a közbeszólók ellen. (Helyeslés.)

Komlóssy Ferencz ismétli, hogy álláspontja ismeretes és senkitől sem hagyja magát terrorizálni. (Élénk helyeslés jobbról.) Azért nem beszél az aktuális kérdésekről, mert egy új elnevezéssel felépő régi áramlatra akarja felhívni a miniszter figyelmét. Ez az áramlat a szociálizmus, amelyből — mint a jóból is — a művelt világ már korábban kivette részét s amely előreláthatólag hódítani fog mindenfelé, ahol urak és alárendeltek, gazdagok és szegények vannak. Mert ez az áramlat az ősi elégedetlenség. De míg ezelőtt az elégedetlenség abban nyilatkozott, hogy aki itthon munkát vagy kenyeret nem talált, az kivándorolt s aki bajában egyháznál rögtönös vigaszt nem kapott, az kitért, — addig ma változás állt be. A kivándorlók meggyőződtek, hogy az idegenben sem lever a kenyér az utcakövezen s a kitérték is látták, hogy nincsen olyan vallás, amely minden bajra tudna rögtönös irt. Ennél fogva a másik végletbe estek, rombolni akarnak s most az a csatakiáltásuk: Nincs haza és nincs isten!

Mikor a szociálizmus is megjelöli a csucsokat, amelyeket le akar rombolni, egyuttal figyelmeztet,

hogy az államnak és az egyháznak szövetkeznie kell a közös védekezésre. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ha az állam megerősíti a tanítót, az egyház pedig a papot; ha a tanító biztos pozícióban hazaszeretetre nevelheti a jövő generációt, a pap pedig igazi hivatásának élve Istenben való hitre erősíti az ifjúságot: akkor ezzel nem mulik ugyan el mátol-holnapra a szociálizmus, de a jövő generáció hazaszereteteről és Istenben való hiteről le fog pattani minden izgatás. (Zajos tetszés a jobboldalon.) Akkor nem a munkások, hanem az izgatok fognak kivándorolni, mert ők lesznek azok, akik Magyarországon nem fognak munkát találni. (Nagy tetszés.) És ez olyan diadal lesz, amelyben nem lesznek legyőzöttek. Mert a nép elvesztett frázisaiért jogokat fog kapni. Az állam és az egyház közös védekezése ugyanis csak tulzásait fogja kiirtani a szociálizmusnak, de meg fogja benne becsülni az erkölcsi tartalmát. (Általános élénk helyeslés.)

Kéri tehát a minisztert, hogy ahogy a kongruával segítségére siet a lelkeseknek, úgy javítson a tanító helyzetén. Mert a tanító és a pap a mi feyverünk, már pedig viaszkarokkal csatát nyerni nem lehet. Ő bizik a miniszterben, aki a tanítók kollegájának vallja magát s aki eddig is megmutatta, hogy keresi a békés kibontakozás útját. S mert ő maga is a pax embere, szívesen szavazza meg a miniszter költségvetését. (Hosszantartó tetszés a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlök.)

Az elnök öt perczre felfüggeszti az ülést.

Három interpelláció.

A szünet után következnek az interpellációk.

Molnár János: Egy idő óta a kormány áradozik a vallás szeretetétől. De el lehet mondani a kormányról azt, amit *Jehova* a zsidókról mondott: ez a nép csak ajkaival tisztel, tetteivel bánt engemet. Itt vannak a posta- és táviró alkalmazottjai, aztán a levélhordók, akik soha nem járhatnak a templomba. Kérde a kereskedelmi minisztert, hogy hajlandó-e lehetővé tenni, hogy a levélhordók minden 2-ik vagy 3-ik vasárnap egésznap szabadságot kapjanak s a vasárnapi istentisztelet idején a postázárva legyen?

Az interpellációt kiadják a miniszternek.

Molnár János: A Kis-Vág völgyben azelőtt fellegvárakban rablólovagok lakoztak. Ma trencsényi Csák Máté a nevét *Szalavszkyra* változtatta. A csaczi főszolgabíró megengedte a liberálisoknak a vígalom tartását, de nem engedte meg a katolikus körnek. Mihelyt egy katolikus ember megtagadja hitét: a kormány pártfogása alá veszi. A katolikus írókat bíróság elé hurcolják: a sajtó kaftanosai bántatlanul csinálják a szociális lázítást. Kérde a szándékozik-e a csaczi főszolgabíró ellen a szükséges megtorlást alkalmazni?

Kiadják a belügyminiszternek.

Volt egy harmadik interpelláció is, melyet a szociálista zavargások dolgában *Sima* Ferencz intézett a belügyminiszterhez. Ezt lapunk más helyén közöljük.

KÜLFÖLD.

Zola pöre.

(Távirati tudósítás.)

A Zola-pörben szereplő embereken ma már bizonyos fizikai kimerültséget lehet észrevenni. Úgy látszik, hogy a közönség maga is kifáradt egy kissé. A tárgyalás, amelyet három nap alatt akartak bevégezni, ma már a kilencedik napot veszi igénybe és tekintettel arra, hogy majdnem minden nap szükség van arra, hogy a tanukat szembesítsék egymással, valószínű, hogy a tárgyalás még a jövő hétbe is bele nyulik.

Az alól a lidércnyomás alól, amelyet a Zola-pör Franciaország egész közéletére gyakorol, immár azok az ujságok sem tudják kivonni magukat, amelyek eddigi összes törekvése abban összpontosult, hogy a nép izgatottságát minél inkább fokozzák. Ma már ezek is

bevallják, hogy az általános nyugtalanság árt a kereskedelemnek és egyáltalában mindenképen nagy pangást idéz elő a gazdasági életben.

Jaurés szombati beszédének hatása még ma is érezhető. A hatás különösen a munkásosztálynál mutatkozik, ahonnan Jaurés naponta kap üdvözlő iratokat. Az idegenek és vidékiek tömegesen hagyják el Páris, az esetleg bekövetkező nagyobb zavaroktól való féltésükben.

A törvényszéki palota környéke ma is olyan volt, mint az előző napokban. Tizenegy órakor megjelent *Barthou* belügyminiszter, hogy személyesen győződjék meg a rendőrség intézkedéseinek helyességéről.

Háromnegyed tizenegyre érkezett meg *Zola*, aki minden akadály nélkül jutott el a törvényszéki épületbe. Ma is nagy számmal voltak katonai tanuk. Itt van *Esterházy* is, aki rendkívül izgatott. Állapota teljesen érthető, ha tekintetbe vesszük, milyen kellemetlen pillanatok várnak rá a tanuk korlátja előtt. Bizonyára a legkinosabb helyzetben lesz akkor, amikor *Piquard*-ral szembesíteni fogják.

A parancsra indítványt tevő.

A mai tárgyalás elején bejelenti az elnök, hogy a védelem részéről tett azokat az indítványokat, melyek Boulaneyné újból való kihallgatására vonatkoznak, a törvényszék elvetette.

Labori bejelenti, hogy az Esterházy-pörben eljáró bíróság tagjainak kihallgatásáról lemond.

Elnök: Billot hadügyminiszter kihallgatásáról is lemond?

Labori: Nem.

Elnök: Pedig arról le kellene mondania, mert a törvényszék úgy sem idézheti meg.

Labori: Megteszük indítványainkat.

Elnök: Lemond-e *Souffrain* titkos ügynök kihallgatásáról?

(Ez a *Souffrain* volt az, akire az a gyanu, hogy a *Piquard*hoz intézett leveleket ő hamisította.)

Labori: Nem mondom le.

Elnök: De hisz azt sem tudjuk, hogy hol lakik s így meg sem idézhetjük.

Labori föntartja ama kívánságát, hogy *Souffrain*t kihallgassák.

Elnök: Akkor tegye meg indítványait.

Labori: Nem teszek indítványt.

Elnök: De a bíróságnak szüksége van rá, hogy határozatot hozhasson.

Labori: Jól van, de akkor ne nevezzenek többé így: „*Labori*, az örök indítványtevő” — mert most az ön jóvoltából „parancsra vagyok indítványtevő”. (Nevetés.)

Scheurer-Kestner szenátor kéri, hogy *Taysonnier* vallomásaiban bizonyos pontatlanságokat konstatalhasson.

Mivel *Taysonnier* nincs itt, a tanu kihallgatását elhalasztják.

Erre *Pellieux* tábornokot hívják fel.

Pellieux tábornok.

Labori: *Pellieux* tábornokról azt mondják, hogy szándékában van előbbi nyilatkozatait kiegészíteni. Kérem tehát *Pellieux* behívását, hogy arra a kérdésre felelhessen, vajjon a bordereauról készített másolatok nem jobbak-e, mint ahogy azt az első vallomása alkalmával mondta.

Elnök behívja *Pellieux*-t.

Pellieux elismeri, hogy a bordereunak az a facsimileje, amely a „*Matin*”-ban jelent meg, pontosabb volt, mint a más lapokban és egyebütt megjelentek. A tábornok előadja, hogy a bordereau mindkét oldalán teleirt finom papírlapon volt és lehetetlennek tartja, hogy a fényképezés alkalmával a hátulpon levő írás ne látszott volna a képen. Mivel a tinta halvány volt, felteszi a tanu magának a kérdést, nem kellett-e a halványágon segíteni és így a bordereau változtatni, hogy az írás tisztábban feltűnjék? A tárgyalásból kiderül, hogy a védők mindazokat a szakértőket,

akik az eredeti bordereaut megvizsgálták és összehasonlították olyan okmányokkal, amelyeket a vádlott valódiaknak ismert el, úgy tüntették fel, mint akik nem szavahihetők és műkedvelő szakértők, köztük egy fogorvos és egy idegen az egyedüliek, akik a védelem bizalmát élvezik. Ezen a taktikán nem csodálkozom — mondá a tábornok. Ezt használta *Dreyfus Mathieu* is, amikor irodámban bevádolta *Esterházy*-t. Kérdeztem, kívánja-e a bordereau másodszori megvizsgálását. Ő nem felelt. Ebből azt következtetem, hogy ha az első vizsgálat kedvezőtlen lett volna rá nézve, másutt új vizsgálatot kért volna. Sokat beszéltek az írásokról. Nem kevesebbet beszéltek arról, hogy mi lehetett a bordereauban. Szándékomban van önök előtt a kezeim közt levő okiratokkal bebizonyítani, hogy az a tiszt, aki a bordereaut írta, a hadügyminiszteriumhoz tartozott és tüzér volt.

Labori követeli, hogy hívják fel *Piquard* ezredet, aki most Bertulus vizsgálóbírónál van, hadd hallgassa végig e vallomást.

Az elnök: Önnek most nincs szava.

Labori tiltakozik és ragaszkodik ahhoz, hogy hívják fel *Piquard*-t.

Pellieux: A bordereau elemzéséből kiderül, hogy csak tüzérsziszt és aki a hadügyminiszteriumhoz volt beosztva, ismerhette azokat a tényeket, melyekről ott szó volt és hogy csak ez használhatta az ott előforduló technikai kifejezéseket. Gyalogos tiszt soha életében nem irhatta volna a bordereaut, mert mindannak ami a bordereauban van, ismeretlennek kellett előtte lennie.

Esterházy soha a bordereauban használt kitételeket még csak nem is ismerhette, mert a csapatnével szolgált és nem a hadügyminiszteriumban.

A bordereauban előfordul ez a kitétel „120 fűző”, ha ezt gyalogos tiszt írta volna, bizonyára azt írta volna, „120 darab”. Ki kell jelentenem, hogy magam is voltam magasrangú tiszt ordonnancesztiszte, de gyalogos tiszt létemre ezeket a kifejezéseket nem ismertem.

Előfordul a bordereauban ez a szó „födözeti csapat” és a mozgósítások részletezése. Mindezekről *Esterházy* nem tudhatott, mert Rouen-ben szolgált és így nem ismerhette a mozgósítások részleteit. Az egyes ezredek nem tudnak egyebet a mozgósításnál, mint azon helyet, amely felé törekedniök kell, a csapatok központozásáról nem tudnak semmit. — A promotio változások is előfordultak a bordereauban. Ez csak a tüzérségnél lehetséges. Rouenban, *Esterházy* helyőrségében pedig nincs is tüzérség. A madagaszkari expedícióról is volt benne szó. Erről csakis a hadügyminiszteriumban tudtak. *Esterházy*-ról azt állítják, hogy egy tüzérségi lövész-kézikönyv tervezete volt nála; nos hát ezt csak néhány tüzérezrednek küldték meg, a hadügyminiszteriumban csak kevés tiszt tudott róla. Nos tehát, mi marad most még fenn a megalkotott bizonyítási vázból? Az én véleményem szerint nem sok. És mégis azzal vádoltak tiszteteket hogy egy bűnöst parancsszóra felmentettek.

Jaurés képviselő itt azt mondta, hogy a vezérkar mintegy előkészíti Franciaország jövőendő vereségét. *Jaurés* ezen kijelentését szó nélkül hagyni nem lehet. Az én lelkem nincs kristályból; katonalélek az, amely minden infámia ellen fellázad, amelyeket felénk szórtak. Ezt nem viselhetem el többé és kijelentem, hogy gonosztevőhöz méltó dolog a hadsereget megfosztani vezetőihez való bizalmától, mert ha a katonáknak nincs többé bizalmuk, mit csinálnak majd a vezetők a veszély napján, amely talán közelebb van, mintsem hiszik. Vágóhíd lesz az, ahová az önök fiait viszik, esküdt uraim!

Zola beszélt itt arról, hogy minő érdemei vannak a francia nyelv elterjesztése körül. Nos hát, ha így haladunk tovább, egy olyan Európában fogják majd a francia nyelvet beszélni, amelyben már nem lesz Franciaország. *Zola* irt már egy „*Debacle*”-t, akkor irhat majd egy új „*Debacle*”-t. (A tanuk padján ülő tiszték tapsolnak.) A *Dreyfus*-pör revíziója mi ránk nézve közömbös dolog, ámbar boldogok lettünk volna, ha *Dreyfus*-t felmentették volna. Ez azt mutatta volna,

hogy a francia hadseregben nincs áruló és afelett, hogy van, mindannyian szomorkodunk. (Élénk tetszés.)

Az elnök és Labori.

Labori általános megjegyzéseket akar tenni *Pellieux* vallomására. Az elnök azonban ezt nem engedi meg és szakaszokra hivatkozik, amelyek szerint a védőnek nem szabad a kihallgatások közben védőbeszédet tartania. Csakis kérdéseket intézhet a tanukhoz — úgy mond az elnök.

Labori azért csak megkezdi az általános megjegyzéseit:

Az én hazafiságom épen olyan értékes, mint *Pellieux* tábornoké.

Elnök: Tessék indítványokat tenni.

Labori: Ha majd az én vérem folyik hazám javáért, az nem lesz kevésbé értékes, mint az övé. Ami pedig a *Zola*-ügyet illeti, kijelentem, hogyha mindjárt 6 hónapig tart is, de világhírességet hozok ez ügybe, teljes világhírességet.

Elnök: De ne tessék playdoyert tartani. Adja be indítványait, mert különben megvonom öntől a szót.

Labori: De nem hallgathatom el azon következtetéseimet, amelyeket *Pellieux* vallomásaihoz akarok fűzni. Nekem itt épen úgy megvan a magam szerepe, mint *Pellieux*-nek, vagy akárki másnak.

Elnök: (türelmetlenül) De vessünk már ennek véget.

Labori: Ez a hang sertő rám nézve. Csak azért sem vetünk ennek véget. Jogom van a tanuk vallomását commentálni és hozzájuk kérdéseket intézni. Kérem, ne szakítsanak félbe.

Labori megteszi indítványait, melyeket a törvényszék elutasít.

Mikor ezt az elnök bejelenti, a tiszték ismét tapsolnak.

Erre *Labori* felkel és nagyon izgatottan azt mondja:

Mikor a fiatal ügyvédek tapsoltak, az elnök mindjárt megintette őket, most meg nincs szava ezekre a tüntetésekre. *Pellieux* tábornok itt a hadügyminiszter ügyvédjeként szerepelt.

Az elnök figyelmeztet a rendtartás 313. §-ára, mely megtiltja a védőnek, hogy kihallgatás közben beszédet mondjon.

Labori: De nem hallgathatom el azt, hogy a hadügyminiszter mindig ideküldjön tiszteteket, akik minket egyenesen bevádoljanak és lerontják azt, amit a mellettünk valló tanukkal nyerünk. Követelem, hogy *Piquard*-t idehívják.

Az elnök elhívja *Piquard*-t.

Közben *Scheurer-Kestner* bizonyos pontatlanságokat konstatal Teysonnieres vallomásában. Tagadja, hogy vele *Esterházy*-ról beszélt volna, mert a beszélgetés alkalmával *Esterházy*-nak még a nevét sem ismerte.

Labori szemére veti Teysonnieresnek, hogy ma cikket irt *Trarieux* ellen, holott régebben örök hálájáról biztosította őt.

Teysonnieres, akit erre felhívják, kijelenti, hogy soha sem *Trarieux*, sem *Scheurer-Kestner* nem kérték tőle, hogy módosítsa jelentését.

Trarieux tiltakozik Teysonnieres cikke ellen, amely hazugsággal vádolja őt. *Trarieux* azt mondja, hogy a vezérkar Teysonnieres támogatásával bizonyos indiskreziókat követett el, hogy *Piquard* ezredes akcióját paralizálják.

Az ülést erre félbeszakítják.

Labori nincsen a helyén.

Az ülés újból való megnyitása után *Labori*-t nem látni a helyén. Mire *Clemenceau* felemelkedik és bejelenti, hogy *Labori* maga ment el, hogy *Piquard*-t megkeresse, akiről azt mondták, hogy a vizsgálóbíró irodájában van. *Labori* ugyanis *Piquard*-t *Pellieux*-vel akarja szembesíteni.

De úgy látszik, fáradozása hiábavaló volt, mert mikor visszajött, *Piquard* nem jött vele.

Elnök felhívja *Pellieux*-t. *Pellieux*-t sem találták és már más tanut hívtak elő, mikor *Pellieux* egyszerre bejön a terembe.

Ismét Pellieux.

Az elnök: Tehát folytatjuk Pellieux tábornok kihallgatását.

Labori kijelenti, hogy a védelem nem tüntette fel szavahihetetleneknek a hitesszakértőket, hanem csak megtagadták a vallomástételt. Szemére veti Pellieux tábornoknak, hogy azt mondta az esküteknek, hogy Franciaország nemsokára háborúba keveredik. Mi — teszi hozzá — nem félünk a háborútól ilyen katonákkal. De ha bizonyos tisztek méltóak arra, hogy katonáinkat vezessék . . .

Az elnök félbeszakítja.

Pellieux: Azt a facsimilét, amely a bordereauhoz legjobban hasonlít, a „Matin“ közölte.

Meyer, a már tegnap kihallgatott tanu, kijelenti a közönség nevében közepett, hogy a hitesszakértők sem érnek többet, mint mások. Kéri Pellieux-t, hozza el az eredeti bordereau negatívumát s ő majd teljes lelkiismeretességgel megvizsgálja.

Pellieux azt feleli, hogy ez lehetetlen, mert az akkori tárgyalás titkos volt.

Labori: Ha mindenki úgy akarná, mi hamar egyetértésre jutnánk és általános ölekezés mellett hagyhatnók el a termet, mert mindenki látta, hogy ebben az ügyben van valami nevetni való. (Közbekiáltások.)

Pellieux a további vallomástételt megtagadja, mert a szakértők illetéketleneknek mondják magukat. Ő csak annyit mondhat, hogy a haditörvényszék előtt kijelentették, hogy a bordereau nem Esterházytól való.

A szakértők egymás ellen.

Conard szakértő azt mondja, hogy bármily tisztelettel viseltetik is Meyer az Ecole des chartes igazgatója iránt, kötelességének tartja kijelenteni, hogy Meyer az irás-szakértelem tekintetében annyit sem tud, mint akármelyik utcai gyerkőc. Mi — ugymond Conard — a bordereau eredetijéről mondtunk szakvéleményt és következtetéseinket az ügy teljes ismerete alapján vontuk le.

Labori azt kérde, hogy hasonlít-e az eredeti bordereau a „Matin“-ben közzétett facsimiléhez?

Conard: A legkevésbé sem. (Lárma.)

Labori panaszlólag hozza föl, hogy az eredeti bordereaut nem akarják közzétenni és azt kérde, hogy az a bordereau, amelyről a szakértőknek 1894-ben kellett véleményt mondaniok, ugyanaz-e, mint amely 1897-ben szerepelt?

Conard igennel felel.

Moriaud genfi egyetemi tanár határozottan állítja, hogy a bordereau írása azonos az Esterházy irásával. További fejtegetéséhez fekete táblát kér, de az elnök ezt megtagadja.

Moriaud aztán hosszasan fejtegeti a betűk alakításának módját. Demonstrációit a hallgatóság türelmetlensége közt folytatja és érveivel behozni törekszik, hogy Esterházy írta a bordereaut. Nem tudja — ugymond — vajjon a bordereau eredetije meg van-e, de a „Matin“-ben közölt facsimile elegendő a megerősítésére annak, hogy a bordereaut csak Esterházy írhatta.

Erre a tárgyalást öt órakor berekesztették.

A tárgyalás után.

A palotában nem volt semmiféle tüntetés. A közönség a tisztek távozását némán nézte. A Dauphin-tér majdnem egészen üres. Zola a legkisebb incidens nélkül hajthatott haza Clemenceauval és Dumoulinnal.

Holnap, a védők véleménye szerint, Esterházy kihallgatására kerül a sor. A tárgyalás a jövő hét közepéig okvetlenül eltart.

TÁVIRATOK.

A horvát országgyűlésből.

Zágráb, február 16. A vallásügyi bizottság bemutatja jelentését a protestánsokról szóló törvényjavaslat ügyében és a javaslatban, néhány stiláris módosítványon kívül, Horvátország önkormányzatának erősebb hangsúlyozását indítványozza.

Az 1894. és 1895. évi közös zárszámadások tárgyalásánál dr. Frank (ellene) azt bizonyítja, hogy Horvátország bevételé 1895-ben 36 millió

forint volt. Ezután a tartománygyűlés egyes pártjait jellemzi és azt mondja, hogy a nemzeti párt tisztán jogi párt és nyíltan a magyar állameszme mellé áll, míg a koalíciónak azt veti szemére, hogy nem őszinte, önző politikát követ.

A legközelebbi ülés szombaton lesz.

A szultán és báró Calice.

Frankfurt, február 16. A *Frankfurter Zeitung* tudósítója a következőket jelenti *Konstantinápolyból*: Megbízható forrásból utólag a következő részleteket tudtam meg *Calice* báró osztrák-magyar nagykövetnek a szultánnal történt legutóbbi kihallgatásáról. A szultán arra kérte nagykövetségünket, hogy *Cara Teodori*, a brüsszeli török követnek a krétai kormányzói állásra való kizárása iránt a nagyhatalmaknál közbenjárjon. *Calice* báró azonban a szultán e kérését határozottan megtagadta. Erre a szultán utánajárt, vajjon a nagyhatalmak véglegesen megállapodtak-e György görög herceg jelölésében. S minthogy ez irányban semmi biztos eredményt nem érhetett el, a hangulat nagyon nyomottá vált a Yildiz-kioszkban.

Strossmayer jubileuma.

Zágráb, február 16. *Strossmayer* püspök gyémántmiséjének jubileumát ma ünnepelték itt meg. A mise után a délszláv akadémia díszülést tartott, amelyen az ünnepi beszédet dr. *Bauer* Antal mondotta, a jubiléumot mint a nép jövendőjét magasztalván. Este a polgári lövöldésben lakoma lesz, amelyen az ünnepi beszédet *Bresztjenszky* képviselő fogja mondani.

Djakovár, február 16. *Strossmayer* püspök gyémántmiséjének jubileuma alkalmából tegnap este fátylaszínházban ünnepelték itt a püspököt. Ma délelőtt 9 órakor *Strossmayer* misét és szentbeszédet mondott, amelyben egy flu-szeminarium alapítását tudatta. A mise után a püspök a nagyszámban érkezett küldöttségeket fogadta.

Az olaszok és a kínai ügy.

Róma, február 16. A képviselőház mai ülésén *Santini* képviselő kérdésére, hogy milyen magatartást foglal el a kormány a legszélsőbb keleten történő fontos eseményekkel szemben, *Brin* tengerészeti miniszter kijelenti, hogy a szélső Keleten lefolyt események, melyek néhány hónap óta Európa közvéleményét foglalkoztatták, nem a területi versengés körül fejlődtek és mindinkább kiderül, hogy a kereskedelmi verseny keretében maradnak, aminek folytán nemzetközi bonyodalmaktól nincs mit tartani. Az olasz kormány elküldte Kinába a „*Marcopolo*“ hajót, hogy biztosítsa az olasz honfitársak oltalmát és gondoskodni fog, hogy a magánvállalkozások bátorításával fejlessze Olaszország kereskedelmi viszonyait Kinához, hogy az olasz termények ne legyenek megfosztva amaz előnyöktől, melyek a távoli nagy piac fokozatos megnyitásával járnak. Szóval, a kormány át van hatva a kérdés fontosságától és figyelemmel kíséri azt. A képviselőház elhatározta, hogy márczius 4-én feliratot nyújt át a királynak.

Új szer a tuberkulózis ellen.

Berlin, február 16. *Leyden Charité-clinique*-jében ma egy jelentés van a *chreosolat* szerrel tett kísérletekről. Ezt a szert Bécsben és Párisban is használták *tuberkulózis ellen* és amint a jelentés a legnagyobb határozottsággal állítja, *kitűnő sikerrel*. A jelentés 28 betegségi esetet ír le, amelyek közül vagy teljes gyógyulás vagy legalább javulás állott be. A betegség pathológiai tünetei a szer használata után megszűntek. Sikeres kezeléshez 300 gramm elegendő, ami tekintettel arra, hogy 50 gramm csak két-három márka, reményleni engedi, hogy a legszegényebb emberek is hasznát vehetik majd.

HIREK.

Az udvar Budapesten.

A budai várpalotában most ugyancsak zajos az élet. Az udvari ebédek sűrűn követik egymást és hosszú kocsisorban vonulnak fel a várba azok, akik hivatalosak az udvari ebédekre. Közben egyre folytatják a készülődéseket a szombaton megtartandó udvari bárra és számba veszik azokat, akik kihallgatásra jelentkeznek.

A király a mai napot dolgozószobájában töltötte. *Ottó* főherceg ma reggel érkezett meg a fővárosba és még délelőtt meglátogatta a királyt. *Mária Jozefa* főhercegné délelőtt *Széchenyi* grófnő főudvarmesternő kíséretében sétakocsizást tett.

Délután 6 órakor volt a budai királyi várpalotában a második udvari ebéd, amelyen hölgyek is részt vettek. A király *Mária Jozefa* főhercegné és *Károlyi* Sándor grófnő született *Hornis* Klarissza grófnő között ült. Az ebéden részt vettek: *Ottó* főherceg, báró *Dauhowsky* vezérőrnagy főudvarmester, *Széchenyi* grófnő főudvarmesternő, *Zamoyska* grófnő udvarhölgy, gróf *Salm* szolgálattevő kamarás, gróf *Károlyi* Sándor, gróf *Zichy* Nándor és neje született *Zichy* Livia grófnő, gróf *Desseffy* Aurél és neje született *Károlyi* Palma grófnő, gróf *Draskovich* Iván és neje született *Erdődy* Julia grófnő, gróf *Andrássy* Géza és neje született *Kaunitz* Eleonora grófnő, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre és neje született *Zichy* Klára grófnő, gróf *Zselénszky* Róbert és neje született *Károlyi* Klára grófnő, gróf *Károlyi* István és neje született *Csekonits* Margit grófnő, herceg *Liechtenstein* altábornagy első főudvarmester, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, gróf *Paar* lovassági tábornok és *Bolfras* altábornagy főhadsegédek és lovag *Wessely* őrnagy szolgálattevő szárnysegéd.

A 19-én tartandó udvari bárra a következő meghívókat bocsátották ki:

Meghívó

a szombaton, 1898-ik évi február hó 19-én este 8 órakor tartandó

UDVARI BÁLRA

részére

A hölgyek kivágott ruhában jelennek meg, ékszerrel.

Az urak dísz-egyenruhában vagy díszöltönyben.

— A tiszt urak szolgálati jelvény nélkül. —

A nagy rendjelek azalagjai nem viselendők.

A kocsik a felső négyszögűl vonulnak fel.

Aki akadályozva lenne, szíveskedjek magát Ó Felsője főudvarmesteri hivatalánál (a királyi várban) mielőbb kimenteni.

Ferencz Saluator főherceg és neje holnap érkeznek Budapestre.

Klementina hercegnő betegsége.

Klementina hercegnő állapotában — mint *Bécsből* jelentik — az éj folyamán nevezetesebb változás nem állott be. A lobos tünetek a bal tüdőszárnyon szünőfélben vannak. A hőmérsék 36°. A beteg ereje kielégítő.

A hercegnő közvetlen környezetéből így adja elő a betegség előzményeit. *Klementina* hercegnő tavaly szeptemberben a Várna melletti *Euxinograd* bolgár városban tartózkodott. Nem számítva már évek óta tartó és figyelembe se vett könnyű katarrusát, egészen egészséges volt. A hercegnő eredetileg csak két hetet szándékozott *Euxinogradban* tölteni, de fiának, a bolgár fejedelemnek kérésére tovább is ott maradt. Mikor ismét Szófiába utazott, az udvari ebéden csak úgy részt vett, mint máskor, sőt a vacsora utáni whist-partieket is végigcsinálta, amelyek rendszerint éjfélig szoktak tartani. Szóval, legkevésbé sem kímélte egészségét. Azután következett *Battenberg* Nándornak a Szófiában emelt mauzoleumba való ünnepies elhelyezése. A nagyszerű menetet a balkonról nézte végig a hercegnő. Az a nagy izgalom, amelyet a menet látásakor kiállott, nagyon sietette a betegség súlyosbúlását. Február ele-

jén még mindig nem úgyelve a növekvő bajra, *Bécsbe* utazott a hercegnő második fiával, *Fülöp* koburgi herceggel. Itt aztán annyira rosszul lett, hogy kénytelen volt orvosokat hívatni. A tanárok *tüdőgyulladását konstataáltak*, amelyet egészen normális lefolyásnak, tehát nem életveszélyesnek tartottak. Időközben aztán a tüdő jobb szárnyára is átment a gyulladás és még mellhártyagyulladás is jött hozzá. Az orvosok remélik, hogy mindez nem fog nagyobb bajt hozni a hercegnőre, mivel nagyon erős szervezetű.

— **Az özvegy trónörökösne beteg.** *Bécsből* jelentik, hogy *Stefánia* özvegy trónörökösne influenzában megbetegedett. Tegnap az özvegy trónörökösne Budapestre akart utazni, de betegsége miatt kénytelen volt utazását elhalasztani. Leánya, *Erzsébet* főhercegnő, akinek tegnap Bozenbe kellett volna utaznia, szintén elhalasztotta utazását. *Stefánia* özvegy trónörökösne három nap előtt *Goluchowsky* gróf estélyén volt, de már itt is annyira rosszul volt és úgy köhögött, hogy kénytelen volt a királyt arra kérni, hogy a budapesti utazás alól mentse föl. — Éjjel *bécsi* tudósítónk a következőket telefonálja: *Stefánia* özvegy trónörökösne egészségi állapota a mai est folyamán némileg rosszabbra fordult, amennyiben láza erősbödött és ehhez még köhögés is járult.

— **Báró Podmaniczky kitüntetés.** Abból az alkalmából, hogy *Podmaniczky* Frigyes a király a vaskoronarend nagykeresztjével tüntette ki, választói e hónap 20-án, vasárnap este 8 órakor a belvárosi polgári kör helyiségében (IV. koronaherceg-utca 6.) díszlakomát rendeznek. A kitüntetett báró egyébként a következő levélben köszöni meg a üdvözlőket, melyekben kitüntetésé alkalmából része volt:

„Mindazon jóakaróimnak, akik az ő Felsőge által kegyesen adományozott kitüntetés alkalmából üdvözlőleikkel megtisztelték, melyen átérzett hálámot fejezni ki, tartom elmaradhatatlan kötelességemnek.

Budapest, 1898. február 16.

Báró Podmaniczky Frigyes.

— **Girardi — magyar állampolgár.** A bécsiek nagykedveltségű kómikusa, *Girardi*, magyar állampolgárságot folyamodott. Ez összefügg egy válással és egy házassággal. *Girardi* ugyanis válik feleségétől, *Odilon* asszonytól, a bécsieknek ugyancsak ünnepelelt színházi starjától és egy magyar leányt készül nőül venni. Mivel pedig az osztrák törvény nehézségeket gördít e valósi és újraegybekelelési procczusus elé, *Girardi* elhatározta, hogy kilép az osztrák honosok sorából és magyar állampolgárrá lesz. Mint értesülünk, dr. *Stiller* Mór budapesti ügyvéd utján már be is adta erre vonatkozó kérvényét a belügyminiszterhez és miniszter kilátásba helyezte, hogy a kérvényt kedvezően és gyorsan elintézteti.

— **Egy öreg őrnagy temetése.** Nagy részvétellel, katonai pompával temették el ma egy öreg katonát, *Kardhordó* Ferenc nyugalmazott őrnagyot. Az elhunyt 1814-ben született. 1831-ben hadapróddá lett a 33. gyalogezredben. 1885-ben ment nyugdíjba, mint őrnagy és a Ferenc József-rend lovagja. Részt vett a lombard-velencei hadjáratokban s később Besztercebányán az 1849-ig fennállott hadfogadó parancsnokságnál, végül a budapesti 4. hadtest parancsnokságánál volt beosztva. Halálát neje és két felnőtt gyermeke gyászolja.

— **Elpusztult hajók.** *Londoni* távirat jelenti: A *Lara Nevada* gőzhajó katasztrófájáról azt jelentik, hogy a hajó *Klondyke* közelében pusztult el. A katasztrófát az okozta, hogy a hajó kazánja fölrobbant. A hajó elégett s a rajta levő aranykeresők közül ötvenen a vízbe fulltak. A hajó legénységéből senki sem menekült meg. — Egy másik nagy hajókatasztrófáról is érkezik ma hír. A *Havanna* előtt horgonyzó *Maine* hadihajó — mint *Washingtonból* táviratozzák — kilenc óra negyvenöt perczkor légbe röpült és teljesen szétroncsolódott. Még nem állapították meg, hogy a *Maine* katasztrófájánál hány emberélet veszett el, de valószínű, hogy a halottak és sebesültek száma száznál többre megy. Éjjel tizenegy óra harmincz perczkor még égett a hajó. *Sigsbee* kapitány azt vallja, hogy a robbanás a hajó elején történt.

Sigsbee a fején kapott könnyű sebet. A kapitány kiadta a többi tisztnek a rendeletet, hogy igyekezék ki-ki menekülni. *Manterola* spanyol tengernagy segélycsónakokat rendelt ki. *Blanco* tábornok is utasította a többi tábornokokat, hogy tegyék meg a segélyintézkedéseket. A partra szállított sebesültek ápolásánál a tüzoltók segítettek. A *Maine* kapitánya a következő táviratot intézte a tengerészeti államtitkárhoz:

A *Havanna* előtt horgonyzó „*Maine*” hadihajó 9 óra 45 perczkor légberepült és teljesen szétroncsolódott. Sok ember megsebesült. A halottak száma kétségkívül jelentékeny. A megmentettek egy spanyol hadihajón és egy amerikai gőzösön vannak. A közvélemény tartsa fenn ítéletét további jelentések beérkezéig. Azt hiszik, hogy valamennyi tiszt megmenekült, bár kettő még hiányzik. Több spanyol tiszt és *Blanco* tábornagy képviselői nálam vannak és rokonszenvűket fejezik ki.

— **Esküvő.** *Sváb* Imre nagybirtokos márczius 1-én vezeti el tárhöz *Weisz* Ernesztin kisasszonyt, *Weisz* Károlynak, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatójának nővérét.

— **Két kép, két aláírás.** A nyomda szeszélyéből már sokszor a legmulatságosabb dolog történt meg egyik-másik ujsággal. A sok és nem egyszer meglehetősen kellemetlen sajtóhíbról nem is szólnunk, hiszen ezeket csak az veszi észre, aki sorrolsorra végig olvassa az ujságot. Vannak azonban a sajtóhíbrakon más, inkább szemebetűnő mulatságos tévedések is. A *Berl. Loc. Anz.* cselekedett még hétfői számában mulatságos dolgot, mely a sors szeszélye következtében két gúnyosettel van kapcsolható. Ez a különben gondosan szerkesztett ujság két nekrológot közöl egymás alatt. Az egyik gróf *Kálnokyról*, aminap elhunyt volt osztrák-magyar külügyminiszteréről szól, a másik dr. *Kayser* Pált, lipcsei bírósági elnököt bucsuztatja el. Mind a két meghalt embernek arcképét is közli a nevezett ujság és itt esett meg a fatális tévedés. A *Kálnoky* arcképe alá ugyanis ezt írta:

Dr. Paul Kayser.

A másik arckép alatt pedig, amely *Kayser* Pált ábrázolja díszruhájában, ez az aláírás olvasható:

Graf Kálnok.

A jó berliniek, akik ezt látják és olvassák, bizonyára nem sokat törődnek a dologgal. Ők nem veszik észre a mulatságos tévedést annál kevésbé, mert a lipcsei bírósági elnök egyenruhája szakasztott olyan, mint az osztrák diplomatáké, de mi nem láthatjuk ezt a tévedést mosolygás nélkül.

— **Az osztályorsorsjáték huzása.** Azzal a panaszszal állítottak ma be hozzánk, hogy az osztályorsorsjegyek nyilvános huzása a kellő gondosság hijával történik. Ma például megesezt az, hogy a királyi közjegyző, aki a nyerősorsjegy számát és a reá esett nyereményösszeget tartalmazó cédulákat zsinorra fűzi, az ezredik nyerőszám kikiáltásánál hasztalan kérte a nyereményösszeget tartalmazó cédulát, minek következtében még egyet kellett a kerékből huzni. A múltkor pedig az történt, hogy egy ilyen cédula leesett és csak a közönség köréből jövő figyelmeztetésre vették fel a földről. Ezt a panaszt olyan szavahihető tanuk, akik jelen voltak a mai huzáson, megerősítették és csakis ezért közöljük az esetet. Azt is hallottuk egy érdekelt játékostól felpanaszolni, hogy a szerencsekereket ritkán forgatják meg és hogy ennél fogva a számokat a kerekekből kiszedő árvagyerek jobbra a felszínen lévő cédulákat szedik ki. Ha ilyen dolgok történnek a huzásnál, akkor nem lehet csodálkozni azon, hogy a kevésbé értelmes közönségben nem igen viseltetnek bizodalommal az új intézmény iránt. Felvetették a panaszlók azt a kérdést is, hogy miképpen történik a hivatalosnak jelzett huzási lajstrom összeállítása. Nézetünk szerint az eljáró királyi közjegyzőnek a köteles-

sége, hogy az olombetűkkel *kiszedett* és *nyomtatásban* előtte fekvő lajstrom minden egyes számát összehasonlítsa a zsinorra fel-fűzött számokkal — mert csakis ezek a hitelesek — és ha nincsen a lajstromban hiba, csak akkor boesálható az nyilvánosságra, mint hiteles lajstrom. Nem tudjuk, ekként megyen-e végbe a lajstrom ellenőrzése, de ha nem — akkor nézetünk szerint kétség merül fel annak hitelessége iránt, mert hiszen maga a sorsolási szabályzat mondja, hogy a zsinorra fűzött cédulák döntik el érvényesen azt a kérdést, hogy melyik számra esett nyeremény. Amint tudjuk, a sorsoláson a pénzügyminiszter képviselője is jelen van, ezenkívül ellenőrzést is gyakorol a pénzügyminiszter a vállalattal szemben és igen óhajta volna ennélfogva, hogy ez az ellenőrzés a fentebb említett és hasonló ügyekre is kiterjedjen.

— **Baleset a pályaudvaron.** Halálos végű baleset történt ma délután a ferencvárosi pályaudvaron. A Győről jövő gyorsvonat elgázolt egy 35 év körüli embert. Mivel kiletét nem lehetett megállapítani, beszállították a morgueba, egyidejűleg azonban megindították a nyomozást is hozzátartozóinak felkutatására.

— **Akasztósdí.** *Tömörkény* községben — min levelezőnk írja — szerencsétlen véget ért *Ocsai* Mihály gazdaember tíz éves kis fia, *Miska*. Amíg az apja a községházán végezte ügyes-bajos dolgát, addig a kis *Miska* pajtásaival bujdosit játszott az istállóban. *Miska*, hogy társait jó tréfával lepje meg, az istállóban egy, a gerendáról lecsúsgó kötetet hurkolt a nyakára. A szegény gyereket a kötel megfojtotta és kis pajtásai, amikor rákadtak, már halva találták. Pajtásai annyira megrémültek, hogy mindnyájan haza futottak, de a történetéről nem mertek szólni senkinek. Így a kis *Miska* szülői is csak másnap akadtak fluk holttestére.

— **Éhínség Hevesben.** Hihetetlenül hangzik — írja egrilevelezőnk — de szomorú valóság, hogy Hevesmegye déli részén — hol legkevésbé vártuk volna — éhínség van. Különösen *Tisza-Nánán* és *Sarudon* több család éhezik. *Fülöp*, *Zoltán*, a tiszafüredi járás főszolgabírája, beutazta kerületét és az alispánnak terjedelmes jelentést küldött be, melyből megtudjuk, hogy *Sarudon* és *Tisza-Nánán* 240 ember éhezik. Tegnap az alispán elnöklele alatt a központi inség-bizottság ülést tartott. Az alispán bejelentette, hogy a bizottság rendelkezésére 12,000 forint áll. És pedig 10 ezer forint kamat nélküli kölcsön és 2000 forint, melyet a földmívelésügyi kormány adott az inségesek felségélyezésére. Természetesen ez nem valami nagy összeg ily nyomor enyhítésére. Az alispán rögtön katalványozott 6700 forintot a tiszafüredi, hatvani és egri járás inségesei között. Ebből az összegből egy éhező család számára körülbelül 10 forint jut, melyet a helyi bizottságok természetben fognak kiosztani.

— **A furlangos cigányprimás.** *Beteg* Jancsi cigányprimás Voloszáknán. Nevezetes tulajdonságai a következők: 58 éves, tehát nem mai gyerek, nagyon furlangos és rettenetesen szerelmes. Ez a legutóbbi tulajdonsága keverte őt hajba. A cigányprimás ugyanis beleszeretett *Sánta* Pali voloszáknai lakos szép leányába, meg is kérte a kezét, de kósarat kapott. A szerelmes ember azonban elhatározta, hogy a leányt mégis a magáévá teszi és hogy e célját elérhesse, furlanghoz folyamodott. Legényfiát összeházasította a szép leánynyal és a lakodalom után ő kezdett szerelmeskedni. De most is pörül járt, mert a fiatal asszony nem akart abba beleegyezni, hogy az após gyakorolja a férj jogait és az após tolokodását elbeszélte az apjának. *Sánta* Pali roppant mód megharagudott a szerelmes és furlangos cigányprimásra, felkereste őt és úgy elverte *Beteget*, hogy az most igazán beteg. A csendőrség *Sántát* letartóztatta.

— **Diákok diákok ellen.** *Rómából* táviratozzák: Ma délelőtt a liberális diákok tüntetést rendeztek a klerikális diákok ellen, akik e hónap 13-án diáksapkáikkal a fejükön résztvettek a pápa által a Szent Péter-templomban

mondott misén és a pápa-királyt éltették. A tüntetésben több mint 500 diák vett részt, akik az egyetemen gyűltek össze. Azután két zászlóval a Piazza Campo di Fiore-re vonultak *Giordano Bruno szobra elé, ahol koszorúkat helyeztek el.* Több beszédet mondtak. A tüntetők kifakadtak a klerikálisok ellen és azt kiáltották: *Éljen Zola!*

— **Közfogló.** *Pagonyi* Nándor sümegi királyi járásbírója aljegyzője hónap 12-én eljegyezte *Botfy* Karolint, *Botfy* Péter zalaszentgróti gyógyszerész szép és művelt leányát.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Leoben*-ből jelentik: A St.-Michaelről érkező 1434. számú személyvonat ma reggel 5 órakor a leobeni pályaudvaron téves váltóállítás következtében összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés közben *Kunst* János kalauz meghalt és *Gelautz* Henrik kocsielő-mester, aki a tehervonatot tolatásánál volt elfogtalva és a tehervonatot mozdonyán állott, súlyosan megsebesült. Azonkívül egy fékező és egy hölgy, akik a személyvonaton voltak, szintén megsebesültek. A hölgy azonban, aki csak könnyebb sebet kapott, tovább utazott. A szerencsétlenség okának kitudására vizsgálatot indítottak, mert az előzmények még nincsenek felderítve. A vonat beérkezése előtt ugyanis az ellenőr azt jelentette az állomásnak, hogy a váltó *rendben van.* A tehervonatot mozdonyvezetője is azt állítja, hogy a váltó jól volt állítva. Mind a két mozdony megrongálódott és több teherkocsi is. A személyvonatnak csak öt kocsija volt és azokban kevés utas ült. A forgalom nem szünetelt. A *Leoben* mellett történt vasuti szerencsétlenségről a császári és királyi államvasutak villachi igazgatósága a következő közleményt adta ki:

A ma reggel *Judenburg*-ból *Leoben*-be elindult, a bruck-gráci vonathoz csatlakozó 1434-es számú helyi vonat 5 órakor, midőn a leobeni államvasuti pályaudvarba herobogott, nyilván a váltó hibás állása következtében, egy, az ugyanazon vágányon álló tehervonatnak nekiment, mely alkalommal *Kunst* kalauz meghalt, *Gelautz* főkocsielő súlyosan és egy fékező, valamint állítólag egy nő-utas könnyen megsérült. Hét kocsi többé-kevésbé megrongálódott.

Egy késő éjjel *Leoben*-ből érkezett távirat a következőket jelenti: A vizsgálatnak még nincsen határozott eredménye. Minden jel arra mutat, hogy a váltóór által előbb helyesen állított váltót a váltóellenőr a vonat beérkezése előtt pillanatnyi elmezavarban hamisan állította. *Haberer* váltóellenőr a baleset óta nyomtalanul eltűnt és eddig még nem tudták megtalálni.

— **A csuda-ujság.** Hála Istennek, mi magyarok nem panaszkodhatunk amiatt, hogy kevés az ujság. Szép számmal vannak ezek és mindannyi, amint épen tőle telik, becsületesen igyekszik teljesíteni komoly és nagy feladatát. Azt sem tagadhatja senki sem, hogy a magyar ujságok jók. A külföldi ujságok lehet, hogy alaposabbak, a miéink élvezetesebbek; amazokban több a száraz adat s talán nagyobb az alaposág, nálunk az ujságok több gondot fordítanak arra, hogy minden, ami történik, úgy legyen megírva, hogy szívesen elolvassák az emberek; amott a tömérdek adat szinte yavillával van egymásra hányva, nálunk pedig mindent szépen „megfésülnek.” Jók hát a mi lapjaink, nagyjában semmi kifogás sem eshetik ellenük s mégis kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a magyar ujságok messze elmaradnak a külföldi egynémely ujságja mögött. A magyar ujságok ugyanis csak azokat a sebeket és bajokat tudják meggyógyítani, amelyeket ők maguk ütnek, de van a külföldön olyan ujság is, amely mindenféle betegséget meggyógyít. *Svájc*-ban van egy ilyen ujság. A neve *Pelikán*, iránya szigorúan katolikus és méltán nevezhető csuda-ujzágnak. Ez az ujság ugyanis azt hirdeti, hogy a betegek, akik elolvassák, olvasásától rögvest meggyógyulnak. Ez az igazi jó ujság, mely hogy állítását bizonyítsa, egyik legutóbbi számának élén a következő köszönő levelet közölte:

Tekintetes szerkesztőség! Örömmel értesítem a tekintetes szerkesztőséget, hogy az intézetünkben fekvő 45 katolikus beteg, akik között többen súlyos, reménytelen állapotban voltak, — mind meggyógyultak az önkéntes olvasásától. A betegek közt volt három himlőbeteg, hat

tífuszos, a többi sorvadásos, mellbeteg és más nyavalyákban szenvedő. Sok mindenféle gyógyszert próbáltunk ki rajtuk, hogy megmentsük őket. Hiába. Az orvosok sorra jelentették, hogy ez és ez a beteg holnap, holnapután meghal. Egyszer azonban valahogy odakerült az önkéntes olvasásának egy száma. Egy tífuszos elolvasta (!) és másnapra elmult a betegsége. Aztán sorra kölesönöztek a többinek is, és egy hét alatt valamennyi katolikus beteg elhagyta a kórházat. Fogadja a tekintetes szerkesztőség örök hálánkat csudatevő ujságjait. Tisztelettel *Gerhart Konrad*, kórházigazgató.

Ime, ez az igazi jó ujság! Ha a svájciak a helyzet magaslátára tudnának emelkedni, elcsapnák *Gerhart Konrad* kórházigazgató urat, bezárnák valamennyi kórházat és nagyobb mértékben terjesztenék a *Pelikán*-t. Ez az ujság, amelyik tífuszt, sorvadást, mellbetegséget és más nyavalyákat tud gyógyítani, igazán megérdemli!

— **A kemecsi gyilkosság.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy *Kemecsen* megölték és kirabolták *Spitz* Ignác 80 éves kereskedőt. A gyilkosság elkövetésével, mint levelezőnk táviratozza, a *Gresz* testvéreket gyanúsították és ezek, amikor letartóztatásuknak nesztél vették, *megszöktek.* A csendőrség azonban elfogta őket és most a börtönben ülnek.

— **Paraszt Othello.** A szerémszégi *Szurdak* község kocsmájában a múlt vasárnap paraszt legények táncmulatságot rendeztek. Ott volt a 17 éves *Bolják* Drágolyó is az ő kedvesével, akire az ifju különösen féltékenykedett. A táncmulatságon volt is *Bolják*-nak oka a féltékenységre, mert kedvese őt nem nagy figyelembe részesítette, hanem inkább a jóval idősebb *Gyurobásics* Dusánt, a kivel folyton járt a szerb kólótánczot. *Bolják* egy darabig csak elnézte ezt, de utóbb csak nem hagyta őt a féltékenység ördöge nyugton, egyszerre csak kiment és anélkül, hogy a jelenlevők észrevették volna, fejszét hozott be. Most a tánczólok háta mögé állott és a mit sem sejtő riválisát *Gyurobásics*ot hatalmas csapással úgy vágta fejbe, hogy az szótlanul összerogyott és azonnal meghalt.

— **A váci püspök ezresei.** A főváros-hoz közel fekvő kis Vác városában másról sem beszélnek az emberek most csak *Schuster* Konstantin püspökről, aki teljesen visszavonulva él ott a püspöki rezidenciában. Nem megy az emberek közé, de azért nagyon jól ismeri őket és mindig tudja, hol és miben szorulnak rá a tehetősebbek segítségére. Sokáig a legfurcsább volt a viszony a püspök és a város lakói között. A *Peitler* püspök gavalléros gazdálkodása után kissé meglepte őket *Schuster*-nek szigorú takarékosága és a püspöki uradalom alkalmazottai, de meg a város lakosága is nem egyszer elégedetlenségét fejezte ki e hirtelen megváltozott gazdálkodási rendszerrel szemben. Azóta bezzeg megváltozott a helyzet. A jószívű püspök számtalanszor bebizonyította, hogy amit összekuporgat úgy, hogy magától von meg sok mindenféle dolgot, azt aztán egyszerre nagy öszszegben odaadja segítségre szoruló embertársainak. Sok-sok ezer forintot adott már így emberbaráti czélokra és tegnap, mint levelezőnk jelenti, újra 40.000 forinttal szaporította tekintélyes összegre rugó alapítványainak számát. Tegnap ugyanis *Schuster* püspök magához kérte a polgármestert és a közjegyzőt, kiknek 40.000 forintot adott át, még pedig 20.000 forintot a városi kórház részére, melynek egyszer már 100.000 forintot adott, 20.000 forintot pedig a városi árvaház részére, melynek már egy ízben 80.000 forintot adott. A püspök újabb adományát is attól tette függővé, hogy a két jótékony intézetbe betegeket, illetőleg árvákat felekezeti különbség nélkül vegyenek fel. A váciak igazán hálásak lehetnek az ő nemeslelkű püspökük iránt.

— **Salisbury balesete.** *Hatfield*-ből táviratozzák: Midőn *Salisbury* marquis miniszterelnök tegnap este fiával, *William Cecil* lóddal egy könnyű kocsi a sétakocsizásról hazatért, a park bejáratánál az erős szél kitépte a masszív vaskapuk egyikét és a kocsihoz vágta, amely kettészakadt. A kocsiiban ülők sértetlenül kerültek ki a kocsirömjai alól. *Salisbury* marquisnak semmi baja sem történt és teljesen jól érzi magát.

— **A milliomos kisasszony regénye.** Kedves kis történetről beszélnek most New-Yorkban. A történet hősei miss *Cooper-Pruyn* Erzsébet, az *Aj-banyban* lakó *Cooper-Pruyn*-nak, egy többszörös milliomosnak egyetlen leánya és *Mitchell Harrison* egy kisebb milliomosnak a fia. Ugy kezdődött a dolog, hogy a kisasszony megunta otthon a télet és New-Yorkba ment, ahol egyik legnagyobb fehéremű üzletben vállalt könyvvezetői állást. Főnöke nagyon megkedvelte a lelkiismeretes és szorgalmas kisasszonyt és a legfontosabb üzleti ügyeket is rábízta. Erzsébet kisasszony együtt lakott és étkezett a többi kisasszonnyal egy szerényebb penzionátusban és ugyancsak iparkodott, hogy fizetéséből megtakaríthasson valamit. Egy ízben betért hozzájuk *Harrison*, aki mint gyáros, élénk összeköttetésben állott a kisasszony főnökével. A főnök őt bizta meg, hogy *Harrison*nal lebonyolítsa a kötendő üzletet s az üzleti tárgyalásnak szerelmi vallomás lett a vége. Erzsébet kisasszony habozás nélkül mondta ki a boldogító igent és nagyon meglepte kérdőjét, mikor leleplezte magát. *Harrison* ur még inkább örült ezután, mivel a kisasszony vagyona jóval tetemesebb az övénel. Azért mégis talán inkább szerelem, mint érdek kötötte ezt a házasságot.

— **Halálozás.** Özvegy *kiskovalóczi* *Victoria* Miklósné született nemes *Bernhard* Julia, *Victoria* Miklós országgyűlési képviselő édesanyja, akit jótékonyasága révén széles körökben ismerték, e hónap 15-én 70 éves korában meghalt Vágújhelyen.

— **Családi dráma.** *Békésen* — mint levelezőnk táviratozza — ma szörnyű családi dráma történt. *Károlyi* István iszákos timár, tőle külön élő feleségét *Tollár* Juditot megölte. Konyhakéssel támadta meg a szegény asszonyt, akit nyakán, hasán és a mellén összeszurkált. Ott állott, míg az asszony meg nem halt s azután saját torkába háromszor döfte a kést, mely a nyakcsigolyájánál jött ki. A gyilkos még él.

— **Parasztarkózs.** *Oroszázi* levelezőnk jelenti: *Páli* István orosházi gazda beállított az *Égető* János kis kocsmájába és egy kupicza pálinkát rendelt. Mikor fizetésre került, megoldotta a nyakán csüngő „acskót” és abból három ötvenes kacsintott a kocsmárosra. *Égető* édeskésen szólt a vendégére:

— Csak a fainabb vendégeimnek tartom: megkínálom egy pohár sörrel.

Aztán a söntésbe ment s amugy parasztikusan preparálta a sört, előbb egy porció füstöt preparált a sörös pohár fenekére, aztán ráöntötte a sört. A balkézről való asszonya pedig fekete kávét főzött dohánnyal keverve a pénzes vendégnek, aki az új markotikus szerektől mély álomba keveredett s ekkor az „acskót” kifosztották. *Páli* felébredvén és megráblását tapasztalván, ököre ment fosztogatóival, de ő huzta a rövidebbet, mert a *markos* *Égető* huszonkét napra ágyba fektette: rettenetesen elvervén a szerencsétlen *Páli*t.

— **Az esküdt büne.** A *Zimony* melletti *Batajnica* község tegnap kegyetlen büntény színhelye volt, melynek tetteseit a község egyik esküdtje és a határ csőzse személyében a csendőrség már el is fogta. A község kocsmájában ugyanis egy *Strásárkovic* Iván név szabadkai kereskedő mulatozott. Ugyanoda jött *Obrádovic* Iliá községi esküdt és a község határőrszöze, *Rákics* Spiró is. Amint ezek észrevették, hogy a mulatozó idegen vagyonos ember és nála nagyobb összeg pénzt is láttak, hozzásegődtek és leittatták. Már éjjel 11 óra volt, midőn *Strásárkovic* aludni tért. Ekkor a két gonosztevő az ablakon betört szobájába, az ittas embert kivonszolták és egy messzebb helyre akarták hurcolni, hogy ott kirabolják. A kereskedő azonban utközben magához tért és ekkor közte és támadói közt nagy küzdelem támadt. A viaskodásban a még az mindig mámoros ember lett a vesztes. *Obrádovic* és *Rákics* husángokkal addig verték áldozatukat, míg csak életelt adott magáról. Mikor már holtak hitték, minden pénztől, órájától és értékes tárgyaitól megfosztották és egy gödörbe hajították. A szerencsétlen embert azonban a nagy hideg később magához térítette és ekkor volt még annyi ereje, hogy visszavánszorgott a községbe. Itt

mindjárt ápolás alá vették, majd másnap a zimonyi kórházba szállították. Állapota oly súlyos, hogy felépüléséhez nincs remény. A rablógyilkosok eleinte tagadták a bűncselekedetet, de mikor véres ruhájukat felmutatták nekik, mindent bevallottak.

— **A kőzsváros ember.** A Terézvárosban nagy a szenzáció. Botrányról beszélnek a nagykereskedők körében és a jourokon. Nevek nélkül közöljük a pikáns esetet, amely valószínűleg a bíróságot is foglalkoztatni fogja. A történet hőse egy ismert nevű nagykereskedő, a kinek fiatal, szép felesége nagy szerepet vitt a „társaság”-ban. Úgy történt a dolog, hogy a férj a Ferencz-körúton kocsikázott és mint jól nevelt novellahűshöz illik, a kocsi párnáin hátradőlve, gondtalanul eregette havannájából a bodor füstfellegét, midőn egy bérkocsi rohogott el mellette és annak leeresztett függőnyei mögött a felesége kaczerán mosolygó arcát vélte észrevenni. Tüstént megparancsolta kocsisának, hogy hajtson a fiakker után. A kocsis ravasz hunyorítással lovai közé csapott és üldözőbe vette a bérkocsit. A kispesti uton elérte és oda kiáltott kollogója felé, hogy álljon meg. A bérkocsi megáll, a férj kiugrik, és lázas sietséggel fölnyitja annak ajtaját. . . Nem csalódott. Bena a kocsiban ott ült a felesége kipirult arczzal; jobb oldalán a nagykereskedő könyvelője, bal oldalán pedig a fiatal praktikáns. . . Egyszerre kettő! . . . A férj majd hogy hanyatt nem esett; mert hiszen ő csak *egyre* számított. Elkeseredésében mi tehetett tőle? Nagyot ütött botjával a kocsis fejére, aztán földhöz vágta a czilinderét, belevetette magát a kocsiba és — elhajtatott. A jourokon azt rebesgetik, hogy a nagykereskedő felesége napok óta Bécsben tartózkodik a szüleinél.

— **A munka áldozata.** A bagaméri káptalani erdő e hó 14-én (hétfőn) megrendítő szerencsétlenség színhelye volt. *Törli* Sándor 32 éves érselindi béresre, aki fák kivágatása végett járt az erdőbeni egy tölgyfa olyan szerencsétlenül zuhant rá, hogy *Törli* összeesett s mire segítség érkezett, meg is halt. Halálát szegény özvegye és három gyermeke siratja.

— **A nazarénusok szaporodása.** A nazarénusok szektája Aradmegyében napról-napra jobban terjed, olyannyira, hogy sok, ezélt virágzó, különösen evangélikus református hitközség maholnap, hívők hiányában alig lesz képes magát fenntartani. Érdekes, hogy míg ezélt a görög-keletiek közt híveket nem tudtak toborzani, legújában híveik legnagyobb száma az oláh atyafiakból kerül ki. A szomszédos Békés vármegyéből Aradmegyébe átláplált szekta voltaképen nagyon jámbor faj, mely nem sok vizet zavar, csak épen az állam hadseregének árt, mert puskát a világ összes kincseért sem vesznek hívei a vállukra; de ártanak a közművelődésnek is, amennyiben a biblián és a zsolnáron kívül, melyet minden egyes hívő könyv nélkül megtanul, más egyebet tanulni nem akarnak. Buzgó apostolok hozták Aradmegyébe, kik számos községben, valóságos vértanúi voltak szektájuknak. Véresre, sőt többeket félholtra vertek, de nem tágitottak és folytatták lankadatlanul, pártatlan buzgalommal „az egyetlen idvezítő vallás” terjesztését. „A ki téged követ, dob vissza kenyérral,” vigasztalták magukat, de akit lehetett azért éiríttek a legközelebbi patakhoz s a vallás formáit ezcremoniót hűségesen követve, felavatták. Nem régen a pópák által fanatizált nép szétverte a keresztelőköt az ujra kereszteltekkel együtt, de éjjel visszatértek és megtartották a keresztelöt. — Más községekben is bunkókkal támadták meg az apostolokat, de hogy az erőszak nem gátolta őket terjeszkedésükben, bizonyítja az, hogy magyarok, németek és oláhok egyaránt folyton szaporítják a számukat, úgy, hogy *ma már tizenegy községben van templomuk.* Ujabb időben, különösen az oláhok közt sokan csatlakoznak a nazarénusokhoz. Alázatos, jámbor apostolok járnak vadonataj bibliákkal, kenetteljes szózatuk és szent czitatumaik hallatára száját tát és keresztet vet a jámbor oláh paraszt. Így hódítanak Aradmegyében a nazarénusok. Hiába mennydörög a pópák, hogy megbünteti a dumnyező (Isten) a hitelhagyottakat, ezek azt nem hiszik, mert az Isten csak Irgalmazni tud, de nem büntet. A pópa imádkozzák magáé, úgy, mint Koszta, Jóca,

Mitu meg a többiek s legyen mindenki a maga papja. Így beszélnek az oláhok. Legyünk inkább csak nazarénusok — mondják a magyarok — mint dákok!

— **Elfogott kabátlovajok.** *Herz Ábrisnak*, a napokban elfogott veszedelmes kabátlovajnak, tegnap két társa került kézre, akik az első kísérletnél sülték föl. Az egyik *Braun Sándor*, nagyiványi születésű 16 éves rovott multu cipészlegény, akit a Keleti-kávéházban fogtak el, a másik pedig *Szeremley Mihály* turkevei születésű 25 éves joghallgató. Ez a fiatal ember az utóbbi időben a Valéria, Drechsler- és Berger-féle kávéházakban manipulált. Mind a kettő beismerte a kabátlopásokat s így letartóztatták őket.

— **Halál az utcán.** Egy honvédszázados ma délelőtt a Baross-utca és a kőbányai-ut sarkán hirtelen összerogyott. Csakhamar nagy néptömeget körül a halott katonát és többen telefon útján értesítették a szerencsétlenségről a mentőket, akik néhány perc múlva meg is érkeztek. A halott zsebeiben több írást találtak, amelyekből megállapították, hogy *Taposi Zsigmond* elsőosztály honvédszázados a halott. Taposit, aki legutóbb Budapesten szolgált a honvédségi központi fegyvertárban, a lakására szállították és a halálesetről még a délelőtt folyamán értesítették *Gunesch* ezredest, a fegyvertár vezetőjét.

— **Öngyilkos diák.** *Lőcsei* levelezőnk táviratozza, hogy *Lorencz Gyula* hetedosztályu reál-tanuló, a nyikálói kórházi főorvos fia, ma szíven lőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Öngyilkos hentes.** A hentesek nemcsak a legmarciálisabb, de a legjobb kedélyű emberek közé tartoznak, akik nem ártanak senkinek, csak az állatoknak, amelyeket hivatásból pusztítanak. És mégis azt újságolja most *debreczeni* levelezőnk, hogy a hajdumegyei Kaba községben *Batiz Károly* hentesmester, tekintélyes polgár, aki 47 évet töltött a világon, *annnyira megunta az életét*, hogy saját lakásán fölak...lotta magát és mire tettét észrevették, már meghalt. Számos tagu családot hagyott hátra a kabai hentesmester, aki a környék dísznotorainak évek óta legvidámabb alakja volt.

Gr. Sztáray Tibor letartóztatása.

Ma este hét óra tájban a Pannónia-kávéházban két detektív letartóztatta gróf *Sztáray* Tibort. A grófot a budapesti királyi törvényszék körözte, mert magánokirathamisítás bűntettével vádolták és ezért tartóztatták őt le. Egy értesülünk különben, hogy egyéb súlyos gyanu is nehezedik a letartóztatott grófra, aki Amerikából érkezett Budapestre.

A letartóztatás előzményei a következők:

Gróf *Sztáray* néhány nappal ezelőtt érkezett Amerikából, hol körülbelül két évig tartózkodott, s hova adósságai hátrahagyásával menekült. A könnyelmű fiatal ember sok bajt okozott édes anyjának, aki többször kifuzette az adósságait. Az orfeumokra és lóversenyekre pénz kellett. A ravasz ügynökök kiszimatolták, hogy a gróf meg van szorulva: hálójába kerítették. Köztük *Schreiber* Adolf, a most körözött uszorás is pártfogásába vette és megtanította őt, hogyan kell az édes anyja aláírását utánózni.

Az édes anyja sokszor kirántotta őt a bajból és ő folytatta szédelgéseit. Bécsben például a következő dolgot cselekedte meg:

Beállított egy ékszerészhez, bemutatta magát s elmondta, hogy ő kegyur s mint ilyen, odahaza egy kápolnát akar felszerelni egyházi jelvényekkel. A jóhiszemű ékszerész ezer forint értékű egyházi felszerelést adott át neki, melyet ő azonnal eladott. Jóllelkű édes anyja ebből a bajból is kisegítette. *Voltak azonban gróf Sztáraynak olyan dolgai is, amelyekről az anyja nem tudott.* A könnyelmű fiatal ember érezte a közelgő veszélyt, Amerikába vitorlázott. Édes anyja 1500 dollárt fizettetett ki egy bank által az ő számára, amint New-Yorkba érkezett. Azonkívül havonként hatvan dollárt kapott.

Sztárayról azóta különféle hírek érkeztek. Egyik verzió szerint lovászmester volt egy gazdag

amerikainál, más hír szerint pedig a lóversenyen szerezte meg a kenyerét, mert a jó életmódhoz szokott grófnak 60 dollár kevés volt. Mialatt ő Amerikában már biztonságban volt, a budapesti királyi törvényszék *Marion* cognacgyáros följelentésére, aki elmondotta, hogy a gróf az édes anyja nevére egy 5000 forintos váltót hamisított — *országos körözését rendelte el.*

Gróf *Sztáray* Tibor nyolcz nappal ezelőtt nyugodt lélekkel tért vissza hazájába. Nem félt, mert anyja hívására jött, aki dolgait dr. *Babes* ügyvéd útján rendezte. A gróf a József főherczeg szállodában lakott.

Az általánosan ismert gavallért még a rendőrség sem ismerte fel, annyira megváltozott. Az ut, a kiállott viszontagságok kivették formájából a szép fiut, azonkívül orra hajlása, egy operálás következtében is elváltozott.

A gróf, mikor a detektívek a rendőrséghez kísérték és *Zsarnay* rendőrtanácsos elé vezették, hevesen tiltakozott letartóztatása ellen. *Zsarnay* azonban hivatkozott a törvényszéknek legújabb keletű, ma küldött átiratára, mely az 15,523. számú körövény hatályát fennállónak tartja. A körövény, melynek alapján *Sztáray* Tibort letartóztatták, a következő:

15523. Magánokirathamisítás büntette miatt vádolt, ismeretlen tartózkodásu gróf *Sztáray* Tibor országos körözése elrendelvetén, felhivatnak az ország összes bíróságai, hogy nevezett saját hatáskörük területén nyomoztatni, feltalálása esetén letartóztatni és a királyi büntető törvényszékhez bekísértetni sziveskedjenek. Személyleírása: születési helye Tiba (Ungm.), 28 éves, római katolikus, nőtlen, maganzó, nagysága jó közép, testalkata sovány, arca hosszukás, arczzsine egészséges, homloka kicsi, alacsony, szemei barnák, szemöldöke barna, orra rendes, kissé pisze, szája rendes, fogai épek, hajusza kicsiny, szöke, szakála nincs, álla rendes, nyelvismerete magyar, német, francia. 74782/96. Budapest, 1896. nov. 27-én Kir. tszék.

Gróf *Sztáray* Tibor édes anyjának ügyvédjét, dr. *Babest* a letartóztatásról azonnal értesítették. Az ügyvéd fenn is járt a kapitányságnál, de nem ért czélt. *Zsarnay* már gondoskodott egy börtön-szobáról, hol a vizsgálat tartamáig a grófot gondosan fogják őrizni.

Gróf *Sztáray*, Tibor hazajövetelének az lett volna a célja, hogy mostohaapjától 40,000 forintnyi végkielégítést kapjon. Ennek az elintézése után visszatért volna Amerikába.

Egy alispán öngyilkossága.

„Becsületes voltam teljes életemben“.

Ezzel a vallomással vált meg *Kutka* Kálmán, Máramarosvármegye alispánja, az élettől. És ennek az eldobott életnek épen az a tragikumuma, hogy e vallomás nyílt és igaz, mert a boldogtalan ember, akinek holttestét ott találták ma délelőtt a csobogó kis Iza folyó partján, súlyosan, kérlelhetetlenül itélt maga fölött, itélt anélkül, hogy embertársai, még a szigorubb moralisták is, vádolhatták volna.

Bizonyos tekintetben ritka ember, szubtilisabb erkölcsi érzékkel a többinél, aki leszámol egy élettel, amelyet be nem szennyezett, amelyre csak, hite szerint, esett egy halovány kis fiút. Oly halovány, hogy szinte tisztá. Egy becsületes képzelem nagytáza.

Ha tulérzékeny idegrendszerre egy fokkal erősebb vagy modernebb, ez az ember életben maradhatott volna, úgy mint a vármegye első tisztviselője, mint kiváló társadalmi állású és tekintélyes vagyonu notabilitás, akit kártársai és illustis barátai életfogytig tiszteltek, szerettek volna, anélkül, hogy előttük valamit el kellett volna titkolnia.

Máramarósszigeti tudósítónk a tragikus esetről a következőket táviratozza nekünk:

Városunkban ma délelőtt villámsebességgel terjedt el a hír, hogy *Kutka* Kálmán, vármegyénk alispánja öngyilkossá lett. A szomorú eset óriási szenzációt okozott és alig hogy első híre szárnyra kelt, városzszerte mindenki élénken és izgatottan tárgyalta.

És nemsokára az öngyilkosság okáról a következő verzió kezdett keringeni: Tavaly esett, hogy a máramarósszigeti takarékpénztár megbukott. Pass

szívait sok ember siratta. Helyébe megalakult a *Népbank*, amelynek igazgatója *Hubert Rudolf*, az alispán sógora volt. Ennél az intézetnél azután a vármegye elhelyezett *13,700 forint árvapénzt* és pedig szabályos módon, a törvényhatósági bizottság határozatából kifolyólag. Am a Népbank dolgai sem mentek a legfényesebben. A kegyelem-dófst az adta meg neki, hogy létesült egy új takarékpénztár és hogy a Népbank ellen a vármegye tisztü ügyésze csődöt kért.

Kutka Kálmán azóta egyre tépelődött, hogy az elveszett árvapénzek miatt őt fogják okozni, föltételezván, hogy az ő közbenjárására helyezték el a 13,700 forintot a sógora bankjánál. Az nem nyugtatta meg, hogy körülbelül 200,000 forintnyi magánvagyonából könnyű szerrel fődözhetne volna ezt az aránylag csekély összeget, mert tiszta karaktere a gyanunak árnyékától is megborzadt. A dolog vég nélkül elkeserítette.

Hétfőn még több jó barátjával együtt egész vidáman vett részt a bányászati és erdészeti tisztviselők által *Akna-Szlatinán* rendezett ebéden. Onnan visszatérve az estét kedélyesen töltötte el nővéreinek, családjának és özvegy édes anyjának társaságában.

Tegnap már nagyon izgatott volt, de azért fél 12 óráig a hivatalában dolgozott. A délelőtt folyamán elment hozzá *Lator Sándor* árvaszéki elnök. *Kutka* éppen levelet írt s mikor *Lator* belépett, a levelet hirtelen megfordította s reá könyökölt.

Hogy ismerősei semmit se vegyenek észre, estére többeket meghívott magához vacsorára. Vendégei este megjelenén nála, nem találták otthon és családja elmondta, hogy már ebédre sem jött haza.

Különbön még délelőtt, mikor dr. *Pap Tibor* polgármester és *Gavallér Lajos* tiszti ügyész a hivatalban fölkeresték, a hajduja azt mondta nekik, hogy ezelőtt öt percczel ment el és azóta nem látták.

Barátai, ismerősei, rokonai a rendőrséggel és néhány csendőrrel együtt azonnal a keresésére indultak. Egy kínos éjszaka után sikerült is megállapítani, hogy az *Iza* folyó felé távozott s ott találták meg ma délelőtt arcczal a vízbe borulva. A boldogtalan ember a folyóba ugrott. Zsebében levő névjegyére ez volt írva:

„Becsületes voltam teljes életemben“.

És szomorú arcczal erősítette meg mindenki *Kutka Kálmán* e bucsuszavait.

Egy másik verzió szerint a vármegyei alapoknak mintegy *108,000 forintnyi* tőkéje volt elhelyezve a Népbanknál. De némelyek egyáltalán inkább az alispán erősen megrongált egészségéi állapotának tulajdonítják, hogy e becsületes életnek ily szomorúan kellett végződnie. Budapesten is így vélekednek barátai.

A fővárosban a képviselőház folyosóján terjedt el először a szenzációs öngyilkosság híre. *Urányi Imre* és *Szaplonczay Miklós* képviselők — ez utóbbi *Kutka* elődje volt az alispáni székben — távirati értesítést kaptak róla Máramarosszigetről.

Megható az a levél is, melyet a boldogtalan ember még február kilencedikén írt *Jónás Ödön* képviselőhöz, egyik legjobb barátjához. A levél megértésére szükséges tudni, hogy *Jónás* egy korábbi tréfás hangú levélben vizsgáltta barátját, hogy ha megunja a vármegyei életet, átengedi neki visói mandátumát.

Kutka levele így hangzott:

Máramaros-Sziget február 9.

Édes Ödön!

Elérkezett tehát annak az ideje, hogy igéreted beváltására gondolj: kérem a mandátumot. Az idegeim, a szemeim tönkrementek, nap nap mellett csak bajaim, kellemetlenségeim vannak, hiába erőlködöm, nem tudok olyan adminisztrációt csinálni, aminőt szeretnék. Fiaatalabb erőnek kell átadnom a tért.

Eddig legalább bennetek birtam barátokat, támogatókat, de most már érzem, hogy megszűnt minden kötelem. Azt hittem, hogy csak a többi kollegáid apprehendálnak rám, (hogy miért, azt igazán nem tudom, hiszen tudtommal, vagy akaratlanul senkit sem bántottam meg), de most már látom, hogy ez az igaz, önzetlen barátság, amely olyan jól esett nekem — meglazult.

No de azért ne hidd, hogy komolyan figyelmeztetek az ígéretekre. Nem kell már nekem semmi: csak nyugalom, penzió, minden parádé és dekorum nélkül.

Nyegré Laci itt járt, de nem hallottam tőle semmit rólatok, mert hivataloskodtunk és sietett; ma már egyébből sem áll az életünk, mint aktákból. Ezekről szeretnék szabadulni, addig még nem leszek egészen rokkant. Nincs már mulatság, barátság, szociális élet. Csak a baj, nyomor mindenütt. Azzal biztatnak, hogy majd másképp lesz. De mikor? *Nem érem én már meg azt.*

Bocsáss meg, hogy ilyen dolgokkal untatlak, de jól esik néha lamentálni, megkönnyebbül az ember. Isten veled, csókol mindenek daczára szerető barátod

Kálmán.

Jónás Ödön erre a levélre válaszolva, meleg, szívélyes hangon szólt barátjához. *Kutka* erre ismét írt:

Édes jó Ödönöm!

Köszönöm megnyugtató soraidat. *Nagy foka idegességemnek s rossz, skrupulózus természetemnek tulajdonítsd az alkalmatlankodást.*

Jól esik tudnom, hogy a régi vagy, arra kér a jövőre is és sokszor csókol igazán szerető barátod

Sziget, 1898. február 14.

Kálmán.

Kutka Kálmán 1853-ban született Huszton, Máramarosmegyében. Atyja, ki vagyonos orvos volt s mint ilyen részt vett a szabadságharcban is, Beregmegyéből jött át Máramarosba, ahol nagy tekintélynek örvendett. Egyetlen fiát, *Kálmánt*, kiváló nevelésben részesítette. Midőn ez megyei szolgálatba lépett, a közbizalom gyorsan emelte egyre feljebb, 1872-ben lett árvaszéki aljegyző, 1876-ban főjegyző, 1894-ben alispán. A következő évben ő Felsőge a királyi tanácsosi címmel tüntette ki.

Világlátott ember is volt, beutazta majdnem egész Európát, utazott Ázsiában és Afrikában; amott a szent földet látogatta meg, itt a Nilus vidékét.

Már huszonkét év óta özvegy volt, egy fia pedig negyedéves jöghallgató. Az elköltözött ravatalát egész Máramaros vármegye igaz gyásza állja körül.

Az éjjeli órákban még a következő táviratot kaptuk:

Máramaros-Sziget, február 16.

Kutka Kálmán öngyilkosságának hírére báró *Roszner Ervin* főispán a vármegyei pénztárnál azonnal vizsgálatot tartott és azt teljes rendben találta.

A legyűrt szociálizmus.

Mindenfelől azt táviratozzák tudósítóink, hogy *csend és nyugalom van*. A szegény nép észre kezd térni. Határozottan nincs kedve még közelebből megismerkedni a fegyveres erővel, de még kevesebb hajlandósága van a katonákat a saját költségén eltartani. Meglehetősen nagy ironia van abban, hogy az a nép, amely maga is alig tud megélni, most kénytelen még a jóévtágyu katonaságot hussal és pénzzel tartani.

A börtönök megteltek vizsgálati foglyokkal s a leszámolás megkezdődött.

A budapesti államrendőrségnek ma ügyes ötlete támadt. Összegyűjtötte a budapesti szociálista fő- és alvezéreket s sorba lefotografáltta őket.

Ezeket az arcképeket most sokszorosítani fogják és elküldik a vidéki rendőrségeknek. Ha azután ezek közül a vezetők közül valamelyiknek eszébe jutna vidékre menni izgatni, az illető vidéki rendőrség, a fotografia alapján, egyszerűen letartóztatja.

A mai napról szóló tudósításaink a következők:

A szociálista mozgalom a Házban.

A belügyminiszternek a szociálista mozgalommal szemben tett intézkedései tárgyában *Sima Ferencz* ma interpellált a Házban. Az ülésnek erről a részéről szóló tudósítást a következőkben adjuk:

Sima Ferencz szóba hozza a rendőrségnek azt a tényét, mely szerint *Tóth Lajos* rendőrkapitány detektívekkel szállotta meg *Várkonyi István* házát s azután *Jeszenszky* a szociálista vezetők lakását s megfosztották azokat pénzüktől azon a czímen, hogy meg nem engedett gyűléssel szereztek. Ez a kor-

mány a páuzen megrásárolt parlamenttel ferradalom elé vezető öntudatosan az országot.

Szilágyi elnök: Ilyen kifejezés sértő. *Haasmlása* tiltva van. Tényeket fölhozni szabad.

Hentaller Lajos: *Rohonczy* mondta. *Szohi* sem tiltakozott ellene.

Sima Ferencz: Mért nem czáfolja meg a kormány a vádat, amelyet *Rohonczy* a szemükbe vágott? Tegnap katolikus kör, ma szociális kör czímen fosztják meg joguktól és pénzüktől a polgárokat, holnap majd 48-as kör czímen. Ezt a fakélen garázdálkodást, amelyet a czimerekből befolyt pénzen összevásárolt parlament védelme alatt a Bánffy-kormány üz, végre meg kell már akadályozni. Abszolútizmus az, a rémuralom kezdete, ami a belügyminiszternek a gyülekezési jogot elkobzó rendeletéből kizug. (Folytonos zaj és mozgás.) Azt mondják talán a tuloldalon, hogy csak a bolondok beszélnek így. Örülök, hogy már az önk soraiban is szaporodnak azok a bolondok, akik az alkotmány ellen való kormányzati féktelenséget megutálták. (Mozgás.) *Tisza Kálmán* még tiszteletben tartotta a sajtó- és szólásszabadságot. *Bánffynak* jutott a fekete dicsőség a legszentebb polgári jogok meggazolására. Becsülettel tegyen a miniszter tanúságot arról, vajjon szociálista gyülekezetek voltak-e tarthatók. *Kubinyi György* ur mosolyog?

Rakovszky István: Hja! ő a koronatanu. Őt közszeretettől választották.

Justh Gyula: Mennyit kapott?

Kubinyi György: Én nem kaptam.

Az elnök: Kérem, hadd folytassa beszédét a szónok.

Hentaller Lajos: *Kubinyi* a párt kómikusa.

Sima Ferencz: A pohár kicsordulóban van. Vigyázzanak! Ez az eszeveszett rohanás a zsarnokság felé a szabadság ötvenéves évfordulóján végzetes lehet! Miért küldte a belügyminiszter *Séllyt Szabolcsba* kormánybiztosnak? Minden hatósági jogot egy ember kezébe tenni, ez nagy felelőséggel jár. Kérde a belügyminisztert: mit szándékozik tenni a házkutató rendőrség visszaélései ellen? Miféle vizsgálat előzte meg a házkutatást s melyik bíró rendelte el? Mi czímen vették el az illetők pénzét? Mi czímen nyultak a *Várkonyi* lánya zsebébe?

Perczel Dezső belügyminiszter: Van tudomásom az interpellációban foglalt tényekről. A főkapitány házkutatást rendezett a lázító *Várkonyinál*, mert a bodrogi lázadás szálai mind *Várkonyinál* pontosulnak össze. A miniszter elrendelte és helyeselte ezt a házkutatást, mert egész vidék százezernyi lakóinak félrevezetéséről van szó. A parasztokat föl eskették a szövözetetekbe s az uraik ellen lázították. Nagy eredményeket várok e házkutatási akcióktól, mert a nép szemé fölnyilik! Fentartja a miniszter a gyülekezési jogra vonatkozó rendeletét is. (Zajos helyeslés jobbról.) Kijelenti végül, hogy *Séllyt* nem küldte ki kormánybiztosul, hanem kiküldte őt mint a rendőri ügyek vezetőjét a viszonyok megsejtelésére. (Helyeslés jobbról.)

Rakovszky István: Ez már gyalázatoság.

Sima Ferencz: Hiszen nem állunk a választás küszöbén? Hogy mernek magánleveleket lefoglalni bírói ítélet nélkül? A miniszter az ország gyülekezési jogát el akarja kobozni rendeletével — hamis ürügyek alatt! A gyűjtés czímen foglalták le a pénzt! És *Várkonyit* éjszaka zaklatták.

Perczel Dezső miniszter: Mi köze *Várkonyinak* ahhoz, hogy a harmadik vármegyében miképp kötik az aratási szerződést? Miért kimélnék a *Várkonyi* álmát, amikor *Szabolcsban* ezer és ezer ember retteg egész éjszakákon át. (Zajos helyeslés jobbról.)

Sima Ferencz rövid válasza után a szavazásra kerül a sor a miniszter válasza fölött.

A többség (a nemzeti párt is) tudomásul veszi a választ.

Drága a katona.

Sátoralja-Ujhely, február 16.

A néhány nappal ezelőtt még forrongó községekben ma már nagy a lehangoltság. Nem a fegyverektől ijedt meg a nép, hanem attól a kötségtől, amibe a katonák eltartása kerül. A katona drága s ezt most a zavargó községeknek kell fizetniük.

Szeretnénk is már mindenképen megszabadulni a fegyveres erőttől. Ma délelőtt négy kis-kövesdi szocialista főkolompost és negyvenegy ezigándi zendülőt husz csendőr és egy szakasz gyalogság a sátoralja-ujhelyi törvényszék fogházába szállította. Wiegand vizsgálóbíró most hallgatja ki őket sorban. Egy kassai lapnak az a híre: hogy Vidovics fősolgabíró meggyilkolták, alaptalan. Vidovics jelenleg nincs is Zemplénmegyében.

Lőcse, február 16.

A helyőrség két zászlóalja készenlében áll, hogy Szabolcsmegyébe vonuljon.

Tisztul a helyzet.

Nyiregyháza, február 16.

A főispánnak, mikor Kisvárdába érkezett az odavaló szocialisták elnöke kérvényt adott át az elvtársak nevében, amelyben sérelmeik megvizsgálását kéri. Ebben a kérvényben kijelentik, hogy nem igaz az ő ellenségeiknek az az állítása, hogy gyilkolni, rabolni és gyujtogatni akarnak. A főispán megnyugtatta a küldöttséget s megígérte nekik, hogy kívánságaikat meg fogja vizsgálni. Az egész megyében nagy a csendesség. Ellénben Kiss Lajos pátrohai körjegyző névtelen levelet kapott, amelyben azzal fenyegetik, hogy legközelebb felakasztják.

Kemecsen Spitz Ignác kiskereskedőt lakásának ajtajában baltacsapásokkal agyonütöttek. Eleinte azt hitték, hogy a gyilkosságot a szocialisták követték el. A törvényszék vizsgálóbírója kiszállott Kemecserre. A vizsgálat eddig kiterítette, hogy a gyilkosságot nem szocialisták követték el.

Szocialista gyűlések.

Csongrád, február 16.

A csongrádi szocialisták tegnap délután két óraker hatósági asszisztencia mellett nagy népgyűlést tartottak, amelyen mintegy 1500 elvtárs és egy sereg elvtársnő vett részt. A gomblyukukban vörös gombot viseltek, mely két összefogódzó kezét ábrázolt ezzel a felirással: Jogot a népek!

A gyűlésen Huszka Mihály elnökölt, aki foglalkozására nézve kubikos, egyébként pisze orru, duzzadt arczu és apró szemű egyéniség, aki csekély műveltsége dacára két és fél órát beszélt egyfolytában.

A nagy szónoklat meglehetősen zavaros volt, mindazonáltal mondott néha egy-egy jó ötletet, amelyen a nép kaczagott. A gyűlést nem is vette komolyan senki, mert az nem is volt más, mint a budapesti izgatók által küldött szocialista lapokból betanult cikkek interpretálása. Beszéde elején vázolta, hogy a „felséges munkásnép” mennyit szenved és küzd. Az urak „kiélvezik” őket. Hetenkint egyszer esznek főtt ételt, vasárnap délből, ez is csak felmelegített krumpli. (?) A vállalkozók gonosz lelkek, mert olcsó napszámért odacsábítják a munkást, mondván, hogy tiszta földdel fog dolgozni s csak ott veszik észre, hogy — kavicsos földet kell hordani. A napszám télen nagyon csekély, mindössze 30 krajczár. A munkásnép kapja a legrosszabb pálinkát, úgy nevezik, hogy: *diskuráció*. Ez a kijelentés nagy derűtséget keltett a hallgatóságban. Minek nekünk katonaság — ugymond — szüntessük azt meg és háboru esetén legyünk mindnyájan katonák. Az állam gondoskodik a munkásnép gyermekeiről olyképp, hogy ingyen adjon nekik tankönyveket és írószerekkel is lássa el, így aztán a proletárok száma kisebbedik: 8 órai munka legyen mindennap, a vasárnap kivételével; 15 éven aluli gyermeknek ne szabadjon munkába állani, valamint a nők meg munkába ne is állhassanak, hogy a ház körül csak arra legyen gondjuk, miként egészséges gyermekeket adhassanak a — munkára. A képviselőválasztás titkos szavazással történjék és minden 20 éven fölülük nőnek és férfinak legyen szavazati joga. Ezeket mondta Huszka Mihály elnök, akit az elvtársak a beszéd után a vállakra emeltek.

A gyűlés azután rendben szétoszlott.

Békés-Gyula, február 16.

Békésmegye közigazgatási bizottsági ülésén az alispán a többek között jelentést tett a szocialistáknak a megyében való állapotáról. A jelentés

konstatálja azt, hogy a vármegye népének egy része közt már befészkelődött a szocializmus. *Csorráson* a napokban munkásgyűlést tartottak, ahol a szocialdemokraták és független szocialisták mérköztek össze. A két párt hevesen vitakozott a saját pártjabeli lapjából eltanult frázis-zagyvalékok fölött. Az agitáció az új munkástörvény ellen nagyban folyik és különösen arra igyekeznek a munkásokat rábírní, hogy igazolványt ne váltssanak és szerződést ne kössenek.

Körösladányban találtak 314 egyént, akik a megalakult helyi inség-bizottság szerint segélyre szorultak, de ezek között több ingatlan vagyonnal bir, keresetképes és tényleg kenyérkereső egyén, úgy, hogy az inségre szorultak száma 134, kiknek a bizottság 1200 forint értékű gabonát és pénzt is gyűjtött. *Sámsonban* nem annyira a rossz termés, mint az a körülmény, hogy az ottaniak földet vásároltak, teremtett szorult helyzetet. Emellett a hatóság iniciatívájára megye, állam, árviztársulatok és vasutépítő vállalatok márczius elsejével oly intenzív munkát indítanak, hogy minden dologke-rülő ember elfoglaltatást találhat. A bizottság a jelentést tudomásul vette, egyben a kormányhoz felterjesztést intéz, melyben jelzi, hogy immár Békésmegyében alig van munkásember, aki ne lenne szocialista. Okát nemcsak a megélhetési viszonyokban, hanem a szocialista sajtóban és a vándorapostolok agitációiban találja.

A szocialisták egymás ellen.

A nemzetközi szocialdemokraták és a független szocialisták már régóta veszekednek egymással. A nemzetközies feltételek voltak Várkonyira és sikereire és már régebben felajánlották szolgálataikat Darányi miniszternek, aki azonban nem akart velök szóba állani.

Most azonban a kormány, úgy látszik, elfogadta ajánlatukat, mert a szocialdemokrata-párt több agitátorát leküldte az Alföldre, akik a hatóságok titkos támogatása mellett a forrongó parasztság felfogását más irányba igyekeznek terelni. Kis-Várdán — mint lapunknak táviratozzák — tegnap a csendőrség letartóztatott egy ilyen szocialdemokrata agitátort, de a solgabírói rendeletére megint szabadon bocsátották, mire az folytatja körutját. Sajnos azonban, hogy ennek az akciónak, mely a forrongást megakasztaná, eddig nagyon kevés az eredménye. A nemzetközi szocialdemokraták azt mondják, hogy későn juthattak az agitációhoz s a múltban, mikor még segíthettek volna a bajon, a hatóságok az ő agitátoraikat is olyan elbánásban részesítették, mint Várkonyi embereit. Ez azonban egészen természetes volt, mert azokban a megyékben, ahol Várkonyinak kevesebb a befolyása, ott meg ők izgattak az aratási strikera, a *Földmivelők Szaklapja* című lapjukkal és különböző felhívásokkal, amelyek még most is közkezen forognak s amelyekben felhívják a földmivéseket, hogy ne kössenek szerződéseket s arattassák le a földbirtokosok a gabonát az igazolványokkal.

A szocialdemokrata-pártban különben nagy most a zavar, mert a párt egy tekintélyes részében nagy visszatéttséget szült az egyik vezetőnek, Pfeiffer Sándornak az a kijelentése, amelyet múlt vasárnap a király-utcai népgyűlésen tett, hogy a kormány küldje le őket az Alföldre, majd ők rendet csinálnak ott. Pfeiffer ellen, ezen kijelentése következtében, most már fellépni készülnek s valószínűleg a párt egy frakciója e czélből a teendőket megbeszélése végett titkos értekezletet hív egybe péntek estére.

Dr. Sélley kiküldetése.

Tegnap a Hircsarnok azt jelentette, hogy Perczel belügyminiszter kihallgatáson volt a királynál s jelentést tett a szocialista mozgalmakról. Azután megbizta dr. Sélley Sándor miniszteri tanácsost, hogy kormánybiztosi minőségben azonnal utazzon Szabolcs vármegyébe.

Ezt a hírt ebben a formában Perczel belügyminiszter ma a Házban Sima Ferencz interpellációjára adott válaszában megzafolta.

Egy felhivatalos könyvmatos ezenfelül még kijelenti, hogy dr. Sélley miniszteri tanácsost nem mint kormánybiztost küldték a lázítók által felbujtatott megyékbe, hanem mint országos rendőrfőnököt, hogy a helyszínen ta-

nulmányozza az állapotokat s az eddig tett hatósági intézkedéseket.

Mint sátoralja-ujhelyi tudósítónk táviratozza, dr. Sélley miniszteri tanácsos ma több detektívvel Sátoralja-Ujhelyre érkezett és Dokus főjegyzővel és Keresztessy vizsgálóbíróval azonnal Bodroghközre ment. Dr. Sélley onnan átmege Szabolcs vármegyébe.

Kitiltott szocialista lapok.

A belügyminiszter a bécsi *Arbeiter Zeitung*-got, az osztrák szocialdemokraták lapját és a *Nep-szava* című, New-Yorkban megjelenő szocialista lapot az ország területéről kitiltotta.

A kormány a munkásokért.

Temesvár, február 16.

Dr. Perleberg Arthur miniszteri tanácsos, a központi dohányjövédéki igazgatóság főnöke, ma Temesváron időzött, hogy a dohánygyárat, valamint az ügykörébe tartozó egyéb hivatalokat megvizsgálja. Ez alkalommal a miniszteri tanácsosnál a temesvári dohánygyár munkásainak nagyobb küldöttsége tisztegett, melynek szónoka azt a kérelmet terjesztette elő a jövedék igazgatójának, támogatná illetékes helyen a *dohánygyári munkabérek javítását*, mert a jelenlegi munkabérek mellett a munkások tulnyomó része megélni képtelen. Perleberg miniszteri tanácsos nagy jóakarattal hallgatta meg a munkások kívánságát s megjegyezte, hogy a jövedéki igazgatóság már régóta foglalkozik a dohánygyári munkabérek új alapon való szervezésével s elhatározta azoknak általános felemelését. Ő azon lesz, hogy a *magasabb munkabérek még ebben a hónapban életbe lépjenek*. A munkások élénk meglepedéssel fogadták ezt az ígéretet, mely annál örvedetesebb, mivel a délvideki szocialista izgatás apostolai mindig első sorban a dohánygyár munkásai közt szokták szítani az elégedetlenséget.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Batthyány grófnő Tina di Lorenzonál.

A Hungária-szálló előtt, ahol Tina di Lorenzo, az olasz vendégművész nő lakik, ma egy elegáns uri fogat állott meg. A kocsiból pedig kiszállott gróf Batthyány Lajosné született Andrássy Ilona grófnő. A portásnál tudakozódott, hogy, melyik ajtószám alatt lakik a szép művész és néhány másodperc múlva már kezét szorított a fekete, könnyes szemű Tina di Lorenzovál. E látogatás nem szorult arra, hogy bővebben kommentáljuk. Kedvesebb és előkelőbb módon nem tüntethetett volna senki a súlyosan megsértett művész mellett, mint főrangú világunk ez illustris hölgye.

Ma különben száz magyar újságíró — köztük journalisztikánk számos előkelősége és több nagy tekintélyű országgyűlési képviselő — aláírt egy olasz nyelvű nyilatkozatot, amelyben mély sajnálkozásukat fejezik ki a fölött, hogy Tina di Lorenzót egy lap megtámadta becsületében.

A művész pedig ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy ha jobban érzi magát, folytatja vendégjátékát.

— Nem akarom, ugymond, hogy neheztelve váljak el a budapesti közönségtől, melyet annyira megkedveltem. S nem akarom, hogy ez a kedves város, melyben oly jól éreztem magamat, rossz emléket őrizzen meg felőlem.

A *Vigszínház* a következő kommunikét küldte szét:

Tina di Lorenzo kisasszonynak, az előfordult kínos incidens következtében beállott gyengélkedése még fennáll, úgy, hogy 1—2 napig a szobát el nem hagyhatja. De az általános rokonszenvenek és megbotránkozásnak minden oldalról hozzá érkezett megnyilatkozásai arra bírták, hogy elutazási szándékáról lemondva még négy előadást tartson. Ezeket az előadásokat a következő napokon tartják meg:

Pénteken február 18-án: *Váljunk el!*

Szombaton február 19-én: *Kaméliás hölgy.*

Hétfőn február 21-én: *Dóra.*

Szerdán február 23-án: *Adrienne Lecouvreur.*

A *Kaméliás hölgy* holnapra, csütörtökre, hirdetett előadásának jegyei a jegypénztárnál be-cserélhetők a fenti előadások bármelyikéhez szóló jegyre.

Tegnap említettük, hogy öt olasz egy hirlapi nyilatkozatban erőlyesen tiltakozott Pázmándy Dénes, ép oly gyáva, mint nevéseges rágalmai* ellen. Közülök Giuseppe Fac-
canoni mérnököt Pázmándy provokáltatta Szalay Imre és Lisznyay Kálmán által. A Faccanoni segédei Góth Sándor és Ráthonyi Ákos, a Vigszínház tapirai. A felek megbízottai ma este találkoztak először és holnap folytatják a tárgyalásokat.

* Intendáns-változás Bécsben. Az osztrák és magyar hivatalos lapok ma közlik, hogy a király ő Felsége báró Bezecey, a bécsi udvari színházak intendánsát, felmentette állásától és utódjává báró Plappart Ágoston titkos tanácsost nevezte ki. A Budapesti Közlöny-be a báró Bezecey fölmentését a következő legfelső kézirat adja hírül:

Kedves dr. báró Bezecey!

Kérelmének kegyelemben engedve, fölmentem önt udvari színházaim főintendánsi állásától és köszönő elismerésemet nyilvánítom önnek évek hosszú során át önzellenül, hű odaadással teljesített eredményes szolgálatait.

Kelt Bécsben, 1898. évi február hó 14-én.

Ferencz József s. k.

Egy másik legfelső kéziratban meg ő Felsége báró Plappart Ágostot megbizza az udvari színházak ideiglenes vezetésével. Sokaknak talán feltűnhetnének, hogy az intendáns-változásra vonatkozó királyi kéziratok a magyar hivatalos lapban is megjelentek. De tudni kell azt, hogy a bécsi udvari színházak császári-királyiak ugyan, az intendánsi állás azonban, mint udvari hivatal, császári és királyi.

FŐVÁROS.

(A főváros rendkívüli közgyűlése.) A főváros ma rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a múlt közgyűlésen elintézetlenül maradt ügyeket intézték el. Nevezetesebb csupán a budapest-budafoki helyi érdekű vasút tárgyalása volt. A tanácsnak azt a javaslatát fogadták el, hogy a miniszter a vasutat ne engedélyezze és a közgyűlés erőlyesen feliratban kéri a hatóság jogainak a megóvását.

A Ferencz József koronázási jubileumi pályadíj bíráló bizottságának jelentését mutatták be ezután. A bizottság azt javasolta, hogy az 1400 forintos díjat Simonyi Zsigmondnak ítéljék oda. A közgyűlés többek hozzászólása után egyhangulag a javaslat értelmében határozott. A népszabadság ünnepét rendező bizottságnak azt a kérelmét, hogy a főváros kizárólagos jogot adjon nekik tribünök felállítására, a közgyűlés egyhangulag teljesítette. A fővárosi bizottsági tagoknak külön tribünát állítanak.

A közgyűlés ezután a kereskedelmi miniszternek azzal a leiratával foglalkozott, amelyben a fővárost arról értesítette, hogy a budapest-budafoki vonalat, mint helyi érdekű vasutat engedélyezte és ehhez az engedélyezési tárgyalást elrendelte. A főváros ellenvetésével szemben, a nehézségek elkerülése végett, a miniszter a vasutat nem a Ferencz József-hidig, hanem a kelenföldi átútsig vezeti. A tanács azt javasolta, hogy a közgyűlés szigorúan ragaszkodjék az eddigi álláspontjához s kérje föl a minisztert, hogy a budapest-budafoki vasutat helyi érdekű vasútként ne engedélyezze s erőlyesen szólaljon föl a föliratban a hatóság jogainak és anyagi érdekeinek megóvása végett. A közgyűlés többsége a tanács javaslatát fogadta el.

(A vízvezeték vízművek kiegészítése.) A budapesti vízmű kiegészítése céljából, Szigetmonostor pestmegyei község határában ingatlanokat kell kisajátítani. Pestmegye közigazgatási bizottsága most közhírré teszi, hogy az ingatlanok kisajátító terveit Szigetmonostor községhezánál közszemlélre tették ki s a tárgyalás ugyanott lesz márczius hó 16-án s esetleg a következő napokon délelőtt 10 órakor. A kiküldött bizottság abban az esetben is érdemileg fog határozni, ha a kisajátítást szenvedő birtokosok közül egy sem jelenik meg.

(Jelölés.) Az V. kerületi bizottsági tagok tegnap este értekezletet tartottak, amelyben az V. kerületi tisztí orvosi állásra egyhangulag a mostani helyettesét, dr. Dévai Mórt jelölték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Fuchs Mátyást halálra ítélték. Appel Lajos gyilkosainak bünperét ma délelőtt tárgyalta a királyi tábla második büntető tanácsa. A törvényszék Fuchs Mátyást életfogytig tartó, — Hegyi Károlyt pedig tizenkét esztendei fegyházra ítélte. A másodbírósg Bakos János bíró előadása mellett a Hegyire kimért büntetést helybenhagyta, Fuchs Mátyást ellenben a törvényszék ítéletének megváltoztatásával kötélhalálra ítélte.

— Bűnös szerelem. Tavaly tárgyalta a pestvidéki törvényszék Bukri János kis- oszi parasztember bünperét. Bukri hosszabb időn át benső viszonyban volt mostoha leányával és amikor édesanyja unszolására szakítania kellett a leánnyal, elkeseredésében fejszét ragadott és több csapást mért a boldogtalanra, aki sebeibe belehalt. Bukrit a törvényszéki orvosszakértők beszámíthatatlannak mondták, mint hogy orvosok alkoholiszmusban szenved, az igazságügyi orvosi tanácsnak azonban más volt a véleménye és szerinte a vádlott szabad-elhatározási képessége a gyilkosság idején nem volt korlátozva sem. Rott Mihály védő a törvényszéki orvosszakértők véleménye alapján fölmentést kért, a törvényszék azonban Bukrit szándékos emberölés miatt tizenegy esztendei fegyházra, ítélte. Ma hirdettek ki e bünperben a másodbírósg ítéletét, mely a vádlottra kirott büntetést tizenkét esztendei fegyházra szálította le. Az elítelt újra fölebbezett.

— Dreyfus Károly panáza. Az Ördögsgizeten sínylő Dreyfus francia vezérkari tiszt félvére csalás büntette miatt tett bünvádi följelentést a budapesti törvényszéknél Lukács Lajos, a Dreyfus-czég nikolajevi (oroszsországi) fiókjának vezető-igazgatója ellen. A följelentés szerint Lukács bérbe vett egy tengeri kikötőt és azt egy „strohmann” közvetítésével bérbe adta a vezetése alatt álló Dreyfus-czégnek s ezen a révén a panaszost nagyobb összeg erejéig megkárosította. A bünper elejnté a nikolajevi bíróság előtt folyt, mely a Lukács ellen folyamatba tett eljárást megszüntette s ezt a megszüntető határozatot az odesszai törvényszék helybenhagyta.

A Dreyfus-czég értesülvén arról, hogy Lukács most a magyar fővárosban tartózkodik, itt újra följelentést tett ellene, azt állítván a panaszban, hogy Lukács a nikolajevi vizsgálat előtt szökött Budapestre. Kérelmére a törvényszék elrendelte a fenyítő zárlatot Lukácsnak a magyar jelzalog-hitelbank őrzött 25.000 forintjára.

Lukács Lajos, aki időközben Nikolajevbe utazott, értesülvén az ellene Budapestben megindított vizsgálatról és az elrendelt fenyítő zárlatról, Budapestre jött és azonnal jelentkezett a vizsgálóbírósnál és okiratokkal igazolta, hogy e panasz dolgában már megszüntették az ellene folyamatba tett eljárást. A törvényszék a további intézkedések megtétele előtt Dreyfus Károly meghallgatását, rendelte el, akit Párisban már ki is hallgattak és a valamásárol fölvevett jegyzőkönyvet ma kézbesítették a külügyminiszterium utján a törvényszéknek.

Lukács most Párisba utazott, hogy Dreyfus Károly ellen hamis vád és hamis bizonyítékok koholása miatt följelentést tegyen.

— Egy mágnás gondnokság alatt. A pestvidéki törvényszék báró Radossevich Tódor, pusztadélegyházi lakost gondnokság alá helyezte, s az erről szóló határozatot ma közölte a hivatalos lap.

— Párba. Szalacsy Sándor földbirtokos és Darányi Béla gazdasági igazgató nemrég pisztoly-párba vettek, amire Szalacsynak egy rőpirata adott okot. A törvényszék ma tárgyalta ügyüket és párvialdal vétsége miatt Darányit három napi, Szalacsyt öt napi államfogházra ítélte.

— Egy emberölés kilencz krajczárért. Közöltük a minap, hogy Chladni István napszámos, akinek nem volt tíz krajczárja, hogy a hajléktalanok menhelyében töltse az éjszakát, meggyilkolta Mandlák Fani napszámos asszonyt és elrabolta a nyomorult asszonynak egész vagyonát: kilencz krajczárt. A rendőrség átküldte Chladnit a királyi ügyészséghez, mely gyilkosság és rablás büntette

miatt indítványozta a rovott előéletű suhancz ellen a bünvádi vizsgálat megindítását. Chladni a vizsgálóbíró előtt határozottan tagadta, mintha ő gyilkolta volna meg az asszonyt, de tagadásával nem sokra megy. A vizsgálat során megállapították, hogy Chladni a gyilkosság elkövetése után bemászott a hajléktalanok menhelyébe és ott maradt reggelig, amikor észrevétlenül távozott.

FARSANG.

A medikus táncestély. Míg a Vigadóban a királyi udvar fényében fürdött egy diszes társaság, mig ott a mentők rőpítették a földre szállt angyalokat, addig a Royal-szálloda termeiben egy másik vidám csapat, a derék medikusok báloztak és hogy mennyi szép leány van a fővárosban, bizonyosság erre ez a két bál. Ott is, itt is megtelt a terem s egyik, rendezőség sem dolgozott a másik rovására. Szóval a „Medikusok táncestélye” is kitűnően sikerült.

Ott voltak:

Asszonyok: Özvegy Bruckner Antalné, Coraán Avendanó Béláné, Dollinger Gyuláné, Devecis Gyuláné, báró Eötvös Lórántné, Eördögh-Ábrányi Lajosné, Fliegl Józsefné, Fleischmann Józsefné, Gretschi Edéné, Gutjahr Frigyesné, Gedlicska Antalné, Gebhardt Károlyné, Halassy Sándorné, Hickiss Lajosné, Heffel Adolfiné, Janny Gyuláné, Kovách Gyuláné (Monor), Klug Nándorné, Láhne Henrikné, Merkl Adolfiné, Mártzy Lórántné, Mihákovich Tivadarné (Győr), Medek I. Vinczéné, Olofson Miksáné, Papp Antalné, Raics Frigyesné, Richter Antalné, Rieger Gyuláné, Sulykovsáky Józsefné, Szavkay Edéné, Stiassny Ferenczné, Szlávik Gyuláné, Schulek Vilmosné, Sipőcz Lászlóné, Schneller Miklósné (Monor), Szemery Jánosné, Tóth Dezsóné, Tiber Ágostonné, Töttösy Béláné, Valkó Károlyné, Wikus Károlyné.

Leányok: Czákó Gizella, Czákó Jolán, Dollinger Alice, Devecis Elza, Eötvös Rólanda báróné, Eördögh-Ábrányi Mátild, Fliegl Paula, Freyberger Vilma, Fleischmann Ilonka, Gretschi Jolán, Gálgóczy Jolán, Gutjahr Józsika, Gedlicska Emma, Gedlicska Emília, Gebhardt Emike, Halassy Gizella, Hickisch Irma, Heffel Olga, Heronek Annuska (Monor), Ivanits Vilma, Ivanits Steffie, Jelinek Gizella, Kovách Rózsika (Monor), Kovách Margit (Monor), Kovách Ilonka (Monor), Koch Berta, Klug Jolánka, Merkl Pipin, Mártay Aranka, Mihákovics Iluska, Mokry Ida, Medek Róza, Medek Olga, Ossikorszky Margit, Olofson Aranka, Papp Katinka, Petz Vilma, Prückler Margit, Prückler Lili, Pohl Edit, Pohl Judit, Pohl Margit, Pohl Jolán, Raics Gracza, Richter Sárika, Richter Margit, Szwierák Gizella, Szwierák Margit, Szőke Margó, Sulkovszky Szeresike, Szavkay Margit, Stiassny Tilda, Szlávik Irma, Sipőcz Karola, Székér Sarolta, Szemery Ilonka, Tipula Aranka, Titze Rózsika, Tiber Margitka, Töttösy Irma, Vagáts Rátz Ida, Valkó Miczike, Wikus Etelka, Wikus Linka.

A ferenczvárosi polgári kör táncestélye. A külteki ifjuság mulatni akart és mulatott is. Ma este eselt meg a nagy eset: a külteki polgári kör hangversenynyel egybekötött táncestélye. Ott a főváros szélén szabadabb a tér, egészségesebb a levegő, vidámabbak az emberek s így nem csoda, ha ma este nem busult senki, hanem hejehujázva vigadott. Szép és diszes társaság gyűlt össze, mely igaz élvezettel hallgatta a hangverseny műsorának gonddal egybeállított számait; mely után táncz következett, mely hajnalig tartott és talán még most is járják a csárdást, ha abba nem hagyták.

A Balatonvidéki kör ma este sikerült táncmulatságot rendezett a terézvárosi kaszinó termében. A táncz előtt érdekes hangverseny volt, amelyen közreműködtek: Sió Aladár, Kőszegi Sándor, Gnüs Arabella, Kertész Ödön, Patay Berta, Gyöngyi Izsó és Varsányi Irén.

A király a mentők bálján.

Szinte elfeledtette az idej farsang összes mulatságait. Olyan volt, mint egy hajnali álom. Merész mondás ez, ugy a farsang dereka táján, mikor már csak olyanok álmodoznak az első bálról, akik a jövő esztendőben jutnak bele a hosszú szoknyába és az első nyilvános táncvizgálaban való részvételre.

Pedig nem is úgy sikerült, ahogy a veresebben reménykedők gondolták. Az idő — azt mondják — mérsékelte az előkelő bálozó publikum áradatát, noha az egybegyűlték nagy sokasága szerint ez a körülmény egyáltalán nem volt megállapítható. A karzatok majd lerogytak, a Vigadó nagy terme és folyosói pedig alig-alig láttak még ennyi sürgő-forgó diszes, ünneplő embert.

A mentők bálja régóta a legelőkelőbb táncmulatságok sorába tartozik, kedves uri vigasság mindig. De az a közönség, amely ma este ott egybegyűlt, tizedrésze se a táncz és a mulatság végéig jött; a király, továbbá Ottó főherczeg és felesége Mária Jozefa főherczegnő rég megigért és váravárt látogatása volt a vonzóerő, amely a társadalmat

és a politikai világ annyi kiváló alakját, a főváros előkelő bálozó közönségének olyan tömegét a Vigadó salai közé hozta.

Ottó főherceget és feleségét háromnegyed kilenczre, 6 Felsőjét pedig tíz órára várták. De nyolcz óra után már alig mozdulhattak a kocsik a Vigadó környékén s a nagyterem és a karzatok már egészen megteltek.

A nagy teremnek a Dunára néző oldalán gyönyörűen ékesített emelvény állott drága délszaki művészek közepette a magas vendégek és a bálanyák számára. E körül gyülekeztek a notabilitások. Ott voltak báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök, *Darányi* Ignác földmívelési, *Wlassics* Gyula közoktatási, *Perczel* Dezső belügyi, *Lukács* László pénzügyi és *Josipovich* Imre horvát miniszter, gróf *Bethlen* András volt földmívelési miniszter, herceg *Lobkovitz* hadtestparancsnok, *Forinyák* Zoltán honvédségi adlátus, *Rohonczy* György térparancsnok, báró *Lederer*, *Czibulka* altábornagyok, *Csesznák* tábornok, ludovica-academica parancsnok, gróf *Batthyány* Lajos, Fiume volt kormányzója, gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Andrássy* Géza, gróf *Andrássy* Gyula, báró *Bánffy* György, *Gromon* Dezső államtitkár, *Miklós* Ödön volt államtitkár, *Berzeviczy* Albert, a képviselőház alelnöke, *Rosenberg* Gyula, gróf *Batthyány* Tivadar országgyűlési képviselő, *Korányi* Frigyes egyetemi tanár, főrendiházi tag stb.

Minél közelebb volt a főhercegi pár érkezésének ideje, annál nagyobb érdeklődéssel, izgatottsággal várták. Az emelvénytől a jobboldali nagy ajtóig kétszer is kordont állítottak szép leányokból, kokárdás fekete pálczákat hordozó mentőkből, de a sorfal csakhamar felbomlott.

— Megérkeztek — hozta végre valaki a hírt a terembe s mindenki a folyosóra sietett, bár alig-alig fértek már ott is.

A felső részen a közönség, lent gróf *Andrássy* Aladár a mentő-egyesület elnöke, dr. *Kresz* Géza igazgató főorvos, gróf *Szapáry* Pál a bálrendező bizottság elnöke, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Matuska* Alois alpolgármester, a lépcsőkön pedig gróf *Andrássy* Aladárné, gróf *Andrássy* Gézáné, gróf *Andrássy* Sándorné, *Berzeviczy* Albertné, *Beniczky* Bajza Lenke, *Beniczur* Gyuláné, gróf *Bethlen* Andrásné, dr. *Brüll* Ignácné, gróf *Csáky* Albinné, *Cséry* Lajosné, báró *Dániel* Ernőné, *Dárday* Sándorné, *Hatvany-Deutsch* Sándorné, *Dokus* Rághalyi Ilona, dr. *Emmer* Kornélné, dr. *Falk* Miksáné, *Hauszmann* Alajosné, *Haggenmacher* Árpádné, *Földes* Béláné, *Herich* Károlyné, gróf *Hugonai* Béláné, gróf *Karácsonyi* Jenőné, gróf *Károlyi* Gyuláné, gróf *Károlyi* Istvánné, gróf *Károlyi* Sándorné, gróf *Károlyi* Viktorné, *Kilényi* Hugóné, dr. *Korányi* Frigyesné, *König* Gyuláné, dr. *Kresz* Gézáné, *Kühne* Edéné, *Lánczy* Gyuláné, *Lotz* Károlyné, *Lukács* Lászlóné, *Mechwart* Andrásné, *Miklós* Ödönné, *Münnich* Aurélné, doktor *Nagy* Jenőné, doktor *Navratil* Imréné, doktor *Neumann* Árminné, B. *Pauer* Leóné, *Perczel* Dezsőné, báró *Piret-Bihain* Béláné, dr. *Plósz* Sándorné, *Polyák* Béláné, báró *Radvánszky* Gézáné, dr. *Rosenberg* Gyuláné, *Rudnay* Béláné, gróf *Szapáry* Gézáné, id. gróf *Széchenyi* Imréné, ifj. gróf *Széchenyi* Imréné, dr. *Stroinyi* Sándorné, *Verédy* Károlyné, gróf *Wenckheim* Frigyesné, dr. *Wlassics* Gyuláné, gróf *Zay* Miklósné, gróf *Zselénszky* Róbertné, ifj. gróf *Zichy* Jenőné bálanyák állottak.

A főhercegi pár egy negyedórát késelt. Pontban 9 órakor állott meg az udvari fogat a lépcsőház ajtaja előtt. *Ottó* főherceg szállott előbb ki és lesegítette feleségét.

— Jó estét — köszöntötte az eléje sietőket, kezét fogott *Andrássy*val, majd karját nyújtotta nekének s fölvezette a lépcsőn. Mikor a terembe léptek, harsány éljenzés tört ki s már el is helyezkedtek az emelvényen, meg is kezdődtek a bemutatások, még mindig tartott a lelkes üdvözlés:

— Éljen *Ottó* főherceg! Éljen *Mária Jozefa* főhercegnő!

Mindkettőjüket meglepte a tarka sokaság s gyönyörködve néztek szét a terem egyik sarkától a másikig.

De meg volt lepelve, talán sokkalta jobban a közönség is. Mindenki rajtok feledte a szemét.

Ilyen párt megnéznék, még ha nem főhercegi pár is.

Ottó főherceg altábornagyai egyenruhában volt, *Mária Jozefa* főhercegnő gazdag csipkediszitésű lilaszin selyemruhát viselt.

Báró *Dániel* Ernőné, *Wlassics* Gyuláné és *Perczel* Dezsőné mutatták be először a főhercegnőnek. Ő maga kívánta úgy s már a lépcsőkön való fölmenet közben megkérte gróf *Andrássy* Aladárt, hogy a lady patronessek bemutatását a három miniszterével kezdje meg.

Mig a formalitások tartottak, herceg *Liechtenstein* főudvarmester és gróf *Apponyi* Lajos udvarnagyi érkeztek meg a hátra. *Ottó* főherceg kezét fogott velök s mind a kettővel hosszasan beszélgetett. Majd *Kresz* Gézához fordult s kérdezősködött a mentő-egyesület ügyeiről.

Mária Jozefa pedig *Wlassics* Gyulánéval és báró *Dániel* Ernőnével beszélgetett és közbe-közbe valósággal elmélyedt a szingazdag zsongó tömeg nézésébe.

Néhány percczel tíz óra előtt megszólalt a jelzősip az oszlopcsarnokban.

Ottó főherceg karon fogta feleségét s kivette a lépcsőházba a király fogadására.

Ő Felsője gróf *Paar* főhadsegéd és két szármegyed kíséretében jött.

Daliás élénkséggel lépett le a kocsiról. Gróf *Andrássy* Aladár üdvözölte néhány szóval, megköszönve a nagy kitüntetést, amelyben látogatásával a mentő-egyesületet és az egybegyűlt közönséget részesítette.

— Igazán örömmel jöttem — válaszolt s kezét fogott *Andrássy*val és *Márkus* főpolgármesterrel. Gróf *Andrássy* azután bemutatta gróf *Szapáry* Pált, mint a rendező-bizottság elnökét, dr. *Kresz* Gézát, az egyesület igazgatóját, *Halmos* polgármestert és *Matuska* alpolgármestert.

A lépcső alsó fokán katonás tisztelgessel *Ottó* főherceg, három lépcsőfokkal fölebb pedig *Mária Jozefa* főhercegnő köszöntöttek. A király mosolyogva fogadta az üdvözlést s két lépcsőt ugorva egy lépéssel a főhercegnő mellett termett, karját nyújtotta neki s a közönség zajos éljenzése közben fölvezette a terembe.

Előttük tizenkét pálczás mentő haladt utat csinálva, utánuk pedig a bálanyák vonultak be kettesével, hármasával.

Mikor beléptek, a katonabanda rázendítette a *Gott erhalte-t*, ezután pedig a cigányzenekar az *Isten áldd meg a magyart*.

Az emelvényen a király kezét fogott a miniszterekkel és a többi notabilitással s néhány pillanatra helyet foglalt s láthatólag gyönyörködve nézegette a tologó sokaságot.

Majd báró *Bánffy* Dezső miniszterelnökhöz fordult:

— Igazán szép mulatság. Régen láttam ilyet. A miniszterelnök mellett *Darányi* Ignác földmívelési miniszter állott. A király eléje lépett:

— Nagyon örvendek, hogy tárczájának a képviselőházban való tárgyalása olyan gyors lépésekkel haladt.

— Szerencsés voltam az idén, Felső — felelt a miniszter — a szabadelvű párt is meg volt elégedve.

— Hogy állanak a felvidéki mozgalmak?
— Nem aggasztók, Felső, nincs politikai hátterük.

Ezután *Perczel* Dezső belügyminisztert szólította meg, aki tegnap kihallgatáson volt a szociálista mozgalmak tárgyában.

— Van-e valami újabb hír a szociálistákról?

Perczel néhány szóval válaszolt a tegnapi és mai eseményeket, amit ő Felsője meglegedetten hallgatott.

— Gratulálok ahhoz a szép beszédhez, amelyet tegnap mondott a Házban — szólott ezután *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszterhez.

— Csak kötelességemet teljesítettem, Felső.

— Nagy örömmre szolgál, hogy a budget tárgyalásával olyan gyorsan haladnak.

Báró *Radvánszky* Gézával vadászati dolgok-

ról beszélgetett, miközben észrevette, hogy a közönség egészen az emelvény köré tódult.

— Mulassanak is hát egy kicsit, olyan jól esik látnom — fordult gróf *Andrássy* Aladárhoz. Dr. *Kosztka* Emil és dr. *Andreánszky* Jenő főrendezők rögtön helyet csináltak az emelvény előtt, a cigány rázendítette az első csárdást s ő Felsője gyönyörködve nézte a vigan tánczó párokat. *Kresz* Gézával beszélgetett még hosszabban az egyesületről.

— Nagyon örülök, hogy Budapestnek ilyen szép, hatalmas intézménye van. Mindig melegen érdeklődtem a mentők intézménye iránt és igazán szeretem az ilyen nemes célért munkálkodó társaságot.

Végül *Lobkovitz* hadtestparancsnokkal váltott néhány szót németül, köszöntötte az urakat s a közönség zajos éltelése közben távozott. Vele mentek *Ottó* főherceg, *Mária Jozefa* főhercegnő és a kíséret tagjai is.

Ekkor kezdődött csak a táncz. Százötven pár is járta a csárdásokat.

Ott voltak:

Asszonyok:

Ábrányi Lajosné, Borchy Györgyné, báró Bor-nemissza Gáborné, Blazsejovszky Károlyné és Mátyásné, Borbély Lajosné, Brachfeld Gézáné, Bártfay Lajosné, úzv. Brodmann Ferenéz, Bauschek Péterné, Balogh Ödönné, büki Fejér Ferenéz, Bató Ferenéz, Bayer Antalné, Beliczay Istvánné, báró báró Gunesch Gusztávné, Bérczy Mórné, dr. Bauer Gáborné, dr. Balassa Jánosné, dr. Czettler Jánosné, úzv. Cseh Józsefné, gr. Cziráky Antalné, Cottely Gézáné, Dunkel Norbertné, gr. Degenfeld Lajosné, Dorfmeister Józsefné, dr. Donáth Fülöpné, Dallos Istvánné, Doboczky Ignácné, Deutsch Lajosné, dr. Doleschal Alfrédné, Dóry Dénesné, Dubin Ágostonné, Damény Károlyné, Eöry Jánosné, dr. Emmer Kornélné, Engel Zmilja, Erdélyi Sándorné, báró Eötvös Lórádné, Egyedy Arturné, Feut Józsefné, gr. Festetics Pálné, Fleischmann Sándorné, dr. Frank Ödönné, Fluck Ottóné, Fáy Béláné, Farsch Gedóné, Fáy Lászlóné, Fetto Gyuláné, özvegy Gieryl Imréné, dr. Gool Józsefné, Gáll Józsefné és Mihályné, Gorove Lászlóné, dr. Gráf Vilmosné, Heverdle Károlyné, Hecht Gusztávné, Hummel Szaniszlóné, Hirsch Gézáné, Hafner Józsefné, Herz Zsigmondné, Hornyánszky Viktorné, Hermann Ödönné.

Leányok:

Ábrányi Matild, Amon Margit, Antóny Adél, Adamovich Olga, Adamovich Tini, Borbély Elza, Bártfay Margit, Brodmann Melanée, Bély Eliza, Burján Kall-brunner Cornélia, Margit, Sárka és Jolán, Bauschek Aranka, Brandweiner Hildegard, Bleyer Róza és Paulina, Bátványi Szeréna, Beliczay Erzsike, Börzsony Irén, Bauer Ilonka, Cerry Prvce (London), Cseh Anna, Cziráky comtessek, Dunkl Ella, gróf Degenfeld nővérek, Dornay Erzsike, Dallos Irma, Deutsch Lujza, Dóry Alice, Eöry Gizella, Eötvös Loranda és Ilona bárónők, Feut Etelka, Fackl Frida, Paula és Amália, Fáy Szeráfin, Fluck Márta, Fáy Vilma, Greszler Margit és Ilona, Gaal Margit és Emilia, Hirsch Margit, Hausmann Gizella, Heverdle Paula, Humml Olga, Hafner Vilma, Hagenmacher Lili, Heisler Róza, Jezovich Cornélka, Inkey Gizella, Jovanovits Ilonka, Kajuch Ida, Klein Ida és Riza, Klinkárt Margit, *Kresz* Lóri és Elza, Kühne Annuska, Kármán Aranka, Kilényi Margit, Koderle Róza, Kálmán Regina, Kövér Mariska, Lotz Cornélka, Lukács Sárka, Ligety Juliska, Lakits Melánia, Milassin Róza, Mayr Mariska és Melánia, Mártonffy Etelka, Maklár Jolán, Nagy Mariska, Navratil Margit, Nagl Teréz és Blanka, Ormay Lili, Prohászka Ilonka, Popu Ilonka, Prohász Hermin, Petráss Ella, Perczel Rózsika, Pauer Mariska, Paczert Anna, Perczel Ella, Plachy Brigitta, Plósz Gizella és Irénke, Reischl Katica, Rakovszky Daisi, Raics Tini, Sövény Margit, Sigmond Alice, gr. Sickingen Zsófi, Schwarzer Pátina, Szemző Emma, Schaffer Janka, Steindl Ida, Scherman Etel és Vilma, Stublicz Gizella és Lenke, Skita Malvin, Seefelner Emilia és Aranka, Szakáll Margit (Zombor), Schramm Irén, Sztrönyi Sárka, Steiner Irén, Tarnóczy Ida, Udvardy Janka és Irma, Urmánczy Lenke, Weizenbacher Irén, Verédy Irén, Weisz Cornélia, Westphaly comtessek, Verebely Margit.

A mulatságot nem feledik egykönnyen, akik benne részt vehettek. A rendezőség kedves emléktárggyal is növelte a bál érdekességét. Finom borkötésű kis album volt ez, az összes lady patronesse arczképeivel.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

S. M. Budapest. A cikk okos dolgokat mond, de semmi olyat, amit erről a pörről akár a külföldi, akár a hazai sajtó már el nem mondott volna. A magyar újságok talán máris sokat foglalkoztak vele.

F. B. Szombathely. v. v. jegy alatt dr. *Vászy* Vilmos ír.

T. J. Szeged. Jól sejtetted. A tárgy nekünk ki-mertült.

Márta. Sziveskedjék a reklamált cikk címét is megírni, különben nem nézhetünk utána.

HU kis olvasó. Mintha csak rendeltre nőttek volna, tényleg alacsony mindkettő. Vagy mondjuk egy

kis jóakarattal: közép-termetű. A csinos fogalom relativ. Ami az egyiknek szép, a másiknak rut, a harmadiknak csinos. A férfinnál különben ne keressen csinosaságot. Ninon de Lenclos szerint elég, ha egy fokkal szebb az ördögnél. A mi esetünkben két, sőt három fokra is számíthat. A legzselészerűbb idő déli tízenkettőtől délután háromig.

Dr. K. A. Debreczen. A kérdéses kézirat tudunkkal nincsen nálunk. Szives közreműködésére mindig számíthatunk, s nagyon szivesen látjuk cikkeit és közleményeit.

D. B. Berettyó-Ujfalu. A hol szigorú szabályok szerint játszanak, ha a kártya bele van adva, a kasszára játszó követelheti a játék folytatását s annak eredménye szerint nyer vagy fizet, a négy ászra való tekintet nélkül; mert azt mondja az öreg Itel Reding, hogy: was liegt das pickt. De ettől a jó vidéki társaságokban eltekintenek, pláne, ha nem nagyban megy a játék, mert tévedni emberi dolog.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodogában, naponta friss nagyr. választék eredeti bombonierokban. Legfinomabb coganacók kicsinyben. Nagyban árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss ételék, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági munkástörvény végrehajtása.

A Budapesti Közlöny holnap számában a földművelésügyi miniszter közzé fogja tenni a munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II. törvény cikk végrehajtásáról szóló rendeletét, amely e törvény 5., 74. és 80. §§-ai alapján bocsátatik ki. A rendeletnek általánosabb érdekű rendelkezései a következők:

Utasítanak a törvényhatóságok, hogy hozzák köztudomásra, hogy a törvény márciusban lép életbe.

Amikor a munkásigazolványkészlet a hatóság-hoz megérkezik, ez a mezőgazdasági munkásokat és napszamosokat megfelelő módon, hirdetésményileg hívja föl, hogy az igazolvány megszerzése végett állandó lakhelyük községi hatóságánál idejekorán jelentkezzenek.

A munkásigazolványok a törvény életbelépte napjától kezdve a jelentkező munkásoknak kiadandók.

Minthogy a munkásigazolvány-könyvecskék előállítás, szétküldése, nemkülönben a jelentkezések sorrendjében való kiállítás huzamosabb időt vesz igénybe, átmeneti intézkedésként rendelkeztek, hogy:

a) azon munkások és napszamosok részére, a kik munkavállalás céljából állandó lakhelyükről, eltávozni szándékoznak, az előjáróság kérelmükre díjtalanul hivatalos bizonyítványt adjon arról, hogy igazolványaik megszerzése végett az előjárásnál jelentkeztek. Az ilyen bizonyítvány a folyó évi november 1-ig érvényes.

b) A törvény életbelépte után az előjáróság a gazdasági munkaszervezők megkötésénél akkor is közreműködhetik, ha az igazolvány használatára kötelezett helybeli munkások igazolvánnyal nem bírnak. Ha a folyó évi november hó 1-ig idegen községbeli munkás munkásigazolvány nélkül jelentkezik szerződéskötés céljából az előjáróság előtt, de lakhelye illetékes előjáróságának hivatalos bizonyítványával igazolja azt, hogy részére az igazolvány nem volt kiállítható, az esetben az előjáróság a szerződéskötésnél közreműködhetik; köteles azonban a felmutatott bizonyítványra a szerződés megkötését foljgegyezni.

c) A jelen rendelet értelmében eszközözendő felhívás előtt s e felhívás közzétételétől számított négy héten belül a munkaadó és napszamos között létrejött szerződés a közigazgatási hatóság előtt akkor is érvényesíthető, ha a felfogadott napszamos felfogadásakor igazolvánnyal még nem bírt.

5) A törvény életbelépte előtt létrejött szerződések érvényesek.

6) Az 1898. II. törvény cikk életbelépte napján a munkaadók és a mezőgazdasági munkások között már folyamatban lévő vitás ügyek a régi törvény szerint bírálendók el.

7) A törvény életbeléptének napja előtt kötött szerződések láttamozását az előjáróság nem tagadhatja meg.

8. Addig, míg a törvényhatóság a községi se-

gályalakok kezelésére és szervezetére vonatkozó szabályrendeletét jóváhagyás után életbeléptetheti, a törvény értelmében a községi segélyalapot illető pénzek a községre illetékes kir. adóhivatalba, letétként való kezelés végett, beszállítandók.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, február 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 308.—

New-York, február 16. (C. T. B.)

	február 16. cents	február 15. cents
Buza február	106 ¹ / ₈	103 ¹ / ₄
" májusra	99 ⁷ / ₈	98 ⁷ / ₈
" júliusra	93 ¹ / ₈	90 ¹ / ₂
Tengeri májusra	36 ¹ / ₄	35 ⁵ / ₈

Chicago, február 16. (C. T. B.)

	február 16. cents	február 15. cents
Buza májusra	103 ¹ / ₄	99 ³ / ₈
Tengeri májusra	31 ¹ / ₄	30 ³ / ₄

Ipar és kereskedelem.

Csödnnyitások. Goldstein Ignác budapesti bejelentett kereskedő ellen a budapesti királyi és váltótörvényszék részéről. Csödbiztos dr. Mészáros Márton törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Horánszky Dezső ügyvéd; bejelentési határidő március 15., felszámolási határidő április 14.

Kőbányai sertéspiac, február 16. Magyar-elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 55—56 krajczár. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő sulyban) 55—56 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli sulyban) 55—56 krajczár. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 54—55 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 54—55 krajczár. Sertéslétszám: 1898. február 14. napján volt készlet 16.979 drb., február 15-én felhajtott 316 drb., február 15-én elszállított 320 drb., február 16-án maradt készletben 16.975 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, február 16. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. február 15-én érkezett 968 drb. Készlet 194 darab, összes felhajtás 1162 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 681 drb.; elszállítatlan maradt 481 drb. Napi árak: 120—180 kilós 53—54 kr., 220—280 kilós 53—54 kr., 320—380 kilós 53—54 kr., öreg, nehéz 50—52 kr., malacz 38—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Magyar általános takarékpénztár. Az 1897-iki mérleg 94.179 forint 27 krajczár tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság a közgyűlésnek javaslatba hozza, hogy a kimutatott tiszta nyereségből a 250 forinttal befizetett 4000 darab részvény 1897. évi szelvénye 18 forinttal — 72 százalékkal és a még forgalomban levő 1000 darab alapítási részjegy utáni szelvény darabonként 1 forinttal váltassanak be. A fennmaradt hátralékos 9138 forint 16 krajczárbes összeg pedig új számlán elővezetessék. A kimutatott tiszta nyereség az alaptőke csaknem 9 és fél százalékos kamatoztatásának felel meg.

Sorsolások.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az V. osztály ma délelőtti húzásánál a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: 10.000 koronát nyert a 29170 számú sorsjegy; 2000 koronát nyert a 83285 számú sorsjegy; 1000 koronát nyertek: sz. 56407, 80932; 500 koronát nyertek: sz. 2619, 7049, 12977, 12692, 14578, 14391, 20905, 45128, 59311, 63902, 69523, 80584, 83736, 85560, 85735, 88936, 89712, 92102, 95423, 97642.

3%-os osztrák földhitelsorsjegyek. A tegnapi húzásánál a 46.000 forintos főnyeremény a 2387 sor 51 számú sorsjegyre esett; 2000 forintot nyert: 2289 sor 91 szám; 1000 forintot nyertek: 930 sor 94 szám, 1560 sor 74 szám. A törlesztésben a következő sorozatokat húzták ki: 23, 105, 1256, 1509, 1917, 2514, 2606, 2728, 3005, 3044, 3112, 3184, 3360, 3713.

Stanislaui városi sorsjegyek. A tegnapi húzásánál a 9000 forintos főnyeremény a 21098. sz. sorsjegyre esett; 600 forintot nyert a 6599 sz.; 150 forintot nyertek 474. és 17845. számok.

Közlekedés.

Az államvasuti bevételek hanyatlása. Ez évi január hónapban a magyar királyi államvasutak szállítási bevétele az ideiglenes összeállítások szerint a — katonai, személy- és podgyászforgalomból 1.650.000 forint s a gyors- és teheráruforgalomból 4.719.800 forint, összesen tehát 6.370.800 forint; a múlt évi január hónapban pedig a végleges leszámolás szerint a személy- stb. forgalomból 1.500.522 forint és az áruforgalomból 5.226.354 forint, összesen 6.726.876

frt. A folyó évi január havi bevétel tehát, amint a tavalyi rossz termés folytán másként nem is volt várható, a múlt évivel 366.576 forinttal, vagyis 5-7 százalékkal kisebb, megjegyezvén, hogy a személyforgalomnál kimutatott többlet nagyjából onnan jön, hogy az idén sokkal több éves bérleti jegy váltott, mint a múlt évben, melyekért a befolyó összegek a január havi bevételek között szerepelnek.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, február 16.

Buzapiacunk mostanában híjján van minden élénkségnek. Idestova felemészti a fogyasztás a csekély raktárállományt és nem nyílik kilátás arra, hogy a kínálat valahogyan gyarapodjék. Szinte érthetetlen amaz irigylésre méltó nyugalom, amelyvel ezzel szemben a molnárok viseltetnek. Semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy égető szükségük van buzára, mégis éppen csak egy napról, a másikra vásárolnak, nem is gondolva arra, hogy némi készletre tegyenek szert.

Igy olvassuk ma a londoni Mark Lane-ről szóló tudósításban és anélkül, hogy egy betűt is váltóztatnánk rajta, kiadhatnók ezt saját piacunk üzleti jelentéseként. Itt is, ott is ugyanaz a szűkeklés, ugyanaz a rövidlátás, amely lehetetlené teszi a helyzet megítélését. Angliában, ugymint nálunk és mint talán egész Európában a fogyasztás nem áll feladata magaslatán, amaz egyszerű okból, mert a silány világtermés oly szituációt teremtett, aminő csak egyszer fordul elő évtizedek folyamán, oly kivételes helyzetet, amelyben megtagadja szolgáltatát, a chablon, amelyben az apró-cseprő fogások, a két-három napi tartózkodás, a vásárlásban semmiféle effektussal nem járhat. Kíváncsiak vagyunk, hogy ez a túlzott elővigyázatosság, — hogy mást ne mondjunk — a külföldi malmok üzemében szintén oly negatív mérlegeket eredményez-e, mint a minőt egy most közgyűlésezett budapesti malomiparvállalat mutat ki. Azt mondják, hogy e malom vezetősége a múlt évben annyira skrupulózus volt mindig, hogy elejét veendő a beállható árhanatlás folytán származó veszteségnek, folyton nagyobb mennyiségű búzát adott el a határidő piacon. Látjuk tehát, hogy a hatványozott lelkiismeretesség, a legpedánsabb princípium az üzletvezetésben sem jár mindig sikerrel.

Mondottuk, hogy ez az időközönkénti szünetelés a vásárlásban manapság semmiféle hatást nem gyakorolhat. Tapasztaltuk ezt a tegnapi és a mai üzlet lefolyásából. Tegnap a malmok, el lévén foglaltva, a múlt héten vett tételek átvételével csak néhány krajczárnyi engedmény árán akartak vásárolni, és e csökönység következménye az volt, hogy egy szem idegen búzát vagy raktárarut sem bocsátottak áruba. Meggyőződhetett ebből a fogyasztás, hogy a külföldi gabonát, ha ide is gravitál esetleg, semmi esetre sem fogják — a tőzsdei jargon szerint — valóságos gunyáron megkapni. Ma, hogy megint teljes árakat fizettek, tizezer métermázsza raktáraru és idegen búza került eladásra.

Az amerikai tőzsdék szilárd üzletirányt jelentettek. New-Yorkban és Chicagóban a buza ára 1/2—1/4 centsszel, a liszté 5 centsszel javult. A Bradstreets becslése a látható készletről a következő:

	az utolsó héten	az utolsó előtti héten	különbösg
buzában	49.237	50.061	— 824
tengeriben	51.679	51.736	— 57

Az európai piacok ártartók, Párisban emelkedtek az árak.

Nálunk a határidő piacon ingadozó volt az irányzat, azonban tagadhatatlanul a szilárd hangulat volt tulsulyban és az összes terminusok magában zárulnak mint tegnap. Különösen az eddig elhanyagolt tavaszi zab iránt mutatkozik intenzív érdeklődés.

Buza.

Elkelt 15.000 métermázsza tartott árak mellett.

Szesz.

Budapest, február 16. Irányzat változatlan szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.—18.25, Finomított szesz nagyban 56.—56.25, Finomított szesz kicsinyben 56.50—56.75, Élesztőszesz nagyban 56.—56.25, Élesztőszesz kicsinyben 56.50—56.75, Nyersszesz adózva nagyban 55.—55.25, Nyersszesz adózva kicsinyben 55.50—55.75, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.25—15.50, Denaturált szesz nagyban 19.75—20.—, Denaturált szesz kicsinyben 20.50—20.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, febr. 16. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.—19.40 frton kelt el. Zárlat jegyez 19.10—19.30 frt azonnali és 19.—19.1/4 márczius—májusi szállításra.

Prága, febr. 16. Adózott tripló szesz nagyban 54.75—55.— frton kelt el. Adózatlan szesz 17.75—18.— frt azonnali szállításra.

Trieszt, febr. 16. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban 11.—forinton, február—áprilisi szállításra 10.1/4 forinton jegyeztetett.

Berlin, febr. 16. Szesz helyben 42.— márka = 24.70 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 16. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 42.50 márka = 24.76 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, febr. 16. Szesz (50-es) pr. február 60.60 márka = 35.64 frt; szesz (70-es) pr. február 41.20 márka = 24.23 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 16. Szesz február 21.40 márka = 12.59 frt; febr.—márcz. 21.40 márka = 12.59 frt; márcz.—ápril 20.21 márka = 12.35 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 16. Szesz folyó óra 44.25 frk = 23.33 frt; márcz.—ra 44.— frk = 23.19 frt; négy első óra 42.75 frk = 22.52 frt; májustól 4 óra 39.75. frk = 20.96 frt. Az árak 10.000 liter százalékotként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, febr. 16. Nyerscukor 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.65 frt, okt.—decz.—re 12.85 forint.

Hamburg, febr. 16. Nyerscukor f. o. h. Hamburg, azonnali szállításra 9.25 márka, márcziusi szállításra 9.32 márka, májusi szállításra 9.45 márka, augusztusi szállításra 9.67 márka. Irányzat tartva.

Páris, febr. 16. Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.25—28.75 frk, fehércukor februárra 31.75 frk, márcziusra 31.75 frk, 4 első óra 32.75 frk, 4 óra májustól 30.75 frank. Finomított készáru 101.—101.50 frk.

London, febr. 16. Jávacsukor 10% shilling, ártartó.

Olajok.

Páris, febr. 16. Repceolaj folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz.—ra 53.— frk (= 24.95 frt); 4 óra márcz.—tól 53.75 frk (= 25.30 frt); négy óra májustól 53.75 frk (= 25.30 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 16. Repceolaj helyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 16. Repceolaj májusra (hordóval) 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, febr. 16. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 16. Petroleum fin. helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 16. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 16. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificates márcziusra 65.—; Nyers petroleum márcziusra 5.95 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, február 16. A szilárdabb külföldi jegyzésekkel egybehangzóan a hangulat itt is szilárdabb volt, de a forgalom csekélyebb maradt. Kötött buza tavaszra 11.88—11.86—11.85, rozs tavaszra 8.86, zab tavaszra 6.88, tengeri május-juniusra 5.60 forint.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.84—11.85, rozs tavaszra 8.85—8.87, tengeri május-juniusra 5.59—5.61, zab tavaszra 6.83—6.85 frton.

Boroszló, febr. 16. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.40 márka (= 8.47 frt.) Tengeri

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, február 16. A mai tőzsdén csendes irányzat uralkodott, csak alpesi bánya és brüxi kőszénbánya részvényekben volt nagyobb forgalom. Nemzetközi papírok gyengültek.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.62—364.25, Lloyd 433, Union-bank 303. Prága duxi 96, Magyar jelzálogbank 261.50, Magyar hitelrészv. 383.50—384.—, Osztr.-magyar államvasut 339.75—339.37, Déli vasut 80.50—80.25, Tranway 514.50—515.50, Brüxi kőszénbánya 275—277, Alpesi bánya 147.90—148.80, Rimamurányi 245.50—245.75, Magyar ált. kőszénb. 192.75, Nemzetközi villamossági 336.50, Magyar villamossági 140.75, Török sorsjegy 58.50 forintot kötetett.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 363.75, Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 162.25, Union-bank 303.50, Länderbank 216.25, Osztrák-magyar államvasut 339.37, Déli vasut 80.37, Alpesi bánya 148.50, Rimamurányi 246.—, Májusi járadék 102.40. Török sorsjegy 58.80 frton kötetett.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.75, Magyar hitelrészvény 384.—, Länderbank 216.25, Unionbank 303.50, Anglo-bank 162.25, Bankverein 264.50, Osztr.-magy. államv. 339.—, Déli vasut 80.25, Elbervölgyi vasut 263.—, Északnyugoti 249.50, Alpesi bánya 148.40, Rimamurányi 246.—, Prágai vasipar 709.—, Májusi járadék 102.40, Magyar koronajáradék 99.45, Török sorsjegy 58.50, Német márka 58.80 forintot kötetett.

Délután 2 óra 30 percig jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.55, Magyar koronajáradék 99.45, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földterhermentesítési kötvény 97.50, Magyar hitelrészvény 382.—, Magyar nyereimkölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 192.—, Magyar kereskedelmi bank 1455.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.80, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 250.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.50, 4-2% papírjáradék 102.50, 4-2% ezüstjáradék 102.40, Osztrák aranyjáradék 122.65, Osztrák koronajáradék 102.80, 1860. sorsjegy 143.80, 1864. sorsjegy 190.50, Osztrák hitelsorsjegyek 199.50, Osztrák hitelrészvény 364.37, Angol-osztrákbank 161.—, Union-bank 303.—, Bécsi Bankverein 264.—, Osztrák Länderbank 217.—, Osztrák-magyar bank 930.—, Osztrák-magyar államvasut 339.25, Déli vasut 80.50, Elbervölgyi vasut 263.—, Dunagőzhajózási részvény 452.—, Alpesi bányarészvény 148.60, Dohányrészvény 134.25, 20 frankos 9.58, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.15, Német bankváltó 58.77.

Bécs, február 16. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárlatá után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 364.37, Magyar hitelrészvény 383.25, Anglo-bank 161.75, Bankver. 264.—, Union-bank 303.—, Länderb. 217.25, Osztrák-magyar államvasut 339.25, Déli vasut 80.25, Elbervölgyi vasut 262.50, Északnyugoti vasut 249.50, Török dohányrészvény 135.—, Rimamurányi vasmű 246.—, Alpesi bánya 148.60, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.50, Török-sorsjegy 58.75, Német márka azonnali szállításra 58.80.

Berlin, február 16. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 102.30, 4-2% ezüstjáradék 102.20, 4% osztr. aranyjáradék 103.90, 4% magyar aranyjáradék 103.50, osztrák hitelrészvény 228.60, magyar koronajáradék 100.10, déli vasut 35.20, osztrák-magyar államvasut 144.10, orosz bankjegy 216.55, bécsi váltóár 169.95, 4% új orosz kölcsön 100.15, magyar beruházási kölcsön 103.20, olasz járadék 94.60. Az irányzat nyugodt.

Berlin, február 16. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 228.90, déli vasut 35.20, osztrák-magyar államvasut 144.20. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, február 16. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 86.85, 4-2% ezüstjáradék 86.60, 4% osztrák aranyjáradék 103.85, 4% magyar aranyjáradék 103.10, osztrák hitelrészvény 307.87, osztrák-magyar bank 793.—, osztr.-magy. államvasut 292.50, déli vasut 71.63, bécsi váltóár 169.95, londoni váltóár 20.42, párisi váltóár 80.866, bécsi bankverein 225.50, villamos részvény 142.10. 3% magyar aranykölcsön 91.35. Az irányzat igen csendes.

Frankfurt, február 16. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 308.25, osztrák-magyar államvasut 292.50, Déli vasut 71.62.

Frankfurt, február 16. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 307.87. Déli vasut 71.25. Az irányzat csendes.

Hamburg, február 16. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.85, osztrák hitelrészvény 308.35, osztrák-magyar államvasut 730.—, déli vasut 170.50, olasz járadék 94.60, 4% osztr. aranyj. 103.60, 4%-os magyar aranyj. 103.70. Az irányzat szilárd.

Páris, február 16. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.67, olasz járadék 94.40, Osztr. földhitel. 1267.—, francia törl. járadék 102.12, 4% osztrák aranyjár. 104.90, ottomanbank 561.—, dohányrészvény 291.—, párisi bankrészvény 940.—, osztrák Länderbank 478.—, alpesi bányarészvény 323.—. Az irányzat tartott.

London, február 16. (Zárlat.) Angol consolok 112.7/8, déli vasut 7.75, spanyol járadék 61.—, olasz járadék 93.—, 4% magy. aranyjáradék 101.75, 4% rupia 63.3/8, Canada pacificvasut 90.1/8, leszámítolási kamatláb 23/4, ezüst 25.13/16. Bécsi váltóár 12.16. Az irányzat csendes.

New-York, február 16. Ezüst 56.25.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. február 16-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm., 700 +, A hőmérséklet Celsiusus skálán, Csapadékmm., Állomások, Légnyomás mm., 700 +, A hőmérséklet Celsiusus skálán, Csapadékmm. Lists various cities and their weather data.

Az északi depresszió tegnap óta jóval mélyebb lett és a kontinens északi részén a barométer nagyfokú süllyedését okozta. A magas légnyomás azelőtt egyidejűleg nyugatra húzódtott vissza. A depresszió hatásköre kiterjedt a Kárpátokig és az első idő, kivált Németországban, az Alpekek és Kárpátok vidékén dominált. Nyugat-Európában tovább hőemelkedés tapasztalható. Hazánkban múlt éjjel az idő az északi megyékben fordult csapadékosra (hó, havas eső), az enyhülés egyre fokozódik és a nagy már Erdélyben is enged. Az ég általában borús és az utolsó szél a déli negyedből érkezik. Nyugatról erősödő szelekkel enyhe és részben esős idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Február 16-án. —

Table with columns: Folyó, Vizmérsés, Vizállás reggel, Áradás v. apály, Folyó, Vizmérsés, Vizállás reggel, Áradás v. apály. Lists rivers and their water levels.

Jelöl magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = köztölgés.

Felölös szerkesztő: Liposy Adám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Mire szótlanok kézpénzen, levélbélyegeken vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante béri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli bélyeglettel is fizetendő. — Czészert az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

82

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **I. Balászy György** nagyfőzde,
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohányfőzde
- IV. „ Harsich-bazár **Déval József**, dohányfőzde
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszerkereskedése,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohányfőzde
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka**, dohányfőzde
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohányfőzde
- VI. „ Jeréz-körút 54. szám **Breuer nővérek**, dohányfőzde,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Mohonyi Ilona**, dohányfőzde,
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohányfőzde,

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

Fizokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenséitől számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Jöbbleknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz helyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

J. J. Ötvös-utca. Mi az oka annak, hogy Önhez intézett két levelemre eddig választ nem küldözöm. Ijjon kérem ugyanezen helyen, hol és mikor láthatom. Üdvözlő késcskölő hive A. F. 2838-1

Szórakozás hová sorait cizmezté, ott sürgős választ átvéhet. 709-1

Kamillának levele van Allimaktól. 711-1

Anna. Aranyos soraid csak ma jutottak kezemhez és Brümmelel értesültem belőlük, hogy jól érzed magad, csak vigyáz is edes fiacskám magadra és Sárkával együtt menjetek el a trolóra. Üdvözlő Andorod. 2892-1

Arnoldka. Levele tetszett, hanem a poste-restantei levelezés igen bajos és kényelmetlen. Tehát csak türelem és addig is, míg a személyes ismerkedés lehetséges, írjon egy pár sort a lapba és én e rovatban válaszolok. Üdvözlő Kamilla. 2634-1

HÁZASSÁG.

Régi óhajom teljesülne, ha sikerülne egy jó családból eredő csinos izr hölgyvel megismerkedni. Főkéllék házasság és legalább 6-8000 frt hozomány. Részemről megjegyzem, hogy 80 év körüli fővárosban lakó magánhivatalnok vagyok 1400 frt évi fizetéssel. Szíves megkereséseket e laphoz „Első lépés” alatt kérem intézni. 2638-2

ALLÁST KERES.

Pénzbeszedőnek ajánlok egy a könyvelésben is jártas állami tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad. Czim meghirdető a kiadóhivatalban. 2700-8

Intelligens szép írásu fiatalember délutáni szabad óráiban irodalmi foglalkozást keres, elvállal otthoni írásbeli munkákat is. Szíves megkeresést „K. M.” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kér. 2702-8

ALLÁST KAPHAT.

Mozgó ügyndkök (bizbiztosítási üzletszervező) magas jutalék mellett alkalmazást nyerne egy régi első-rangu biztosító-társaság kolozsvári főügyndköségénél. Kellően felszerelt ajánlatok „Biztos állás” jelleg alatt Kolozsvár postó restante kéremek. 6489-4

Képviseletet keresünk összes helységeinkben, kik párisi különlegességeinkkel óriási mellékeresétre tehetnek szert. Ajánlatok 15 kros válaszbélyeggel: Vandanéro & Cie, Commissionnaires, Paris, 11. rue Notre-Dame des Victoires. 6311-4

A budapesti lovaregylet pályázatot hirdet egy lovagló mestert állásra. Javadalmazás 900 frt évi fizetés és 2 szobából álló természetbeli lakás. Kérvények lehetőleg személyesen Gergely Tódor egyfői útjánál IV., Vigadó-ter 1. szám alatt nyújtanók be február végéig. 6509-4

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Kispesten egészen újonnan épült ház, 1250 frt jövedelemmel, 14500 frtért eladó. 10 évig adományos. Bank-lesher 9000 frt, 4 1/2% kamat-törlesztéssel. Czim a kiadóhivatalban. 2601-7

Háztelkek Kossuthfalván, Kispesti halárnál, 150 és 200 négyzet-ölenkiát parcellálva, ára 2 frt 30 krtól 4 frt, ha 10 frt vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Széchenyivárosi Zsigmondnál, vendégfős, VIII., Nap-utca 13. 6419-7

KIADÓ SZOBÁK.

Kiadó az Üllői-úton egy külön bejárattal szépen burorozott utcai szoba, kaszárnya és kórházok közelében. Czim a kiadóhivatalban. 2532-19

Szépen burorozott 2 ablakos utcai szobát keresek az Erzsébet-körúton, vagy annak közelében eső utcákban. Levelek az ár megjelölésével „L. M.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2662-12

LAKÁS KERESTETIK.

Egyszobás lakás márczius elsőjére kerestetik az Erzsébet-városban, kb. 160-200 frt évi bérrel. Ajánlatot kérek a kiadóba „G. M.” czim alatt. 2682-11

SZOBA KERESTETIK.

Keresek a József-körút közelében egy csinosan burorozott, külön bejárattal szobát, lehetőleg fürdőszoba használattal. Ajánlatokat ár megjelölésével kérek „K. J.” czim alatt a kiadóhivatalba. 2532-12

Külön bejárattal utcai szobát keresek az „Országos Hirtlap” közelében. Ajánlatok az ár megjelölésével „L. S.” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába küldendő. 2693-12

Lakást keresek teljes ellátással intelligens izraelite családnál. Ajánlatokat kérek az ár kitételeivel „Barátságos” czimén a kiadóhivatalba. 2604-12

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolthelyiség (esetleg kávéháznak vagy vendéglőnek alkalmas) a József-körúton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőruha szabónő efo gad elegáns utcai ruhákat 6 frtért, esetleg lázhoz 1 frt 50 krajczárért. Czim a kiadóban. 2550-13

A legjobb magyar élezcip az „Östökös”. Most sorra közli pompás karrikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket.

Elegáns női ruhák és fess blouseokat olcsón készít, valamint szabni és varni tanít mérsékelt áron. Markbreit Ilona női szabónő, József-körút 20. 6501-18

Egy igen nagy jövedelmet hajtó, kedvelt gyümölcs természetéhez tarsul kerestetik olyan földhirtokos, ki hajlandó az elérhető ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Czim a kiadóhivatalban. 2608-18

Ügyes szabónő készít olcsón elegáns ruhákat, valamint fehérneműket is. Czim a kiadóhivatalban. 2450-18

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemegé- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint felíró- vagy elárusítóéknak. Szíves megkeresést kér „Kauczióképes” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2244-13

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

A Magyar Jelzálog Hitelbank részvényeseinek 1898. január 26-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta a 10.300.000 o. é. arany forinttal befizetett részvénytőkének 47.000 darab egyenként 100 o. é. arany forinttal (250 frank = 202 1/2 német birodalmi márka) befizetett új részvény kibocsátása által 15 millió o. é. arany forinttal, 150.000 darab egyenként 100 o. é. arany forinttal (250 frank = 202 1/2 német birodalmi márkával) befizetett részvényben leendő felemelését és hogy a kibocsátandó 47.000 drb új részvényből, melyek az 1898-iki év tiszta üzleteredményében már részesednek, a részvényeseknek 25.750 drb új részvényre az elővételi jog 220 o. é. forintos árfolyamon és a folyó czimletkamatok és bélyeg hozzászámításával átengedtessek.

Ezen határozat értelmében az elővételi jogot a következő módozatok mellett ajánljuk fel ezennel a részvényeseknek:

1. A részvényeseknek jogukban áll **két-két darab** ez idő szerint forgalomban levő 200 o. é. arany forinttal teljesen befizetett részvény alapján vagy **négy-négy darab** 50%-al befizetett részvényjegy alapján, egy új részvényt átvenni. Az ily módon eredményezett részvény-törödékek, negyed részvényekről szóló igazolványok útján lesznek kiegyenlítve.

2. Az elővételi jog f. é. február 5-től ugyanezen hó 21-ig bezárólag érvényesítendő.

Azon részvényes, aki elővételi jogát ezen határidőn belül nem gyakorolja, ezen jogát elveszti.

3. Minden egyes részvényért 220 o. é. forintnyi ár, az 1898. január 1-től az átvétel napjáig számítandó 5%-os czimlet kamatok és 63 krajzi bélyeglettelék fizetendő.

4. Ezen befizetés az elővételi jog érvényesítésére megszabott határidőn belül egy összegben teljesítendő.

5. Aki elővételi jogát érvényesíteni óhajlja, tartozik részvényeit, illetve részvényjegyeit, az összes hozzátartozó szelvényekkel együtt, két számjegyzék kíséretében a fentemlített határidőn belül bélyegzés czéljából henyujtani és pedig:

Budapesten: a bank főpénztáránál és a Magyar le- számitoló és pénzváltó-banknál,

Bécsben: az Unión-banknál,

Párisban: a Societé générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France czimű intézetnél,

mely helyeken egyttal a befizetések és teljesítendő a fentemlített határozmányok (3. és 4. pont) értelmében. A Societé générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France-nál Párisban a befizetések a bécsi váltónak Párisban jegyzett napi árfolyamán alapján teljesítendő.

6. A befizetett részvényekről ideiglenes részvényjegyek (igazolványok) adatkak ki, melyek ellenében egy később megállapítandó határidőben szelvényekkel ellátott végleges czimletek lesznek kiszolgáltatva.

7. Az új részvényekért befolyó összegnek azon része, mely a részvények névértékét túlhaladja, az egész müvelettel összefüggő terhek és költségek levonása után, a tartalék alap javára fordítottatik.

Budapest, 1897. február 3-án.

A „MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK” IGAZGATÓSÁGA.

(Utánnomást nem díjazunk.)

(457)

MINDENFÉLE.

Leánygimnázium Chinában. A *chinai czopf*, nemsokára egészen elavult vagy legalább Chinára nem alkalmazható többé. Mert ime, a maradiságról híres birodalom, mely falakkal volt elzárva a világtól, megnyitotta kapuit az európai civilizációnak. Vasut, táviró, modern fegyverekkel ellátott hadsereg, mindez nem újság már a mennyei birodalomban. Ezeket a kulturális lépcsőkön aztán eljutott a *leánygimnáziumhoz*, amivel egynemely *európai* államot is megelőz. Az iskola szabályaiból a következő érdekes részeket vesszük ki: A tanítás tisztán *Kon-fu-cse* vallás szellemében történik. Az iskola szervezete kolostorszerű. Minden tanszéknek nőekkel töltenek be, férfi az ajtón se be, se ki. Még cselédek sem fogadnak a férfiak közül. Azok a leányok, akik ezt az iskolát jól elvégezték, az egyetem jogi és orvosi fakultására iratkozhatnak be. A szabályok végén szigorúan meghagyják a tanulóknak, hogy a *lábnak tulságosan erős megszorítással való elnyomításáról szokjanak le*, mert három hónap múlva összeszorított lábú növendékeket nem fognak az intézetbe bebocsátani.

A holnapi tuzok. *Faynot*-nak, egy berlini nagykereskedő özvegyének keservesen kellett tapasztalnia, hogy mennyire jobb az a bizonyos mai veréb a holnapi tuzoknál. Ugy történt a dolog, hogy az özvegynek egyik mult századbeli öse 100,000 márkás alapítványt tett valamelyik mainzi iskolánál. Az alapító oklevélbe bevétette, hogy az alapítvány teljes összege az ő utódait illeti meg, ha az iskola valahogy más célra akarná használni a pénzt. Mindaddig semmi baj sem történt az iskolánál; senki sem kérte számon, hogy mit csinálnak a pénzzel, szóval nem zavarták őket. Jött azonban az özvegy *Faynotné*, aki tulajdonképpen Berlinben lakott és azt mondta, hogy az iskola visszaél az alapítvánnyal és igénypört indított, sőt, hogy kényelmesebben pörölhessem, lakását is áttette Mainzba. Még a pör megindítása előtt azt az ajánlatot tette az özvegynek az iskolaszék, hogy ajánldokoznak neki nagyobb összeget és biztosítanak nagyobb évdíjat, ha eláll a pörtől. De az özvegy hallani sem akart kiegyezésről, most már biztosra vette, hogy az alapítványösszeget megkapja. Ügyvédnek adta át az ügyet, amely aztán reugeteg sok fórumon fordult meg, de hiába. A törvényszék elutasította az özvegyet keresetével, aki aztán vagyonának romjait az ügyvédnek adván, kesergett a füstbe ment ajándékpenzen és évjáraadékon.

Szerelmesek kutja. A trencsényi várban levő feneketlen mélységű kútról mesélik: Még abban az időben, amikor a törökök állandó háboruszkodásban éltek a magyarokkal, egy, a törökökre szerencsétlenül végződött ütközet után egy egész csapat török foglyot vittek föl Zápolya Jánosnak a trencsényi várba. Zápolyáné asszonyom kiválasztott a foglyok közül egy lilomszál szép leányt és megtette cselédjének. Sirtak, busultak a többiek, hogy az ő kedves *Fatiméjü* hitetlenek rabságába esett. Egyszer azt mondja a fejedelem a foglyoknak:

— *Fiaim, igazhívó fia! a nagy Allahnak, el-mehettek a hazátokba.*

Egy sugár legény előlép és bánatosan kérdi:

— *És Fatime! Ő nem jön velünk?*

— *Nem, — felelt a fejedelem. Fatime itt marad.*

— *Tudod mit fejedelem? — szölt a legény. Itt maradunk mi mind a te rabságodban, csak Fatimét bocsásd el és egy legényt, aki hazakisérje. A fejedelem mosolygott.*

— *Tudjátok mit? Ha itt ebben a várban egy kutat ástok, akkor nem bánom, valamennyien el-mehettek.*

— *Ásták-furták a szegények a sziklát. A nehéz munka napról-napra fogyasztotta életerejüket, de a kedvüket nem. Másfél esztendő után odaállhat-tak a fejedelem elé jelenteni, hogy a kut ké-szen van.*

A fejedelem nagyot nézett, aztán elbocsátotta őket. A szerelmesek nagyboldogan tartottak hazafelé, nagy Törökországba.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (3)

De csodák-csodája, nem volt az reájuk rohanó óriás, se rettenetes fenevad és egy újjal se bántotta őket: egy száguldó város vagy falu volt, mely füst előtte, füst utána, el-rohant mellettük.

Volt mit beszélniök, mikor felocsudtak, mert csak egy szempillantig tartott az egész, mindenki nem láthatott mindent.

Radován diák mennyre-földre esküdött, hogy az eleje mégis élő lény volt, valami irdatlan szörnyeteg, aki eleje volt fogva a házikók-nak, melyek vaskerekeken gurultak. Hiszen szeme is volt, hiszen prüszkölt is. Hogy ne lett volna élő lény!

Csáky György ellenben az embereket figyelte meg a házikók kivilágított ablakain át.

— *Huh, de szép asszonyok voltak! vá-gott közbe Bajony János, aki egyébiránt egész világeletemben a kötények körül somfordált.*

— *Az asszonyok épen csak olyanok voltak, mint a mi asszonyaink — magyarázta Csáky — hanem a férfiaknak két orruk volt, az egyik rendes helyén, a másik a szájal nyúlt ki s éggett és füstölgött.*

— *Ne beszélj bolondokat, Gyuri — szölt Alapi.*

— *Becsületemre mondom.*

Száz és száz megfigyelés pattant ki most; egyik ezt, másik azt vette észre s hűledezve hallgatták a tömérdek megfoghatatlant. Cselethey István ökröket látott az egyik rácsos házikóban, a másikban pedig lovakat. Hátha ezek a lovak húzták valahogy a szaladó várost. Eh, östobaság! Tudnak is a lovak olyan sebesen futni! Hm, De hátha táltosok voltak?

Igy mentek-mendégéltek, beszélgetve, tű-nődve, találgatva a Zrinyi föltámadt daliái Botyka felé. Az ég kelet felől pirkadni kezdett. A kelni készülő napnak biboros léple előre-csuszolt s az éj barna folyadékja közé mintha milliárd csövön át tejet szürne egy láthatatlan kéz...

— *Virrad, — monda Szecsödy Máté. Ez mégis a régi világ! Menjünk, ritéz barátim, mintha falut látnék ott a fák mögött.*

A napra, mely, mint a vén szemesz, most még a maga jelenetét várta a kullisszak mö-gött, nagy szenzió várakozott a világgölyő ezen a felén. Siess, vén Phöbus! Fogd be a lo-vaiddat, hamar kantározz, furcsa dolgokat látsz még ma.

A délután s az est folyamán különös sürgönyök érkeztek Budapestre a szerkesztősé-gekhez, de csak egyetlenegy lap, a „Nemzet” közölte, az is ilyen cím alatt: „A megörült vidéki levelezők. Dombóváról valaki kü-lönböző álnevek alatt ma az összes fővárosi lapok-hoz azt telegrafálja, hogy Zrinyi Miklós és társai az elmúlt éjjel föltámadtak Szigetvárt és Dombó-várra érkeztek, hol is jelenleg az indóházban tar-tózkodnak és mulatnak mintegy kétszáz, régi bársony- és biborruháikban és fegyverzetükben, némelyek pánczélingben és sisakosan. A vá-rospan általános a csodálkozás és érdeklődés. A közönség tolong az indóház körül. Ezt a hóbortos dolgot, mely csak annyit jelenthet, hogy valakinek az esze tisztul, meg se említettük volna, ha egy-idejűleg Szigetvárról a következő sürgöny nem érkezik: „Itt ma reggel a régi te-mető némely sírjait nyitvata-lálták, megvizsgálván a nyi-tott sírokat, azokban koporsó-szilánkok igen, de ami rejté-

lyes és feltűnő, semminem csontoklétezésére nem volt kon-statálható.” Világos ebből, hogy a dombovári és szigetvári sürgöny között okozati összefüggés van s közel fekszik az a feltevés, hogy valami papi babona van készülöben, A „Magyar Állam” talán tudja.

E kis, jelentéktelen betűkkel nyomtatott közlemény általában nem volt szenzációra szá-mítva — pedig mégis nagy szenzációt okozott. Mert a Fiume felől érkező vonatok utasai már az éji órákban elterjesztették a különös hírt a fővárosban, mely mint a futó tűz terjedett. Reggelre tele volt vele a város: „Igaz-e, hogy Zrinyi és a hadai feltámadtak?”

Nevettek rajta, de tovább adták. Szava-hihető emberek látták Zrinyit a dombóvárj indóházban; szakasztott olyan, aminőnek az arczképerő is ismerik; kerek, nyomott arcz, alá-csony homlok, nyírott körszakáll. És az alve-zérei is mind ott voltak: Alapi, Juranics, Sze-csödy, Csáky; meganynyi középkori dalia. Hi-szen persze nem lehet igaz — de sok saját-szerű van benne. Deakul és magyarul beszél-nek egymás közt, de milyen magyar nyelv az — olyanforma, mint a Caroli Gaspar bibliája, vagy még ódonabb valamivel.

Ezer és ezer apróságot tudtak mondan-i az utasok felőlük. Eh, bolondság, felelgettek vállvonogatva az okos emberek. Bizonyosan valami színésztrupp szökött meg valahonnar mentékben, jelmezekben és most bolondítják a világot.

— *Színésztrupp? De hát hol van két-száz férfitagból álló színésztrupp a vidéken?*

— *Nos, mik tehát, ha nem színészek?*

— *A jó isten tudja. De az eset különös és igen-igen érdekes.*

Némi kíváncsiságot okozott a dolog. Előbb csak kíváncsiságot: hogy ugyan mi lesz ebből, mire nővi ki magát? A kíváncsiságból aztán izgatottság keletkezett, amint ez szokás, és az izgatottság nőtt, mint a lavina.

A „Pester Lloyd” esti lapjában már ter-jedelmes communiqué jelent meg az esetről: „A dombóvári rejtélyes urak” czime alatt. Egy szemtanú, aki délelőtt érkezett Budapestre, szemről-szemre látta az indóházban Zrinyiéket, a következőket írja:

„A magát Zrinyi és társainak valló, mintegy kétszáz főnyi társaságról a legkalandosabb hírek keringenek. Tény az, hogy az elmúlt estén csakugyan mintegy kétszáz magyar diszruhába öltözött, kizárólag férfiakból álló társaság vo-nult be a dombóvári indóházba, hol akkor csak igen kevés vendég volt jelen. Feltűnő volt, hogy vonát akkor nem érkezett, sem kocsi, tehát gyalog kellett jönniök; csizmáik (némelyeken sárga csizma volt) porosak voltak. A vendéglős előadása szerint, kijelentették, hogy éhesek és szomjasak, bort és ételneműt kértek. A vendéglős és pinczérel készséggel szolgáltak fel a fényes külsejű uraknak, kik teljes fegyverzettel ültek az asztaloknál. E sorok írója éjjel ment keresztül Dombóváron és tanulta volt a jelenetnek, midőn éji szállást kértek a vendéglöstől.

Ez kijelentette, hogy nincsenek alkalmas he-lyiségek, hanem bent Dombóváron el fogják látni az urakat.

Erre a Zrinyinek viselkedő egyén (aki való-ban Zrinyinek van maszkirozva) megveregette a vendéglős vállát és így szölt:

— *Köszönöm a vendégszeretetet, atyánfia, melyet tanusítottál irántunk. Lesz rád gondom a jövőben.*

A vendéglős nagy szemeket meresztett és pénzt kért:

— *Mit gondol az ur? Hát bolondnak néz engem? Ennyi urnak hogy adjak én ingyen énni-inni?*

— Hát mit tegyek? — kérde a Zrinyi-féle ember szelid mosolylyal.

— Egyenlitsse ki a számláját, fizessen, punktum.

A diszruhás alak erre egyik robusztus társához fordult nagy fejesóvával:

— Hallottál már ilyet, Patacsics, hogy pénzt kérnek a vendégtől? No, semmi az. Aztán megint a vendéglőshöz szolt valami főségesen, urias nyugalommal: „Pénzem nincs, barátom; a száz aranyat, amit a zsehembe tettem, kivettek a törökök; de ha lesz, hát küldök neked. Isten megáldjon!”

A vendéglős és a pinczérei elkezdtek most lármázní, hogy így-ugy, ez nem járja — ők addig nem engedik őket távozni a helyiségből, míg nem fizetnek, vagy különben rendőroket hívnak; mire egy gránátszinmentés, tüzes, fiatal lovag, akit Csákynek neveztek a többiek, kirántotta a kardját és azt kérdezte a fekete kalpagostól (Zrinyitől):

— Ne kaszaboljuk le a nyomorultakat?

— Ne bántsátok — szolt a fekete kalpagos, mosolyogva a vendéglős rémületén — vért könnyelműen nem szabad ontani. Hanem majd pénzt kell szerezni, ez az első.

— De hát még azt sem tudom, — dadogta a vendéglős fogvaczogva — kik az urak?

A gránátszinmentés megmondta neki:

— Tudd meg, te barom, hogy gróf Zrinyi Miklóssal beszélél, urával minden földeknek és erdőknek le egészen Csáktornyáig.

A rejtélyes mágnások, kik közül a vonatról leszállt vendégekből, náha sokan leszálltunk, senki se ismert egyet sem, — ami felette gyanus körülmény — ezen jelenet után, nagy kard- és sarkantyú-pengések közt kivonultak az étteremből, ott hagyva a kétségbeesett vasuti kocsmárost, kinek mindenét föllették.

Ennyit közölt lapunkkal, végzi közleményét a Lloyd, a hiteles szemtanu, ki, sajnos, a harmadik csengettyűszó miatt nem szerezhette már több részletet a furcsa urakról.

(Folytatása következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIC SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (29)

De én azért még nem vesztettem el minden reményemet. El kezdtem járni a törvénytörések helyiségeibe, tanácskoztam ismerős hivatalnokokkal és senki, de senki sem tudott megnyugtató tanácsot adni. Jártam ama ház környékén, melyben Pavlovics Mihály lakott, hogy hátha megláthatom egyszer leányomat, mikor kimegy sétálni s képzelve: ez egyetlenegyszer sem sikerült. Utolsó garaskáimmal megvesztegettem a házmestereket, szolgálakat, de, úgy látszik: Pavlovics Mihály jobban megfizette őket s engemet a leglelkellenebb, legszemtelenebb módon megcsaltak.

Petrovna Olimpiáda újra szünetet tartott s újra arcához emelte zsebkendőjét.

Afanászjevics Illés oda ment a csengettyűhöz s meghuzta azt. Jelpidifor becsületes alakja megjelent az ajtóban.

— Gyujts világot! — mondá az öreg.

Jelpidifor behozott egy nagy, zöldernyős lámpát s letette azt az íróasztalra. Afanaszjevics Illés visszament a sarokba s visszaült a kargékébe, honnan igen jól megvizsgálhatta a lámpától megvilágított Petrovna Olimpiádat. Most látta meg csak jól, hogy az a sötét szörnyű, amely a Zabolotina alakját fedte, igen viseltes és kopott volt, hogy a gyűrött és helylyel-közzel kirongyolott csipkék is távol voltak az első frissességtől s hogy a régi divatu, olesó fáttyallal diszitett kalap is szép kort ért már.

— Egyébiránt — folytatta Petrovna Olimpiáda, levéve arcáról a zsebkendőt — egy nőszemély, aki Pavlovics Mihálnál szobalányoskodott, de akit az elbocsátott — valószínűleg iszákossága miatt, mert igaz, hogy iszákos is volt — megsajnálta engem s egyet-mást elmondott nekem az ő együttes élésükből. Nem voltak ezek jó hírek! Az én szegény Olgám, mint azt várni is lehetett — bocsásson meg, kérem, e kifejezésért — a leglelkellenebb csalásnak áldozata volt. Annak a nőnek a szájaiból azt lehetett kivenni, hogy Pavlovics Mi-

hály, mikor Olgát tölem elesalta, házasságot ígért neki. Ezt azért mondom, mert ugyan-csak annak a nőszemélynek a szavai szerint erről többször volt köztük szó. Olga követelte az ígért beváltását, Pavlovics Mihály pedig kibuvókat keresett, halogatta a dolgot. En persze jól tudtam, hogy Pavlovics Mihály saját jószántából, önkéntesen soha sem veszi feleségül az én leányomat, hiszen csak el kell olvasni Olgához irt leveleit. S azért az a szegény, ostoba, naiv leány, aki ezt szintén jól tudhatta, hiszen ő is olvasta e leveleket, mégis hitt a szónak. Hogy mivel lehet ilyen vakságot megmagyarázni, nem tudom. Azután még egyebet is megtudtam attól a nőtől s ez volt rám nézve a legnehezebb csapás. Kisült, hogy Pavlovics Mihály már kezdte unni Olgát s nem bánta volna, ha megszabadulhat tőle. Így a többi közt megismerkedett egy kisasszonnyal, egy kereskedő leánnyal és valószínűleg el akarja azt venni. Képzelteti, mit éreztem, mikor ezt megtudtam. Szívemet elöntötte a vér, éjjel-nappal sirtam. Előbb, mikor lányomat elesábitotta, s én fenyegetődztem, ismerőseim tanácsát keresgéltem, jogaimat akartam érvényesíteni, bensőmben csak Olgára haragudtam; hálálannak, rossznak, engemet soha nem szerető özönnek tartottam őt s el voltam határozva, hogy mihelyt hazatér, kegyetlenül megbüntettem őt. De most, mikor megtudtam, hogy ő anélkül is szenved már libájáért, egészen megváltozott a szívem, kezdtem Olgát sajnálni, rendkívül sajnálni. Ugy rémlett nekem, hogy ő eseng utánam, de őrzik, nem eresztik, hogy ir is nekem, kér, hogy vigyem el őt onnan, de hogy levelét elfogják, megsemmisítik. Oh istenem, ha tudná is, milyen éjszakákat éltem át! Kétségemben csaknem egész napokig ott ültem kapujok előtt; — már mindenki ismert, nevettek, ujjal mutogattak rám, mint valami örültre, mindennap levelet irtam neki . . . oh milyen leveleket! kértem, könyörgtem, hogy adják vissza leányomat. Azt mondtam, hogy megbocsátok minden megaláztatást, mely engem és családjunkat érte . . . Most már nem fenyegettem Pavlovics Mihályt, oh nem! csak könyörgtem, hogy sajnáljon meg engem, fogja fel anyai fájdalmamat . . .

Petrovna Olimpiáda elhallgatott. Nehezen, szakgatottan lélegzett. Nem könyezett; égő szemével könyörögve és reménykedve nézett a szoba hátsó szögletébe, hol még mindig az előbbeni helyzetben összefonott karokkal látszott az öreg ur természetes alakja.

Afanászjevics Illés hosszan, figyelmesen nézte az asszonyt.

— Ime az anya! Ime a nőtény orosz-lán, amely halálra sebzettén is magával viszi szülőiteit s elrejtí azokat a nádásban; a macska, amely fiainak védelmében önfeláldozással veti magát a nálánál sokkal erősebb ellenségre; a kis ökörszem, mely üldözi a fiókáját elrabló ölyvet s végre holtan pusztul el annak csőrevágásaitól: ez az, ez! S ez a látzólag nevetséges asszony az őlipityánkájában, kopott kalapjában, ez is anya. Mily szörnyű erőfeszítéseket vihet véghez, hogy megmentse gyermekét! Nem eresztik be, kigunyolják, szemébe nevetnek, örültnek mondják, megalázzák, de ő nem, makacsul megmarad a magáé mellett, hogy megmentse gyermekét. Mennyi bü, mennyi fájdalom, szenvedés, anyai bü, anyai fájdalom és szenvedés! Ki bírja azt megmérni és felbecsülni!

„De hátha hazudik” — villant meg a gyanu agyában, „talán csak gazdag vőlegényt akar fogni, aki az én örökösöm lesz? De ugyan mit tudna hazudni? Hogy a leánya ott van annál a semmirevalónál, az szemmelátható valóság. Meglehet, hogy a leány saját jó szántából ment hozzá. Nem csak meglehet, de bizonyosan. De mit változtat ez a dolgon? Mennyiben változtathatja ez meg az anya fájdalmát? A leánya, akit ő szeret, utoljára is eltűnt, nem láthatja azt s mikor az majd vissza jön hozzá, hát úgy jön vissza, hogy meg van gyaláztatva, és el van kergetve. Mit ér már akkor véle? Hiszen minden reménye, a boldogságról való minden álma, a jövőben való megnyugvása arra az *ezelőtti* leányra volt építve, aki most visszatér hozzá s ez mint örökös jele a válázatnak és szerencsétlenségnek fog most

előtte állani. Oh, ha Szönyának anyja volna! Akkor nem veszne el. Anyja felkutatná, visszahozná, — mint az anya-tigris vetné magát ellenségére és kiragadná leányát annak karjaiból.

És ő? Tett ő csak századrész annyit is, mint az itt előtte ülő s vele beszélgető asszony? Nem! Ő volt a legutolsó, aki a szegény Szőnya esetét megtudta s mint hideg önző, megvetőleg kergette el a leányt magától . . . Hah! hát ez a semmirekellő öcskös! Meguntad a játékot, haszontalan kölyök s most el akarod azt dobni? Ohó, várj csak egy kicsit! Semmi sem történik a világon büntetlenül, minden büny maga után vonja a bünhődést. Feleségül fogod őt venni! Te jobban szereted a pénzt, mint azt a leánykát, tehát feleségül veszed őt.

— Pavlovics Mihály nekem nem felelt, — folytatta Petrovna Olimpiáda — egy szót sem felelt. Akkor az utolsó mentséghez fordultam: megtudtam, hogy ön neki a nagybátyja s bármily nehezemre esett is . . . De hát . . . mit tehettem? Afanaszjevics Illés, könyörgök, sajnáljon meg, segítsen rajtam.

Gyorsan felállt az asztaltól, végig sietett a szobán s térdre borult az öreg ur előtt:

— Az Istenre kérem, segítsen rajtam! Kényszerítse őt . . . örökké hálás . . .

Zokogás szakította félbe szavait. Az öreg ur egész testében kiegyenesedett, felemelte és egy székbe ültette Petrovna Olimpiádat.

— Ne könyörögjön, szolt aztán, már határozottam. Kényszeríteni fogom, hogy hibáját jóvátegye.

Íróasztalához ment, vett egy levélpapírt s erős, nagy betűkkel a következőket írta:

„Mihály!

Mindent tudok. Ha te egy hét leforgása alatt nem teszed meg azt, amit ilyen helyzetben minden embernek kötelessége megtenni: Nem veszed feleségül Zabolotina asszonyság leányát, akkor téged is a nőtestvéred sorsára juttatlak. Bargyin Illés.”

— Ime — mondá átadva a levelet Petrovna Olimpiádanak — küldje el ezt neki; egyébre nem lesz szükség. Ő rögtön kegyednél fog teremni.

— Oh, köszönöm, köszönöm! kiáltott fel Petrovna Olimpiáda, megragadva az öreg ur kezét, azzal a szándékkal, hogy azt megcsokolja — Istenem, ön az én egyedüli pártfogóm, megmentőm. Ön új életet adott nekem. Hogy háláljam ezt meg!

IX.

Bő házi ruhában, jókedvvel, magával megelegedetten, mindenkitől körülvéve ült Petrovna Olimpiáda az ő kis ebédlőjében s ebéd utáni kávéját szűrőszögletre. Szemben vele Iványics Szokratesz füstölte roppant vastag cigarettáját — melyet maga sodrott — s kissé távolabb, a kertre nyíló ablaknál ült Nalhanov Maksz. Ez elvégezte már egy évvel ezelőtt az egyetemét s az állami javak miniszteriumában szolgált és illedelmes szőke, pofaszakállával szolid fiatal embernek látszott.

Petrovna Olimpiáda igen jó hangulatban volt, majd elfolyt az örökös mosolygástól, Iványics Szokratesznek már a negyedik csésze fekete kávént öntötte oda s az öreg Bargyinnál tett látogatását mesélte.

— Semmi szin alatt sem akart elfogadni; elképzelték mily fáradozásomba került, hogy hozzá bejuthassak és dolgomat előadjam.

— Hogyne? persze! — szólt meg Iványics Szokratesz, résztvevően ingatva a fejét.

— Hanem, ha már egyszer hozzá fogtam, hát nem is tágitottam. Kivítem, hogy kihallgasson.

— Helyesen — ingatta a fejét Iványics Szokratesz — hogyne, matuaka! Ilyen dolog s még az kellett volna, hogy ki ne hallgassa!

— Parancsol még egy kis kávé?

— Nem, alázatosan köszönöm.

— Hát ön, Jakovlevics Makszim?

A fiatal ember mintha csak felébredt volna önfelédtségéből. Összerezent és tétovázva nézett a háziasszonyra.

— Parancsol kávé? ismétlé az.

— Nem! köszönöm.

— Elábrándozott? Ugyan miről? Megül magának az ablaknál és ábrándozik.

(Folytatás következik.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 16-án.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közközlésnök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmenek, XVI. Válték árfolyamai (lára), XVII. Határidőre kötött értékp., XVIII. Lezároló árfolyamok február 12-én.

A 1-vel megjelölt értékpapiroknál, melyek átszállt évre nem esték össze a naplói árral, az osztalék az utolsó ártalálványozásig érkező...

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. február 17-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 39. Havi bérlet 15.
Folt a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Eberhard Jozsef. A spanyol erőtől fordította: Fathy Karolyi.

Személyek:
Matildé P. Márkus
Enriqueta Maóthy
Lonna Helvay
Dolores Keczer I.
Fernando Minalgfi
Don Justo Hercsenyi
Don Lorenzo Császár
Julio Ivánfi
Szolga Narsisz J.

Kezdeté 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 29. Havi bérlet 11.
Hugonották.

Nagy opera 4 felt. Zenéjét szerzette: Meyerbeer. Szövegírtá Irtá Scribe. Fordította: Nadaskay L.

Személyek:
Valois Margit Blätterbauer
Valentina Vasquez M.
Urban Payer M.
Udvarhelyy de Pouty B.
Egy hölgy Rozsa L.
Nangis Raoul Perotti
Marcel Ney D.
Saint Bris gróf Kornay
De Nevers gróf Takács

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Irtá: Ordonneaux Maxime. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Audran Edmond.

Személyek:
Lancelot F. Hgyi A.
Maximin Vidor
Hilarius mester Németh
Hilariusné M. Csatai
Alesia, leányok Kúry K.
La Chantrelle Solymosi
Jorénois gróf Tollagi
Balthazar Horváth
Josse Lukács O.
Egy jegyző Ujvári

Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 55. Havi bérlet 7.
Széchy Mária.

Történelmi vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Dozsi Lajos.

Személyek:
Széchy Mária Jászai M.
Széchy Kata Rákosi Sz.
Széchy Eva Nagy I.
Bléshazy Gábor Szacsnyay
Báro Listius Szigeti
Wesselenyi F. Pálfi
István florváth
Gombkötő Abonyi
Vadász Latabar
Kátas Korösnézei
Emaahazy Egrossy
Porkolab Mészáros
Hadnagy Bakó

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

605. szám. 606. szám.
A nőszabó

Bolozat 3 felvonásban. Irtá Feytaud G. Ford. Komor Gy.

Személyek:
Moulineux Göth
Yvonne Kalmár
Aigroville Honyadi
Aubin Gül
Susanne Dell
Cassinet Ralassa
Rosa Varsányi
Pompenette Pécsi
D'Herblayné Berzseti
Etienné Szerémi

Kezdeté fél 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bolozat 4 felvonásban. Irtá: Gan-

Személyek:
díllot. Fordította: Heltai Jenő.
Fourgeot Szilágyi V.
Pauléte Aranyossy
Ferdinand Balla K.
Bertinet Boros E.
Bertinet-né Heltay A.
Paturin Mátyás
Paturin-né Sz. Szilassy
Caroli Iványi

Kezdeté 7 órákor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Péntek	Az apród Attaché	Zsidónó	—	A nőszabó	A talmi hercegnő	A gésák	—
Szombat	Otthon	A vasgyárcs	Carmen	Szöke Katalin	A baba	A michulányok.	—
Vasárnap d. u.	Makranczos hölgy	—	—	Coullisset ur	A kukta kisasszony	Dupla feleség	—
Este	Folt, amely tisztit	—	She	A nőszabó	A gyimesi vadvirág	A Michulányok	—

VERESCSAGIN kiállítása
városligeti új műcsarnokban.
I. NAPOLEON
Oroszországban 1812-ben.
Megnyitás 1898. február 20-án.
Belépő díj 30 kr. 495

Há beteg a nő
sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikert gyógyszer ellene a „HYDRASTIS LABDACSKA” ára 1 adag 2 frt 50 kr., fél: dag 1 frt 50 kr.
Vértisztításánál bujakóros s egyéb bajoknál páratlan hatása a „Sztracsakivázi” ára 1 üveg 3 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. Epilepszia, rosszlevegőség, idegesség, ideges szív- és főfájásoknál reaktívul hatással használhatók a „Liquor contra epilepsia”. Számos elismert levél. 1 üveg 3 frt, fél üveg 1 frt 60 kr. — Egyedül készítője.
Váradi-féle gyógyszer-tár Szolvyahársfalva.

Páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmegalobben ajánlható.
Dr. Mitzger Tivadar
hydr-elektroterapeutikai rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. l. em.
Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfoku gyengeségi állapotoknál új gyógymódom az összes gyógy-módokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.
Intézetem a modern hygea és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredményeket folytán honorárum teljes gyógyulás után fizetendő. Külön várotermek. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.
0 es. és kir. fensége József főherczeg védnöksége alatt.
Biztosítási tőke: 27 millió korona.
Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál az Igazgatóság.
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

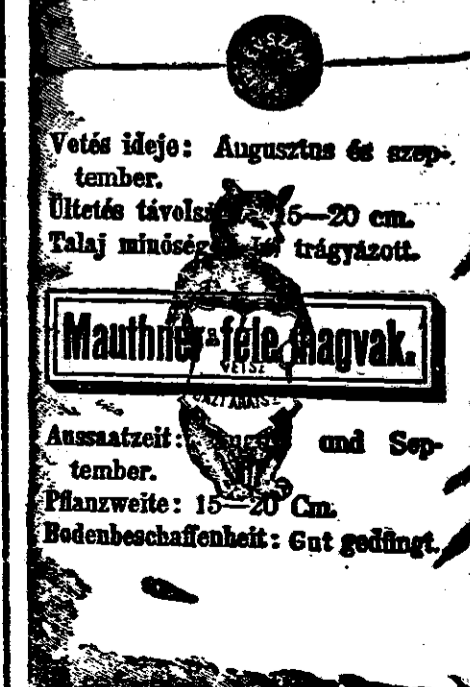
A 20 év óta jó hírnévnek örvendő és közkedvelt
Hajirtó-szer „Epilatoire”
a hajnak teljes eltávolítására az arcon, kezeken és karokon javítva lett, most gyorsabb és jobb hatással bír, mint ezelőtt.
Teljes biztosíték.
Ára: egy kis üveg 5 frt, egy nagy üveg 10 frt.
Fischer Róbert dr. vegyészeti és hársz-pé-szeti tudor.
Bács, l., Habsburgergasse 4.
Brosúrek az Ozon-ról és egyes különlegességekről ingyen és bérmentve. — A szerek áttartásáig számos bizonylatok és több ezer elismerési levelek állnak betekintés végett rendelkezésre. — Felvilágosításokat minden borszépészeti ügyekben ingyen, levélben is adunk. — Főraktár Budapeston: Főrk József, Király-utca 12 és Koller Testvérek, a nagy Kristófhoz” című gyógyszereszeknél. Záróbban: Redlich E. gyógyszer-tárban. 495

BLICKENSERFER
amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszagja. Írása látható. 60%-al olcsóbb,
SCHULHOF GYULA
V. ker., Váci-körút 80. sz.

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadó-hivatalában,
VIII. József-körút 65. szám és főkiadóhivatalunkban
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

80.232/1897. V—1. szám.
Versenyárgyalási hirdetmény.
A felső Dunán az 1898—1901. években teljesítendő fentartási és kiegészítési munkálatok házi kezelésben leendő végrehajtásához szükséges terméskő szállításának biztosítása céljából 1898. évi márczius hó 7-ik napján déli 12 órákor a földmívelésügyi miniszterium tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.
Évi köszükséglet a Dévény és Szap közti szakaszon 45.000 m³; a Szap és D-Radvány közti szakaszon 35.000 m³; s így összesen 4 évre 180.000 és 140.000 = 320.000 m³.
Az ajánlatok melyekhez az ajánlati érték 5%-ának megfelelő bánatpénz letétét igazoló állampénztári elimervény csatolandó, vagy mindkét szakaszra együttesen, vagy külön-külön, a fent jelzett napon délelőtt 11 1/2 óráig Oherolli Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál (Földmívelésügyi miniszteri palota) nyujtan dók be.
Az ajánlatok benyújtására, valamint a szerződés feltételeire nézve bővebb felvilágosítás a pozsonyi magy. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt nyerhető, ahol a részletes feltételek és szerződési minta is betekinhető.
Kelt Budapesten, 1898. évi február hó 10-én. 507
Földmívelésügyi magy. kir. miniszter.

Mauthner-féle Magvak.
Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: bármely trágyázott.
Aussatzeit: Augusztus és Szeptember.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-FÉLE
hirneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb vidéki fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.
A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve vannak, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.